

PRIF GWNSTABL GWENT
DATGANIAD O GYFRIFON

2020/21

Cynnwys

Adroddiad Naratif	2
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol	7
Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer Prif Gwnstabl Gwent	7
Datganiad o Gyfrifoldebau	10
Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y Cyd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau	11
Gwent a Phrif Gwnstabl Gwent	11
Cyflwyniad	11
Yr 17 safon wedi eu rhoi ar waith ar draws y chwech egwyddor	16
Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	40
Mantolen	41
Cyfrif Pensiynau'r Heddlu	42
Nodyn 1-Polisïau Cyfrifo	43
Nodyn 2 - Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond nad ydynt wedi'u mabwysiadu eto	45
Nodyn 3 - Dyfarniadau critigol wrth gyflwyno polisïau cyfrifyddu.....	45
Nodyn 4 - Rhagdybiaethau a wnaed am ffynonellau ansicrwydd amcangyfrifon y dyfodol, a ffynonellau ansicrwydd amcangyfrifon eraill	46
Nodyn 5 -Eitemau Incwm a Gwariant Perthnasol.....	46
Nodyn 6 -Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen	46
Nodyn 7 - Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddi	46
Nodyn 8 - Addasiadau Rhyng-grŵp	47
Nodyn 9 – Rhestrau Eiddo	48
Nodyn 10 - Credydwyr	48
Nodyn 11 – Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill.....	49
Nodyn 12 - Lwfansau Aelodau	49
Nodyn 13 -Tâl Swyddogion Heddlu a Staff Heddlu	50
Tâl Uwch Swyddogion yr Heddlu ac Uwch Aelodau Staff yr Heddlu Perthnasol	52
Nodyn 14 - Buddion Terfynu Swydd.....	54
Nodyn 15 - Costau Archwilio Allanol	55
Nodyn 16 - Partïon Cysylltiedig	55
Nodyn 17- Cynllun Pensiwn Buddion Diffiniedig	56
Sylfaen ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau	60
Nodyn 18 - Asedau a Rhwymedigaethau Amodol.....	61
Nodyn 19 – Cydweithio	62
Nodyn 20 - Ymddiriedolaeth Ffilm Annibynnol Gwent (GIFT)	64
Geirfa	65

Adroddiad Naratif

Cyflwyniad

Diben y Datganiad Cyfrifon yw darparu gwybodaeth am sefyllfa ariannol, perfformiad, atebolrwydd rheoli o ran adnoddau, risgiau ac ansicrwydd Prif Gwnstabl Gwent (y Prif Gwnstabl) sy'n ddefnyddiol i ystod eang o ddefnyddwyr. Gallai defnyddwyr y datganiadau ariannol gynnwys y cyhoedd, y Llywodraeth, cyrff sy'n dyfarnu grantiau, gweithwyr, cwsmeriaid, cyflenwyr a chontractwyr.

Mae atebolrwydd am adnoddau cyhoeddus a rolau a chyfrifoldebau Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent (y Comisiynydd) a'r Prif Gwnstabl a nodir mewn statud yn cael eu dogfennu yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Ar y Cyd. Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl hefyd wedi'i nodi yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Ar y Cyd, a gyhoeddir fel rhan o'r Datganiad o Gyfrifon.

Mae'r Datganiad Cyfrifon hwn ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 a chafodd y cyfnod adrodd ei effeithio gan y pandemig Coronafeirws. Mae'r adran 'Edrych Ymlaen' o'r adroddiad naratif yn amlygu'r effaith bosibl ar drefniadau plismona a chomisiynu trwy gydol 2021/22 a thu hwnt.

Fframwaith Statudol ar gyfer y Datganiadau Ariannol

Sefydldd Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 (PRSRA) bob Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau a Phrif Gwnstabl yn y gyfraith fel 'corfforaeth undyn' - endidau cyfreithiol ar wahân gyda'u personoliaeth gyfreithiol eu hunain. Mae'n ofynnol i bob corfforaeth undyn lunio ei Datganiad o Gyfrifon endid unigol ei hun, ac mae'r Comisiynydd hefyd yn llunio Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y Grŵp (Grŵp y PCC) a Chronfa Bensiwn yr Heddlu. Mae'r Comisiynydd yn gyfrifol am gyllid Grŵp y PCC ac mae'n rheoli'r holl asedau, ni waeth a ydynt yn cael eu defnyddio gan y Comisiynydd, yr Heddlu neu'r ddau endid. Hefyd, mae'r Comisiynydd yn gyfrifol am ariannu rhwymedigaethau pensiwn, yn y tymor byr a'r hirdymor. Y Comisiynydd sy'n derbyn yr holl incwm a chyllid, gan gynnwys grant a phraesept y llywodraeth a ffynonellau incwm eraill, sy'n ymwneud a phlismona a lleihau trosedd a rhaid i'r holl gyllid ar gyfer yr heddlu ddod trwy gyfrwng y Comisiynydd. Yn ei dro, mae'r Prif Gwnstabl yn cyflawni ei swyddogaethau o dan y PRSRA ar sail cyllideb ddirprwyedig flynyddol, a bennir gan y Comisiynydd mewn ymgynghoriad â'r Prif Gwnstabl.

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff Llywodraeth Leol baratoi Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol. Mae Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol (y Cod) y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) yn cynrychioli arferion priodol.

Mae'r Cod yn berthnasol i gyrrff Llywodraeth Leol a nodir yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 y mae'n ofynnol iddynt baratoi cyfrifon i'w harchwilio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru. Diwygiwyd adran 12 o'r Ddeddf hon gan y PRSRA i ddisodli'r cyfeiriad at Awdurdodau Heddlu â Chomisiynwyr a Phrif Gwnstabliaid.

Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol baratoi eu Datganiadau Ariannol yn unol â Fframwaith y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (IASB) ar gyfer Paratoi a Chyflwyno Datganiadau Ariannol (Fframwaith IASB) fel y'i dehonglir gan y Cod. Mae Fframwaith yr IASB yn nodi'r cysyniadau sy'n sylfaen i'r gwaith o baratoi a chyflwyno datganiadau ariannol ar gyfer defnyddwyr allanol y cyfrifon. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn parhau i ddilyn y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Datganiad Cyfrifon

Mae Datganiad o Gyfrifon y Prif Gwnstabl ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dod i ben 31 Mawrth 2021, yn unol â'r Cod yn y Deyrnas Unedig 2020/21, yn cynnwys:

- **Adroddiad Naratif** – sy'n cynnwys cyflwyniad i'r Datganiad o Gyfrifon ac yn amlygu materion arwyddocaol a nodwyd yn y Cyfrifon;
- **Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol** – sy'n cadarnhau barn yr archwilydd ynglŷn ag a yw'r datganiadau cyfrifyddu yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl, a'u bod wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod;
- **Datganiad o Gyfrifoldebau** - sy'n nodi cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon;
- **Datganiad Llywodraethu Blynyddol** – sef datganiad ar y cyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, sy'n disgrifio sut mae'r system o reolaeth fewnol wedi sicrhau bod eu swyddogaethau wedi cael eu cyflawni mewn ffordd ddarbodus, effeithlon ac effeithiol yn ystod y flwyddyn;

Datganiadau Ariannol:

- **Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant (CIES)** – Mae hwn yn dangos cost cyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS) yn hytrach na'r swm a ariennir o grantiau a threthi'r Llywodraeth;
- **Mantolen** – Mae hon yn dangos gwerth asedau, rhwymedigaethau a chronfeydd wrth gefn (gwerth net) y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2021;
- **Cyfrif Pensiwnau'r Heddlu** - Mae hwn yn darparu gwybodaeth am drafodion ariannol Cynlluniau Pensiwn yr Heddlu. Yn ôl deddfwriaeth (Rheoliadau Cronfeydd Pensiwn yr Heddlu 2007), mae'n rhaid i bob Prif Gwnstabl unigol weithredu Cronfa Bensiwn gan ddefnyddio arian a ddarparwyd gan y Comisiynydd; a

- **Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol** – Mae'r rhain yn darparu dadansoddiad ac esboniadau pellach o eitemau incwm, gwariant, asedau a rhwymedigaethau o fewn y prif ddatganiadau cyfrifyddu a nodir uchod.

Nid yw'r datganiadau ariannol yn cynnwys Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn gan mai eiddo'r Comisiynydd yw'r holl gronfeydd wrth gefn. Yn yr un modd, nid yw'r Prif Gwnstabl yn dal unrhyw arian parod ac felly nid oes Datganiad Llif Arian Parod yn Natganiad o Gyfrifon y Prif Gwnstabl.

Perfformiad Ariannol y Prif Gwnstabl

Mae'r crynodeb canlynol yn rhoi trosolwg o sefyllfa ariannol a pherfformiad Heddlu Gwent ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021.

Incwm a Gwariant Refeniw

Cymeradwywyd y gofyniad cyllideb refeniw net ar gyfer y flwyddyn, sef £138.991 miliwn, gan y Comisiynydd ar 6 Mawrth 2020. Ar ôl ystyried Grant Fformiwla'r Swyddfa Gartref gwerth £46.660 miliwn, y Grant Cynnal Refeniw gwerth £21.200 miliwn a'r Ardrethi Annomestig Cenedlaethol gwerth £10.590 miliwn, y swm i'w gasglu o'r Dreth Gyngor oedd £60.541 miliwn. Gwariwyd y mwyafrif o'r gyllideb gros hon ar wasanaethau plismona dan gyfarwyddyd a rheolaeth y Prif Gwnstabl ac mae'n hafal i gyllideb Grŵp Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau (Grŵp y PCC) llai cost gweinyddu Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau.

Mae'r CIES yn dangos cost gwasanaethau plismona o £163.527 miliwn (2019/20: £159.805 miliwn). Mae addasu'r ffigur hwn ar gyfer costau corfforaethol, newidiadau mewn rhwymedigaethau pensiwn yn y dyfodol a dyraniadau a chyfraniadau wedi'u heithrio o gost gwasanaethau yn cynhyrchu cyfanswm gwariant gweithredol i'r Prif Gwnstabl am y flwyddyn o £196.107 miliwn (2019/20: £198.479 miliwn). Mae cyfanswm y gwariant gweithredol yn cael ei ariannu'n llawn gan y Comisiynydd trwy drosglwyddiad rhyng-grŵp, gan adael balans £dim yng nghyfrifon y Prif Gwnstabl.

Perfformiad sylfaenol Grŵp y PCC ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021, y mae'r Prif Gwnstabl yn rhan ohono, cyn yr holl addasiadau statudol ac addasiadau seiliedig ar gyllid, oedd gwarged o £0.221 miliwn. Deilliodd y gwarged hwn o'r arbedion rheolaidd a ragwelwyd trwy gyflymu cynlluniau effeithlonrwydd trwy gyfrwng Rhaglen Gwella Gwasanaethau'r Heddlu a lleihau gwariant yn erbyn cyllidebau a arweinir gan alw.

Mae'r gwarged hwn wedi cael ei drosglwyddo i Gronfeydd Wrth Gefn Wedi'u Clustnodi, sy'n eiddo i ac yn cael eu rheoli gan y Comisiynydd ac a ddatgelir yn Natganiad o Gyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau a Grŵp y PCC.

Rhwymedigaeth pensiwnau

Mae'r Cynllun Pensiwn ar gyfer Swyddogion yr Heddlu yn gynllun heb ei ariannu. Mae Adran Actiwari'r Llywodraeth yn cyfrifo rhwymedigaeth bosibl cynlluniau'r Heddlu yn seiliedig ar adolygiad actiwaraid, gan ddefnyddio data pensiwn a chyflogres. O safbwynt Staff yr Heddlu, mae Heddlu Gwent yn gorff sydd wedi'i dderbyn i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen), sy'n gynllun a ariennir.

Mesurir effaith y cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun o ganlyniad i ddyfarniad McCloud/Sargeant ar sail hawliadau o wahaniaethu anghyferieithlon yn deillio o Ddarpariaethau Trosiannol Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015 trwy'r broses o brisio pensiwnau, sy'n pennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr a gweithwyr cyflogedig. Roedd prisiad nesaf Pensiwn yr Heddlu i fod i gael ei gynnal yn 2020 er mwyn gweithredu'r canlyniadau yn 2023/24. Caiff effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol sy'n deillio o ddyfarniad achos McCloud / Sargeant ei phennu trwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rheoliadau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd gynnal cronfa bensiwn yr heddlu sy'n derbyn cyfraniadau gan swyddogion a'r cyflogwr ac yn gwneud taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa bensiwn yr heddlu ddigon o arian i dalu costau pensiwnau yn ystod y flwyddyn, bydd y swm sy'n ofynnol i dalu'r diffyg yn cael ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i'r Comisiynydd ar ffurf grant atodol gan y Llywodraeth ganolog. Mae'r amcan o effaith dyfarniad McCloud/Sargeant wedi cael ei adlewyrchu yn y costau gwasanaeth yn y gorffennol, rhwymedigaethau tybiannol y cynllun a datgeliadau IAS19 y ddau gynllun pensiwn ar gyfer 2019/20 a 2020/21.

Mae'r amcan o rwymedigaethau net ar gyfer y ddau gynllun wedi codi yn ystod y flwyddyn o £1,444 miliwn i £1,681 miliwn, cynnydd o 16.4%, yn bennaf oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau actiwaraid a dyfarniad McCloud/Sargeant. Nid yw'r colledion neu enillion net nas gwiredwyd ar y ddau gynllun yn cael effaith uniongyrchol ar gost gwasanaethau yn y datganiad cynhwysfawr o incwm a gwariant a chydnabyddir y rhwymedigaeth dybiannol yn y fantolen yn unig.

Yn dilyn ail brisiad o bensiwnau'r sector cyhoeddus, mae heddluoedd yn wynebu cynnydd mewn costau pensiwnau swyddogion heddlu o ryw £330 miliwn y flwyddyn o 2019/20 ymlaen. Fel rhan o Brisiad Pensiwn 2016, mae Trysorlys EM wedi cyhoeddi 'Cyfarwyddiadau' Priso Pensiwnau Sector Cyhoeddus, gyda'r nod o gynyddu Cyfraniadau'r Cyflogwr o 2019/20 ar gyfer Cynlluniau Pensiwn Sector Cyhoeddus (gan gynnwys Cynllun Pensiwn yr Heddlu). Y prif newid yw'r gostyngiad i'r 'gyfradd ddisgownt', a ddefnyddir i droi taliadau pensiwn y dyfodol i werth taliadau pensiwn heddiw. Mae'r gyfradd yn adlewyrchu barn Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol am y rhagolwg economaidd cenedlaethol a oedd, yn ei dro, yn adlewyrchu cyfnod arbennig o ansicr cyn Brexit. Ar y pryd roedd diffyg cyffredinol o arian gan y Llywodraeth o ryw £13 miliwn yn genedlaethol. Fodd bynnag, gan fod swyddogion a staff heddlu wedi derbyn dyfarniad cyflog 2.5% ym Medi 2020, a gan fod nifer sylweddol o swyddogion Heddlu Gwent yn newydd i'r Gwasanaeth Heddlu ac felly'n derbyn cyflog cynyddrannol, mae'r diffyg amcangyfrifedig yn y pensiwn (gan gymryd grant pensiwn arian gwastad) wedi codi £1.098 i £1.703 miliwn ar gyfer 2021/22. Bydd y diffyg hwn yn cael ei dalu o gyfraniad o gronfeydd wrth gefn ac arian wedi'i neilltuo ac nid o Braesept Y Dreth Gyngor. Rydym wedi cymryd yn y rhagolygon ar gyfer y blynyddoedd i ddod y bydd y Pensiwn Grant Penodol yn cael ei ddarparu'n rheolaidd i dalu'r costau pensiwn rheolaidd, ond nid oes sicrwydd o hyn eto.

Edrych Ymlaen

Ers 2010/11, yn dilyn yr argyfwng economaidd byd-eang a rhaglen gyntaf gysylltiedig y Llywodraeth, cafwyd effaith ddigynsail ar blismona gan fod y Swyddfa Gartref yn un o adrannau'r Llywodraeth na ddiogelwyd eu cyllidebau yn ystod y cyfnod hwn. O ganlyniad, cafwyd y gostyngiad unigol mwyaf mewn cenhedlaeth yng nghyllid y Llywodraeth ganolog ar gyfer plismona. Yn gefnlen i hyn, bu Heddlu Gwent yn rhagweithiol wrth ymateb i raglen gyntaf Llywodraeth trwy lunio'r Rhaglen Aros ar y Blaen. Dechreuwyd y rhaglen gan yr Heddlu i fynd i'r afael â gofynion effeithlonrwydd, gyda'i ethos isorweddol i i wella ei wasanaeth trwy newid trawsnewidiol, i fodloni galw presennol ac yn y dyfodol a chyflawni arbedion effeithlonrwydd. Hyd at ddiwedd 2020/21 felly, mae Heddlu Gwent wedi sicrhau arbedion cylchol cronol y gellir eu troi yn arian parod gwerth £52.075 miliwn. Cyflawnwyd hyn diolch i lwyddiant parhaol Rhaglen Aros ar y Blaen; sydd wedi dod yn fusnes craidd yr Heddlu o fewn yr Adran Strategaeth, Perfformiad a Newid dros y blynyddoedd diwethaf. Hefyd, mae Proffiliau Gwerth am Arian Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS) yn ddull allweddol o nodi meysydd posibl ar gyfer cyfleoedd cynlluniau arbed arian.

Yn ogystal â'r uchod, mae ansicrwydd Brexit ers 2016 wedi golygu heriau ariannol ychwanegol; gyda chyllid y Llywodraeth yn cael ei roi o'r naill du ar gyfer senarios Brexit heb gytundeb; ansicrwydd y farchnad yn cynyddu costau pensiwn yn y tymor byr i'r tymor canolog; a chost chwyddiant yn cynyddu cyllidebau ar gyfer gwaith adeiladu a buddsoddiadau TGCh. Mae'r ddwy her olaf wedi ychwanegu miliynau o bunnau o bwysau ariannol at gyllidebau plismona yng Ngwent.

Wrth bennu cyllideb 2021/22, cafwyd ansicrwydd sylweddol pellach:

- Roedd yr Etholiad Cyffredinol yn golygu bod yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant 2019 disgwylidig (a fyddai wedi pennu cyllidebau adrannau'r Llywodraeth am y tair i'r pum blynedd nesaf o 2020/21) wedi ei ohirio tan fis Gorffennaf 2020. Cyhoeddwyd 'Cylch Gwariant' am flwyddyn a arweiniodd at gynnydd 6.3% i gyllideb y Swyddfa Gartref mewn termau real rhwng 2019/20 a 2020/21. Fodd bynnag, ers dechrau mis Ionawr 2020 mae effaith economaidd byd-eang y pandemig Coronafeirws (Covid-19) wedi amlygu a gohiriwyd yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant unwaith eto. Cyhoeddwyd cylch gwariant am flwyddyn arall ym mis Tachwedd 2020, gan arwain at gynnydd 4.9% pellach mewn termau real i gyllideb y Swyddfa Gartref;
- Gohiriwyd adolygiad y Swyddfa Gartref o Fformiwla Ariannu'r Heddlu ymhellach gan effaith ddilynol gohirio'r Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant. I roi'r cefndir, ar ôl i'r Swyddfa Gartref bennu maint cyffredinol y gyllideb blismona (trwy'r broses Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant/Cylch Gwariant), mae Fformiwla Ariannu'r Heddlu yn pennu lefel y cyllid a ddarperir i bob Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd. Mae'n hysbys bod y fformiwla bresennol yn hen, yn rhy gymhleth, yn anodd ei deall a bod angen ei hadolygu. Ar ôl gohirio'r broses adolygu yn ystod hanner olaf 2015, roedd yr adolygiad yn ôl ar y trywydd iawn yn fuan wedyn, a'r bwriad oedd cyflwyno'r canfyddiadau erbyn mis Chwefror/Mawrth 2017, a'u gweithredu yn ystod blwyddyn ariannol 2018/19. Fodd bynnag, credir bod goblygiadau sylweddol trafodaethau Brexit, canlyniad Etholiad Cyffredinol byr rybudd mis Mehefin 2017 (a'r un dilynol ym mis Rhagfyr 2019); a'r cynnydd sylweddol yn y bygythiad o derfysgaeth wedi gohirio'r broses o weithredu'r canfyddiadau. Gan fod yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant arfaethedig ar gyfer 2019 a 2020 wedi cael eu trosi'n gylch gwariant am flwyddyn, a gan nad oes unrhyw ddiweddariadau pellach ar gael, disgwylir unwaith y bydd y gwaith yn ail ddechrau yn ystod 2021 yn rhan o Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant posibl ar gyfer 2021 (yn dilyn ymgynghoriad llawn gydol 2022/23), rhagdybir na fydd unrhyw effaith i'w weld tan flwyddyn ariannol 2023/24;
- Ar 25 Tachwedd 2020, cyhoeddodd y Canghellor ganlyniad cylch gwariant 2020, gan amlinellu cyfanswm gwariant cyhoeddus ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22 yn unig. Hwn oedd cylch gwariant cyntaf y Canghellor ers iddo olynu'r Gwir Anrhydeddus Sajid Javid AS ym mis Chwefror 2020. Yn ystod ei araith, dywedodd y Canghellor fod cylch gwariant 2020 yn "Fuddsoddiad unigryw mewn seilwaith creu swyddi, yn dilyn y dirywiad economaidd mwyaf mewn dros 300 o flynyddoedd." Cyn y cyhoeddiad, disgwylwyd efallai y byddai'r Canghellor yn cyfyngu ymhellach ar gyflogau sector cyhoeddus o ystyried y cefndir ariannol heriol. Yn ystod haf 2020, awgrymodd y Canghellor gan fod cyflogau sector preifat wedi dioddef ergyd drom, y dylai gweithwyr sector cyhoeddus rannu'r baich "er mwyn tegwch". Fodd bynnag, o ystyried bod cyflogau sector cyhoeddus wedi cwmpo i'w lefel isaf mewn degawdau o'u cymharu â chyflogau sector preifat, roedd yn hysbys y byddai undebau a gweithwyr sector cyhoeddus yn gwrthwynebu'r fath gyhoeddiad yn chwyrn. At hynny, disgwylwyd cyhoeddiadau seilwaith a gwariant 'gwyrd' ynghyd â ffocws gan y Llywodraeth ar ei hagenda Codi'r Gwastraff (Northern Powerhouse, Midlands Engine ac ati). Gan ragweld hyn, o ystyried yr amddiffyniadau a roddwyd eisoes i'r GIG, Addysg ac Amddiffyn, disgwylwyd y byddai gwasanaethau heb eu hamddiffyn gan gynnwys llywodraeth leol a charchardai mewn llawer mwy o berygl o wynebu toriadau; a

Ynghyd â'r Adolygiad o Wariant ym mis Tachwedd 2020, rhyddhaodd y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) ei Rhagolwg Economaidd a Chyllidol. Mae'r Rhagolwg Economaidd a Chyllidol yn pwysleisio'r effaith sylweddol mae Covid-19 wedi ei gael ar economi'r DU ac oherwydd ansicrwydd yr effaith, cyflwynodd dair senario. Yn seiliedig ar y senario ganolog (lle mae angen cadw mesurau iechyd cyhoeddus cyfyngol nes y gwanwyn pan fydd brechlynnau'n cael eu cyflwyno'n fwy araf, gan arwain at ddychweliad arafach at lefelau gweithgarwch cyn y feirws ar ddiwedd 2022) nodwyd mai'r prif effeithiau ar wariant economaidd a chyhoeddus oedd:

- Yn ystod y don gyntaf o heintiadau, aeth y DU i gyfyngiadau symud yn hwyrach ac am gyfnod hwy na rhai o'i chymdogion Ewropeaidd a phrofi cwmp dyfnach ac adferiad arafach mewn gweithgarwch economaidd. Mae ton newydd o heintiadau i'w gweld ar draws Ewrop a Gogledd America yn awr, gan arwain at dynhau cyfyngiadau iechyd cyhoeddus ac ail orfodi cyfyngiadau symud cenedlaethol gan fynd â'r gwynt o hwyliu adferiad a oedd eisoes yn gwywo. Mae hyn yn cynnwys y DU, lle (yn seiliedig ar senario ganolog y Rhagolwg Economaidd a Chyllidol) y disgwylir i'r Cynnyrch Domestig Gros gwmpo 11% eleni - y cwmp mwyaf mewn cynnyrch blynyddol ers Rhew Mawr 1709, cyn dechrau tyfu eto yn 2021. Fodd

bynag, nid oes disgwyl i'r economi ddychwelyd at lefelau cyn yr argyfwng nes diwedd 2022; gyda difrod hirdymor yn golygu yn 2025 bydd yr economi rhyw 3% yn waeth na'r hyn a ddisgwyliwyd cyn Covid-19.

- Mae'r feirws wedi gwneud difrod sylweddol a chynyddol i gyllid cyhoeddus hefyd. Yn y rhagolwg canolog, disgwylir i dderbyniadau eleni fod £57 biliwn yn is a gwariant £281 biliwn yn uwch, na'r llynedd. Mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo symiau anferth i drin y bobl sydd wedi'u heintio; rheoli lledaeniad y feirws; A lleddfu ei effaith ariannol ar gartrefi a busnesau. Wrth i'r cymorth ehangu ac ymestyn, gan gynnwys o ganlyniad i'r ail don o heintiadau, mae cyfanswm y gost eleni wedi codi o £181 biliwn adeg Diweddariad Economaidd yr Haf, i £218 biliwn adeg Cynllun Economi'r Gaeaf, i £280 biliwn yn rhagolwg mis Tachwedd.
- Disgwylir i chwyddiant aros yn isel dros y tair blynedd nesaf, gan ddychwelyd at y targed 2% erbyn diwedd 2024.
- Yn wahanol i ddirwasgiadau blaenorol, mae'r gyfran fwyaf o gost gyllidol Covid-19 yn codi o ymateb polisi dewisol y Llywodraeth yn hytrach na'r ergyd i'r economi a achoswyd gan y feirws. O'r adolygiad benthyca ar i fyny o £339 biliwn rhwng rhagolygon canolog mis Mawrth a mis Tachwedd, mae oddeutu tri chwarter oherwydd mesurau polisi (yn benodol gwariant ychwanegol ar y GIG a'r cynllun ffyrlo) ac mae'r gweddill oherwydd llai o weithgarwch economaidd (yn bennaf oherwydd derbyniadau treth is). At hynny, mae'r cysylltiad rhwng cyfyngiadau iechyd cyhoeddus a'r lefelau cefnogaeth a gynigiwyd i weithwyr a busnesau yn pwysleisio pwysigrwydd rheoli'r feirws er mwyn ffrwyno cost tymor hirach Covid-19.
- Yn olaf, ac yn fwyaf difrifol i'r Gwasanaeth Plismona, mae dadansoddiad Rhagolwg Economaidd a Chyllidol y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol yn awgrymu'n rhesymegol y bydd heriau v(C)SR wrth bennu cyllidebau ar gyfer 2022/23 a thu hwnt. Gyda chyllid wedi'i flaenoriaethu wedi cael ei neilltuo eisoes ar gyfer gwariant lechyd, Addysg ac Amddiffyn, gallai gwariant ar wasanaethau cyhoeddus eraill fod £9 biliwn yn is mewn cymhariaeth â chyfansymiau 2021/22. Byddai hyn yn awgrymu bod gwariant ar wasanaethau cyhoeddus megis yr Heddlu, Gwasanaethau Tân ac Achub a Llywodraeth leol yn debygol o fod yn ddisymud ar y cyfan yn nhermau real fesul pen o'r boblogaeth yn 2022/23.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol ar y cyd (a gyhoeddir ochr yn ochr â'r Datganiad Cyfrifon hwn) yn rhoi mwy o fanylion am ddull Heddlu Gwent o ymdrin â'r pandemig; y costau uniongyrchol diweddaraf; a'r mesurau sy'n cael eu rhoi ar waith i ddysgu yn sgil yr argyfwng hwn.

Fodd bynnag, yn dilyn ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd ym mis Ionawr 2020; pandemig Covid-19; a'r Swyddfa Gartref yn darparu'r modd ariannol i gwrdd ag addewid y Prif Weinidog i recriwtio 20,000 yn fwy o swyddogion heddlu erbyn Mawrth 2023, roedd buddsoddiad a'r sefydlogrwydd ariannol cysylltiedig mewn plismona yn edrych yn fwy cadarnhaol nag yr oedd ers degawd. Dechreuodd cynlluniau go iawn i recriwtio swyddogion heddlu tua diwedd 2019/20 a dechrau 2020/21 ac, yn bwysig, darparwyd cyllid ychwanegol ar gyfer y seilwaith cysylltiedig yr oedd ei angen i wneud y swyddogion heddlu newydd hynny mor effeithiol â phosibl.

Ym mis Chwefror 2021, ar ddiwedd rownd pennu cyllideb 2021/22, er gwaethaf y problemau uchod, roedd y dyfodol ariannol ar gyfer plismona yng Ngwent yn edrych yn gadarnhaol. Roedd Rhagamcanion Ariannol Tymor Canolig 2021/22 yn cynnwys y cyfnod pum mlynedd at 2025/26 yn nodi'r gyllideb yr oedd gofyn amdani a'r cyllid ar gael. Gan gymryd bod arbedion pellach o £0.676 miliwn yn cael eu cyflawni yn 2021/22, roedd y Rhagamcanion Ariannol Tymor Canolig yn cyflwyno cyllideb wedi mantoli ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22.

Dros gyfnod pum mlynedd y Rhagamcanion Ariannol Tymor Canolig, ceir ansicrwydd lleol ychwanegol, gan gynnwys y twf yng nghostau seilwaith TGCh cenedlaethol yn y dyfodol; effaith Canolfan Gynadledda Ryngwladol Cymru yng Ngwesty'r Celtic Manor ar blismona; a chyllido Fframwaith Cymwysterau Addysg yr Heddlu. Ar ôl myfyrio ar Setliad Terfynol 2021/22; effaith amcangyfrifedig Adolygiad o Wariant Cynhwysfawr 2020; Brexit, a'r adolygiad o Fformiwlâ Ariannu'r Heddlu; a phwysau cyllid ychwanegol, rhagwelwyd mai'r diffyg cyllid cylchol ar gyfer 2025/26 fyddai £7.341 miliwn. O ganlyniad roedd arbedion pellach wedi cael eu targedu, gan arwain at ddiffyg cyllid net ar ôl arbedion o £3.563 miliwn erbyn 2025/26.

Mae'r pwysau a'r datblygiadau gwasanaeth hyn yn gyson â'r rhai a nodwyd ar gyfer blaenoriaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol yng Nghynllun Heddlu a Throseddu'r Comisiynydd 2017-2021 ac yn y Gofyniad Plismona Strategol. Mae'r meysydd ffocws a buddsoddi hyn yn adeiladu ar 'Strategaeth Fuddsoddi' yr Heddlu, a ymgorfforwyd yng nghylch pennu cyllideb 2017/18 ac sydd wedi ennill momentwm sylweddol yn ystod blyneddau ariannol 2017/18, 2018/19 a 2019/20. Yn benodol, roedd yr Rhagamcanion Ariannol Tymor Canolig yn ceisio:

- Cyflawni chwe maes Gweledigaeth Plismona 2025, sy'n cyflwyno gweledigaeth ar gyfer plismona dros y pum mlynedd nesaf, gan lywio penderfyniadau ynglŷn â sut mae heddluoedd yn defnyddio adnoddau i gadw pobl yn ddiogel. Y chwe maes yw teilwra plismona lleol i ddiwallu anghenion y gymuned; gwella galluoedd arbenigol; datblygu sgiliau ac amrywiaeth y gweithlu; plismona digidol; galluogi cyflenwi busnes; a sicrhau llywodraethu ac atebolrwydd clir;
- Gwella ansawdd y gwasanaeth a sicrhau arbedion effeithlonrwydd;
- Rheoli tirwedd sy'n newid – mae troseddu'n cynyddu ac yn mynd yn fwy cymhleth; mae newid technolegol yn cyflymu; mae bygythiadau terfysgaeth yn cynyddu; ac mae llai o arian ar gael ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus;
- Blaenoriaethu a chanolbwyntio ar Fygythiad, Risg a Niwed;
- Mynd i'r afael â'r galw cynyddol ym meysydd Troseddu Cyfundrefnol Difrifol a phobl agored i niwed, a darparu gwasanaethau arloesol i nodi a chefnogi pobl agored i niwed; a
- Datblygu gwaith cydweithredol i ateb y galw, gwella systemau, a gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

Mae'n amlwg, ar yr union adeg pan oedd plismona'n teimlo ei fod yn rhydd rhag cyni'r deng mlynedd diwethaf a bod buddsoddiad mewn plismona'n cael ei ystyried unwaith eto, bod Heddlu Gwent yn wynebu cyfnod sylweddol o ansicrwydd ariannol yn awr. Serch hynny, mae gan Heddlu Gwent hanes cadarn o weithredu o fewn cyfyngiadau ariannol ac felly bydd yn parhau i reoli lleihad mewn cyllid mewn termau real gan y Llywodraeth a chyhoedd Gwent, trwy gydol cyfnod y Rhagamcan Ariannol Tymor Canolig. Bydd y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn parhau i ganolbwyntio ar gyflwyno cenhedlaeth newydd o gynlluniau arbedion a chynnal amserlen fanwl o waith cynlluniedig i adolygu swyddogaethau ac adrannau; wedi'i gydbwysu yn erbyn anghenion plismona gweithredol Gwent.

Llofnod:

Nigel Stephens CIPFA

Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau

Dyddiad: 28 Gorffennaf 2021

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol

Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer Prif Gwnstabl Gwent

Adroddiad ar yr archwiliad o'r datganiadau ariannol Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Prif Gwnstabl Heddlu Gwent; a
- Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Prif Gwnstabl Heddlu Gwent yn cynnwys y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant, y Fantolen a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu arwyddocaol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gwent yn cynnwys Cyfrif y Gronfa, y Datganiad am Asedau Net a'r nodiadau cysylltiedig. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith gymwys a safonau cyfrifyddu rhyngwladol yn seiliedig ar y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Prif Gwnstabl Heddlu Gwent a Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent ar 31 Mawrth 2021 ac incwm a gwariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- maent wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol yn seiliedig ar a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Sylfaen ar gyfer barn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (UK)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Mae fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hyn wedi'u disgrifio ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar Brif Gwnstabl Heddlu Gwent a Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio rwyf wedi dod o hyd iddi yn ddigonol ac yn briodol i roi sylfaen i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, rwyf wedi casglu bod defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol yn briodol ar gyfer paratoi'r datganiadau ariannol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi ei gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau nac amodau, unigol neu gyda'i gilydd, a allai fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Prif Gwnstabl Heddlu Gwent i barhau i fabwysiadu sail cyfrifyddu busnes hyfyw am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi. Mae fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol yn cael eu disgrifio yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilio arnynt. Mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid wyf fy marn am y datganiadau ariannol yn cynnwys y wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn ddiweddarach yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ynglŷn â hynny. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos yn anghywir sy'n seiliedig ar, neu'n anghyson â'r wybodaeth y des o hyd iddi wrth gwblhau'r archwiliad. Os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, byddaf yn ystyried y goblygiadau ar gyfer fy adroddiad. Os byddaf, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi ei wneud, yn casglu bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi gyflwyno adroddiad mewn perthynas â hynny.

Nid oes gennyf unrhyw beth i gyflwyno adroddiad arno mewn perthynas â hyn.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoi'r datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol, ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020/21; ac

- Mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar y Cyd ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei gyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol, ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Ar sail y wybodaeth a'r ddealltwriaeth yn ymwneud â Phrif Gwnstabl Gwent a Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent, a'u hamgylchedd, a amlygwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu ar y Cyd.

Nid oes gennyf unrhyw beth i gyflwyno adroddiad arno mewn perthynas â'r materion canlynol, yr wyf yn cyflwyno adroddiad i chi os, yn fy marn i:

- nad yw cofnodion cyfrifyddu cywir wedi'u cadw, neu na dderbyniwyd y ffurflenni sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad oddi wrth ganghennau nad aeth fy nhîm i ymweld â nhw;
- nad yw'r datganiadau cyfrifyddu yn cytuno â'r cofnodion cyfrifyddu a'r ffurflenni; neu
- nad wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon ar dudalen 10, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gwent, sy'n rhoi darlun cywir a theg, ac am waith rheoli mewnlol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol er mwyn gallu paratoi datganiadau o gyfrifon nad ydynt yn cynnwys camddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Prif Gwnstabl Heddlu Gwent a Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo angen, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu, oni bai y bernir bod hynny'n amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynglŷn ag a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, naill ai oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU) yn canfod camddatganiad perthnasol bob amser. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu'n gyfanredol, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr sy'n cael eu gwneud ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwyf yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol o ran afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael gafael ar, ac adolygu, dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Prif Gwnstabl Heddlu Gwent a Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent sy'n ymwneud â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i beryglon twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a
 - y rheolaethau mewnlol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, nodi dyddlyfrau anarferol a rhagfarn wrth gyfrifo amcangyfrifon cyfrifyddu; a
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Prif Gwnstabl Heddlu Gwent yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Prif Gwnstabl Heddlu Gwent yn gweithredu oddi mewn iddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Prif Gwnstabl Heddlu Gwent.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Cydbwyllgor Archwilio am ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol ac arfaethedig;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu; a
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy ddiystyru rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfrau ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth lunio amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol; a

Gwnes i hefyd gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob tîm archwilio gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

The extent to which my procedures are capable of detecting irregularities, including fraud, is affected by the inherent difficulty in detecting irregularities, the effectiveness of the Chief Constable of Gwent Police and the Gwent Police Pension Fund's controls, and the nature, timing and extent of the audit procedures performed.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Prif Gwnstabl Heddlu Gwent a Chronfa Bensiwn Heddlu Gwent yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Dyddiad: 30 Gorffennaf 2021

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Cyfrifoldeb y Prif Gwnstabl yw cynnal a chadw ac uniondeb gwefan Heddlu Gwent; nid yw'r gwaith a gyflawnwyd gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac yn unol â hynny nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb dros unrhyw newidiadau a all fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan am y tro cyntaf.

Datganiad o Gyfrifoldebau

Diben y datganiad hwn yw nodi cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl:

- (i) Wneud trefniadau i weinyddu ei materion ariannol yn briodol ac i sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Y swyddog hwn yw'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau;
- (ii) Rheoli ei materion er mwyn sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei hasedau; a
- (iii) Chymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

Cymeradwyaf y Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020/21.

Llofnod:

Pamela Kelly
Prif Gwnstabl Gwent
Dyddiad: 28 Gorffennaf 2021

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau

Mae'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol fel y'u nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol ym Mhrydain (y Cod Ymarfer).

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau wedi:

- (i) Dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- (ii) Llunio barn ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn ddoeth; a
- (iii) Cydymffurfio â'r Cod Ymarfer.

Mae'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau hefyd wedi:

- (i) Cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd yn gyfredol; a
- (ii) Chymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac achosion eraill o afreoleidd-dra.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2021 ac o'i hincwm a'i gwariant am y cyfnod a ddaeth i ben bryd hynny.

Llofnod:
(Swyddog Ariannol Cyfrifon)

Llofnod:
(cyn cymeradwyaeth y Prif Gwnstabl)

Nigel Stephens CPFA
Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau
Dyddiad: 28 Mai 2021

Nigel Stephens CPFA
Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau
Dyddiad: 28 Gorffennaf 2021

Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y Cyd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu Gwent a Phrif Gwnstabl Gwent

Cyflwyniad

Diben y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yw egluro sut mae Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu (y Comisiynydd) a Phrif Gwnstabl Gwent wedi cydymffurfio â'u Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol ar y cyd (MoCG) yn ystod 2020/21 ac yn benodol, Cod Llywodraethu Corfforaethol y Llawlyfr.

I'r perwyl hwn, mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i ysgrifennu mewn dwy ran. Mae rhan un yn disgrifio'r trefniadau llywodraethu ar waith yn ystod 2020/21. Mae rhan dau yn adrodd ar yr adolygiad o effeithiolrwydd a chanlyniadau'r trefniadau hyn.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn asesu'r trefniadau llywodraethu ar waith yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21, felly bydd y cynnod asesu cyfan yn cael ei ystyried ochr yn ochr â'r pandemig Coronafeirws. At hynny, dylai casgliad y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ynghylch a yw'r trefniadau llywodraethu'n addas i'r diben, adlewyrchu gweithrediadau arferol ar y cyfan. Fodd bynnag, gan fod rhaid i'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol fod yn gyfredol pan gaiff ei gyhoeddi (fel arfer ar 31 Gorffennaf ond mae'n bosibl y caiff ei oedi o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws), bydd unrhyw effaith ar y trefniadau llywodraethu o 1 Ebrill 2021 nes y dyddiad cyhoeddi'n cael ei adlewyrchu.

RHAN 1

Cwmpas y Cyfrifoldebau

Mae trefniadau llywodraethu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi'u cynllunio i sicrhau atebolrwydd priodol a chynorthwyo arweinyddiaeth effeithiol. Creodd Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 ddwy 'gorfforaeth undyn' ar wahân ym mhob heddlu: y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae gan y naill a'r llall rolau a chyfrifoldebau clir ac ar wahân sydd wedi'u nodi mewn statud.

Swyddogaethau statudol craidd y Comisiynydd yw sicrhau bod yr heddlu yn cael ei gynnal; sicrhau bod yr heddlu yn effeithlon ac yn effeithiol; a dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif am arfer ei swyddogaethau a swyddogaethau personau sydd o dan ei chyfarwyddyd a'i rheolaeth. Hefyd, mae gan y Comisiynydd:

Gyfrifoldeb am sicrhau diogelwch cymunedol a lleihau troseddu;

- Y gallu i roi grantiau lleihau troseddu ac anhrefn o fewn ardal yr heddlu;
- Dyletswydd i sicrhau bod pob cytundeb cydweithio gyda Chomisiynwyr a heddluoedd eraill yn sicrhau gwell gwerth am arian neu'n gwella effeithiolrwydd galluoedd a chydnerthedd plismona; a
- Chyfrifoldeb ehangach am wella gwaith cyfiawnder troseddol yn lleol.

Un o nodweddion cyffredinol y swyddogaethau hyn yw cyfrifoldeb am sicrhau bod busnes yn cael ei gwblhau yn unol â'r gyfraith a safonau priodol; bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif priodol amdano; a'i fod yn cael ei ddefnyddio'n ddarvoudus, yn effeithlon ac yn effeithiol.

Mae annibyniaeth weithredol y Prif Gwnstabl yn cael ei diogelu mewn deddfwriaeth. Mae ganddi gyfrifoldeb statudol am reoli, cyfarwyddo a chyflenwi gwasanaethau plismona gweithredol a ddarperir gan yr heddlu. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am sicrhau bod pwerau'r heddlu yn cael eu harfer yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, ac mae'n atebol i'r Comisiynydd am ddarparu plismona effeithiol ac effeithlon; rheoli adnoddau; a gwariant yr heddlu.

Wrth gyflawni eu cyfrifoldeb cyffredinol, mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith ar gyfer llywodraethu materion a hwyluso'r broses o arfer eu swyddogaethau. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod system rheolaeth fewnol gadarn yn cael ei chynnal gydol y flwyddyn a bod trefniadau ar waith ar gyfer rheoli risg.

Mae'r trefniadau rheoli ariannol yn cydymffurfio'n bennaf â gofynion llywodraethu *Datganiad ar Rôl Prif Swyddog Ariannol Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Phrif Swyddog Ariannol y Prif Gwnstabl y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) a Chod Ymarfer Rheolaeth Ariannol ar gyfer Gwasanaeth Heddlu Cymru a Lloegr (fersiwn newydd a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2018)* y Swyddfa Gartref. Hefyd, cyhoeddwyd canllawiau diwygiedig ar gyfer 'Sicrhau Llywodraethu Da' ar gyfer Cyrff Plismona gan CIPFA ym mis Gorffennaf 2016, ac ychwanegwyd atynt gan ganllawiau ym mis Chwefror 2021 'Defnyddio'r Fframwaith Llywodraethu Da 2020/21', mewn ymateb i effaith parhaol pandemig Coronafeirws ar lywodraethu. Mae Cod Rheolaeth Ariannol CIPFA (Cod Rheolaeth Ariannol) yn rhoi canllawiau ar gyfer rheolaeth ariannol dda a chynaliadwy mewn awdurdodau lleol (gan gynnwys yr heddlu) hefyd, a bydd yn rhoi sicrwydd bod awdurdodau'n rheoli adnoddau'n effeithiol. 2021/22 yw'r flwyddyn lawn gyntaf ar gyfer cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol, ond mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn cydnabod y bydd angen amser ar eu sefydliadau i fyfyrto ar gynnwys y Cod Rheolaeth Ariannol a byddant yn defnyddio 2020/21 i ddangos sut maent yn gweithio i gydymffurfio. Gan hynny mae trefniadau llywodraethu rheolaeth ariannol gyfredol ac ar gyfer y dyfodol wedi cael eu hystyried, wrth adolygu ein trefniadau llywodraethu ac wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn bodloni gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 mewn perthynas â chyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd sy'n gorfod ategu'r Datganiad o Gyfrifon.

Dyma'r trydydd tro i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl lunio un Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd. Mae llawer o'r fframwaith llywodraethu yn cael ei rannu, ond mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yn amlygu'r ychydig feysydd lle mae trefniadau llywodraethu yn wahanol heb unrhyw effaith niweidiol ar effeithlonrwydd cyffredinol.

Diben y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn eu defnyddio i gyfarwyddo a rheoli eu gweithgareddau, ymgysylltu â'r gymuned a bod yn atebol iddi. Mae'r fframwaith yn eu galluogi i ddylanwadu ar y gwaith o gyflawni amcanion Plismona a Lleihau Troseddu strategol, a'u monitro, ac ystyried a yw'r amcanion hyn wedi cyflawni Cynllun yr Heddlu a Throseddu mewn modd effeithlon ac effeithiol.

Mae'r system reoli fewnol yn rhan bwysig o'r fframwaith hwn ac mae wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol a rhagweladwy. Ni all ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; mae'n gallu darparu sicrwydd rhesymol ac nid absoliwt o effeithiolrwydd yn unig.

Mae'r system reoli fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i chynllunio i:

- Nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion;
- Gwerthuso'r tebygolrwydd y caiff y risgiau hyn eu gwireddu a'r effaith pe caent eu gwireddu; a
- Rheoli risgiau yn effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus.

Caiff canfyddiadau'r adolygiad o'r system reoli fewnol eu hadolygu gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a'u hadolygu'n annibynnol gan y Cydbwyllgor Archwilio.

Bydd y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn cymeradwyo unrhyw newidiadau i'r MoCG ac i'r fframwaith yn ffurfiol bob blwyddyn fel rhan o'r adolygiad llywodraethu.

Egwyddorion Llywodraethu Da

Mae Gorchymyn Protocol Plismona 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl fabwysiadu a chydymffurfio ag Egwyddorion Nolan ar gyfer Ymddygiad mewn Bywyd Cyhoeddus. Hefyd, mae'n amlygu'r disgwyliad y bydd y berthynas rhwng yr holl bartïon yn seiliedig ar egwyddorion ewyllys da, proffesiynoldeb, didwylledd ac ymddiriedaeth.

Adlewyrchir hyn yn y ddogfen Egwyddorion Perthynas y cytunwyd arni gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl sy'n rhan o'u MoCG.

Hefyd, mae'r MoCG yn gyson â saith egwyddor graidd llywodraethu da a nodir yn y Fframwaith Rhyngwladol ar gyfer Llywodraethu Da yn y Sector Cyhoeddus¹: -

1. *Ymddwyn ag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol a pharchu rheolaeth y gyfraith;*
2. *Sicrhau didwylledd ac ymgysylltu cynhwysfawr â rhanddeiliaid;*
3. *Diffinio canlyniadau o safbwynt manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy;*
4. *Pennu'r ymyriadau sydd eu hangen i gyflawni'r canlyniadau arfaethedig;*
5. *Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion oddi mewn iddo;*
6. *Rheoli risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref;a*
7. *Rhoi arferion da ar waith o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd effeithiol.*

Cyflwynodd y Cod Moeseg a gyhoeddwyd gan y Coleg Plismona ddwy egwyddor ychwanegol i saith egwyddor Nolan: Tegwch a Pharch (gweler Egwyddorion 'estynedig' Nolan fel y'u nodir isod).

Mae Egwyddorion Nolan yn cyfeirio at Arweinyddiaeth o safbwynt hyrwyddo a chefnogi egwyddorion Ymddygiad mewn Bywyd Cyhoeddus, ond mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi ymrwymo'n benodol i ddarparu ymateb cadarn, amserol a gofalgar i ddiwyddiadau sy'n effeithio ar y cyhoedd a'n cymunedau. Adlewyrchir hyn mewn datganiad clir yng Nghynllun yr Heddlu a Throseddau ar gyfer 2017-2021, "Sicrhau Gwent Mwy Diogel", y flaenoriaeth a roddir i atal niwed ac amddiffyn dioddefwyr (yn enwedig pobl sy'n agored i niwed); a gweithio gydag asiantaethau partner lleol er budd y cyhoedd. mynd i'r afael â'r bygythiadau i ddiogelwch cymunedol; a gweithio gydag asiantaethau partner lleol er budd y cyhoedd.

Anhunanoldeb: Gwneir penderfyniadau er budd y cyhoedd yn unig, ac nid er budd ariannol personol neu fudd arall, boed hynny i'r cyfryw berson, ei deulu neu ei ffrindiau.

Uniondeb: Ni fydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion na'u staff yn eu rhoi eu hunain o dan unrhyw rwymedigaeth ariannol neu unrhyw ymrwymiad arall i unigolion neu sefydliadau allanol a allai geisio dylanwadu arnynt wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau swyddogol.

Gwrthrychedd: Wrth gyflawni busnes cyhoeddus, gan gynnwys gwneud penodiadau cyhoeddus, dyfarnu contractau, neu argymhell unigolion ar gyfer gwobrwyon neu fuddion, bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn gwneud dewisiadau ar sail teilyngdod.

Atebolrwydd: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn atebol i'r cyhoedd am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd a byddant yn derbyn pa bynnag graffu sy'n briodol i'r swydd.

Bod yn Agored: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff mor agored â phosibl ynghylch yr holl benderfyniadau a'u camau gweithredu. Bydd rhesymau dros benderfyniadau ar gael, ac ni fydd gwybodaeth yn cael ei chyfyngu oni bai bod angen gwneud hynny er budd y cyhoedd yn ehangach.

Gonestrwydd: Bydd gan y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff ddyletswydd i ddatgan unrhyw fuddiannau preifat sy'n ymwneud â dyletswyddau cyhoeddus, a chymryd camau i ddatrys unrhyw wrthdaro sy'n codi er mwyn diogelu buddiannau'r cyhoedd.

Arweinyddiaeth: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn hyrwyddo ac yn cefnogi'r egwyddorion hyn trwy arweinyddiaeth a thrwy esiampl.

Tegwch: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn gweithredu mewn ffordd deg a diduedd.

Parch: Bydd y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, eu swyddogion a'u staff yn gweithredu mewn ffordd sy'n dangos hunanreolaeth a goddefgarwch, gan drin aelodau o'r cyhoedd a chydweithwyr â pharch a chwarteisi.

TREFNIADAU LLYWODRAETHU

Nod y fframwaith llywodraethu hwn yw canolbwyntio'n gadarn ar y ffactorau sy'n sbarduno plismona yn Heddlu Gwent, a sicrhau bod yna lwybr clir rhwng y penderfyniadau a wneir a'r Cynllun Heddlu a Throseddau. Dyma brif elfennau'r fframwaith:

¹Fframwaith Rhyngwladol ar gyfer Llywodraethu Da yn y Sector Cyhoeddus (CIPFA/IFAC 2014)

Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi sefydlu MoCG ar y cyd. Mae'r MoCG yn cynnwys Cynllun Dirprwyo, Rheoliadau Ariannol, Egwyddorion Cysylltiadau a Rheolau Sefydlog yn ymwneud â chontractau. Hefyd, mae'n cynnwys fframwaith gwneud penderfyniadau sy'n sicrhau, lle y bo'n bosibl, bod holl benderfyniadau'r Comisiynydd yn cael eu cyhoeddi a'u bod ar gael i'r cyhoedd graffu arnynt.

Egwyddorion Cysylltiadau

Mae'r ddogfen hon yn cydnabod cyfrifoldebau gweithredol y Prif Gwnstabl, oddi mewn i'r fframwaith polisi ac atebolrwydd a bennwyd gan y Comisiynydd. Mae'r Egwyddorion yn galluogi'r Comisiynydd i ddilyn ei fwradau polisi sy'n cael eu hadlewyrchu mewn cynlluniau gweithredol ar gyfer yr Heddlu ac atebolrwydd y Prif Gwnstabl am eu cyflawni. Er gwaethaf eu statws 'corfforaeth undyn' ffurfiol, mae'r berthynas rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn seiliedig ar gydweithio er budd pobl Gwent o dan enw cyffredin 'Heddlu Gwent'.

Hefyd, mae'r egwyddorion yn nodi y bydd y berthynas rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn seiliedig ar ymddiriedaeth, hyder a thryloywder. Mae'r trefniadau llywodraethu a fabwysiadwyd yn gyson â'r angen i sicrhau atebolrwydd rhwng y partïon, ac atebolrwydd i'r cyhoedd. Mae dull tryloyw ac archwiliadwy wedi'i fabwysiadu, ac roedd yn parhau i fod yn ddilys yn 2020/21.

Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd

Argymhellwyd datblygu Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd (BAF) am y tro cyntaf mewn Archwiliad Mewnol yn 2017, er mwyn tynnu sylw at effaith risgiau sefydliadol ar y gwaith o gyflawni amcanion Cynllun yr Heddlu a Throseddau ac esbonio sut y gellid lliniaru'r risgiau hyn.

Yn dilyn ymchwil helaeth ar draws cyrff cyhoeddus ac ystyried canfyddiadau eraill o adolygiadau Archwilio Mewnol, dechreuodd gwaith i benderfynu sut y gellid datblygu BAF i gefnogi Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent, yr Heddlu ac hefyd i roi sicrwydd i'r Cydbwyllgor Archwilio. Cytunwyd i ddechrau y byddai'r BAF yn ystyried swyddogaethau statudol a phenderfynu a oedd y rhain yn cael eu cyflawni ai peidio.

Felly mae'r BAF yn ystyried swyddogaethau statudol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl sy'n gynwysiedig yng Nghynllun Dirprwyo'r Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol, sy'n tynnu sylw at feysydd y mae uwch swyddogion y ddau sefydliad yn gyfrifol amdanynt a meysydd o'r blaengynllun gwaith ar gyfer y Bwrdd Strategaeth a Pherfformiad ² a'r Cydbwyllgor Archwilio.

Cyflwynwyd y BAF wedi'i gwblhau i'r Cydbwyllgor Archwilio ym mis Mawrth 2021 a derbyniwyd sylwadau a fydd yn parhau i ysgogi esblygiad y BAF. Bydd cynllun gweithredu presennol a dyfodol y BAF yn cael ei fonitro'n flynyddol gan y Cydbwyllgor Archwilio er mwyn rhoi sicrwydd bod unrhyw fylchau a risgiau perthnasol sy'n cael eu nodi mewn perthynas â methiant i gyflawni dyletswyddau statudol yn cael sylw. Mae trefniadau llywodraethu mewnol wedi cael eu cytuno a bydd y cynllun gweithredu'n cael ei fonitro bob tri mis yn y Grŵp Cynllunio Strategol.

Mae Pwynt Cyswllt Unigol wedi cael ei benodi ar gyfer camau gweithredu Swyddfa'r Comisiynydd a'r Heddlu, i sicrhau bod y BAF yn cael ei ddiweddarau a bod cynnydd yn cael ei wneud rhwng cyfarfodydd. Y bwriad ar hyn o bryd yw bod dogfen gyffredinol BAF yn cael ei hadolygu bob pedair blynedd yn dilyn etholiad Comisiynydd, i benderfynu a oes unrhyw feysydd risg newydd wedi cael eu nodi.

Y Cod Rheolaeth Ariannol

Fel y dangosir uchod, ym mis Hydref 2019 cyhoeddodd CIPFA ei God Rheolaeth Ariannol. Nod y Cod Rheolaeth Ariannol yw cefnogi arfer da mewn rheolaeth ariannol a chynorthwyo awdurdodau lleol (a chyrff dynodedig eraill megis Plismona) i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Felly am y tro cyntaf mae'r Cod Rheolaeth Ariannol yn gosod safonau rheolaeth ariannol ar gyfer nifer o gyrff cyhoeddus.

Un o brif amcanion y Cod Rheolaeth Ariannol yw gwella cadernid ariannol sefydliadau, trwy ymgorffori gwell safonau rheolaeth ariannol. Yn anochel, mae effaith pandemig Coronafeirws wedi rhoi prawf ar y cadernid ariannol hwnnw yn 2020/21 a bydd yn parhau i wneud hynny mewn blynyddoedd i ddod. Am y rheswm hwn, mae rhoi'r Cod Rheolaeth Ariannol ar waith yn y flwyddyn gysgodi yn parhau i fod yn dasg hollbwysig. Mae cysylltiadau amlwg rhwng y Cod Rheolaeth Ariannol a'r Fframwaith Llywodraethu, yn enwedig o ran ei ffocws ar gyflawni canlyniadau cynaliadwy.

Am y rhesymau hyn, bydd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2020/21 yn cynnwys casgliad cyffredinol asesiad o gydymffurfiaeth Heddlu Gwent ag egwyddorion y Cod Rheolaeth Ariannol. Lle ceir materion heb eu cyflawni neu feysydd y mae angen eu gwella, bydd y rhain yn cael eu cynnwys yn y cynllun gweithredu yn Rhan 2 y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn. Chwe Egwyddor y Cod Rheolaeth Ariannol a fydd yn cael eu hasesu yw:

1. **Arweinyddiaeth Sefydliadol** - dangos cyfeiriad strategol clir yn seiliedig ar weledigaeth lle mae rheolaeth ariannol wedi'i ymgorffori yn niwylliant y sefydliad.
2. **Atebolrwydd** – yn seiliedig ar gynllunio ariannol tymor canolig sy'n ysgogi'r broses o bennu'r gyllideb flynyddol trwy reoli risg yn effeithiol, data cefnogi ansawdd a chostau bywyd cyfan.

² Y Bwrdd Strategaeth a Pherfformiad yw'r fforwm penderfynu ar gyfer y Comisiynydd a'r brif fforwm lle bydd y Comisiynydd yn dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif.

OFFICIAL SWYDDOGOL

3. Mae **tryloywder** wrth wraidd rheolaeth ariannol a chaiff ei gyflawni trwy ddefnyddio data cyson, ystyrion a dealladwy, sy'n destun adroddiadau rheolaidd gyda thystiolaeth o gamau gweithredu cyfnodol gan swyddogion a phenderfyniadau gan aelodau etholedig.
4. Mae'r tîm arweinyddiaeth yn hybu glynu wrth **safonau** proffesiynol a gellir dangos tystiolaeth o hyn.
5. Mae ffynonellau **sicrwydd** yn cael eu cydnabod fel dulliau effeithiol wedi'u prif ffrydio i mewn i reolaeth ariannol, gan gynnwys craffu gwleidyddol a chanlyniadau archwiliad allanol, archwiliad mewnol ac arolwg.
6. Mae **cynaliadwyedd** hirdymor gwasanaethau lleol wrth wraidd yr holl brosesau rheolaeth ariannol ac yn cael ei ddangos trwy ddefnydd darvoudus o adnoddau cyhoeddus.

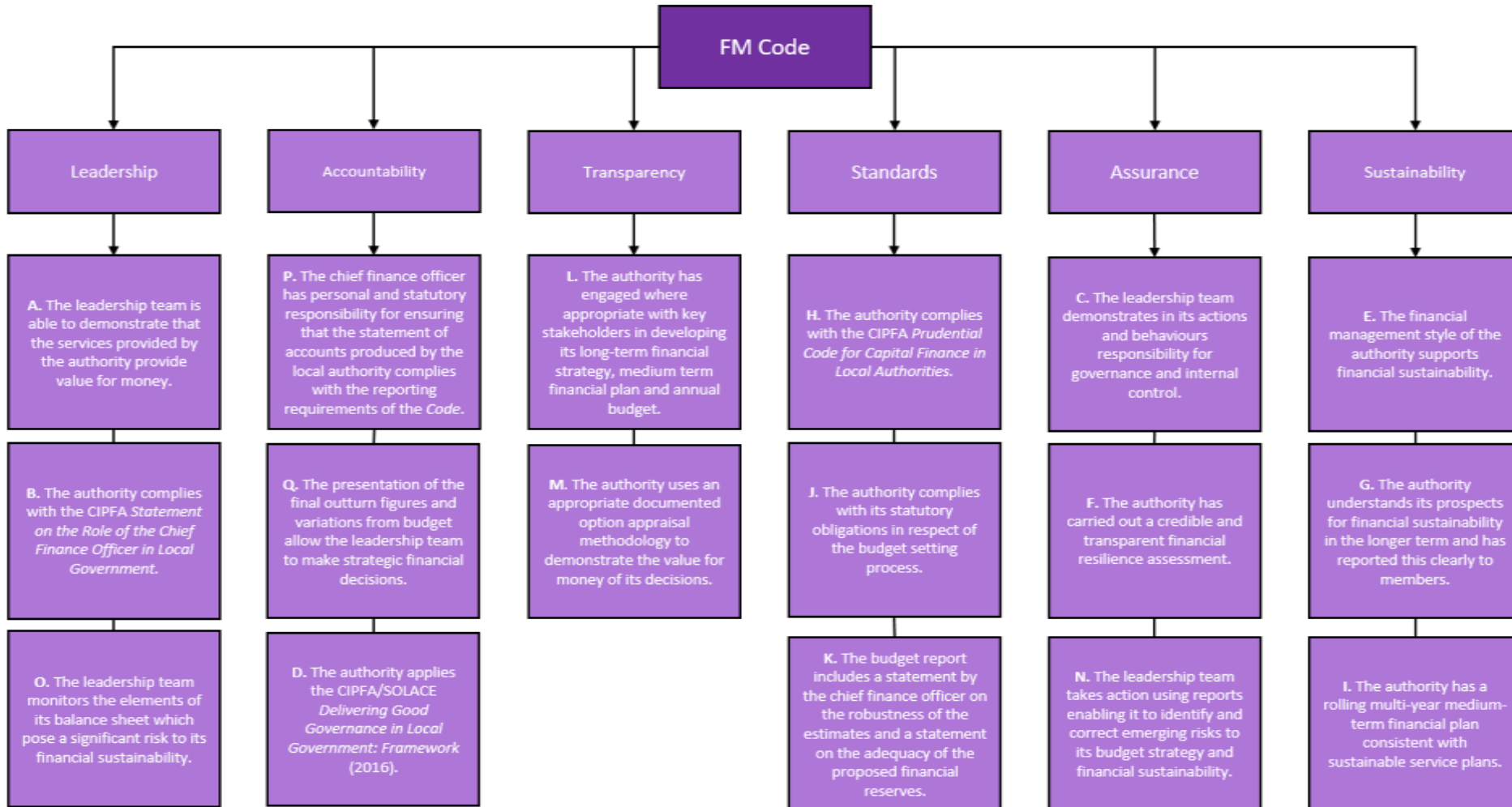
Mae dyletswydd ar Heddlu Gwent i llynu wrth egwyddorion rheolaeth ariannol. Er mwyn galluogi Heddlu Gwent i roi prawf ar eu cydymffurfiaeth ag Egwyddorion Rheolaeth Ariannol Da CIPFA, mae'r Cod Rheolaeth Ariannol yn trosglwyddo'r egwyddorion hyn yn 17 safon rheolaeth ariannol ar draws saith adran o'r Cod Rheolaeth Ariannol. Bydd y safonau rheolaeth ariannol hyn yn cael eu defnyddio mewn gwahanol ffyrdd ymarferol, yn unol â gwahanol amgylchiadau pob corff cyhoeddus perthnasol.

Mae adrannau 1 a 2 y Cod Rheolaeth Ariannol (sy'n cynnwys safonau A i E) yn rhoi sylw i ffactorau cyd-destunol pwysig y mae angen rhoi sylw iddynt o'r cychwyn er mwyn sicrhau rheolaeth ariannol gadarn. Mae'r cyntaf yn ymdrin â chyfrifoldebau'r Prif Swyddog Ariannol a'r tîm arwain, ac mae'r ail yn ymdrin â dull llywodraethu a rheolaeth ariannol y sefydliad.

Mae adrannau 3 i 7 sy'n weddill (sy'n cynnwys safonau F i Q) yn rhoi sylw i ofnyion y cylch rheolaeth ariannol, gydag adran 3 yn datgan yr angen am ddull hirdymor o werthuso cynaliadwyedd ariannol. Mae angen i holl elfennau'r cylch fod yn addas i'r diben cyn y gellir gwneud penderfyniadau gwybodus. Ni fydd datblygu strategaeth ariannol hirdymor ansawdd uchel yn hybu cynaliadwyedd ariannol ynddo'i hun os yw, er enghraifft, proses pennu cyllideb flynyddol y sefydliad (adran 4), ymgysylltu â rhanddeiliaid ac achosion busnes (adran 5) a threfniadau monitro perfformiad (adran 6) yn annigonol. Mae'r cylch yn cael ei gwblhau gan adran 7, sy'n dangos sut mae adroddiadau ariannol ansawdd uchel o gymorth i'r cylch rheolaeth ariannol trwy sicrhau eu bod yn seiliedig ar wybodaeth ariannol gadarn.

OFFICIAL SWYDDOGOL

Yr 17 safon wedi eu rhoi ar waith ar draws y chwech egwyddor :

Fframwaith Llywodraethu

Fel y nodwyd yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol 2018/19, cwblhawyd adolygiad yn 2018, a daeth i'r casgliad mai'r ffordd orau o adlewyrchu egwyddorion cydweithredu (fel y'u nodir yn yr Egwyddorion ac yn y MoCG) fyddai sefydlu strwythur cyfarfod ac adrodd newydd ar gyfer y Prif Gwnstabl, sy'n cyd-fynd â chyflwyno'r Cynllun Heddlu a Throsedd, gan fynd i'r afael â materion perfformiad a chyflawni.

Mae'r Bwrdd Craffu Gweithredol (sy'n cael ei gadeirio gan y Dirprwy Brif Gwnstabl) yn cyfrannu at gyfarfod misol Bwrdd Gweithredol y Prif Swyddogion ac, yn y pen draw, at y Bwrdd Strategaeth a Pherfformiad chwarterol.

Yn ogystal, mae materion sy'n deillio o'r Grŵp Cynllunio Strategol Ar y Cyd yn parhau i gael eu hadrodd i Fwrdd Gweithredol y Prif Swyddogion ac i Fwrdd Strategaeth a Pherfformiad y Comisiynydd. Hefyd, mae'r ddau Fwrdd hyn yn coladu argymhellion o gyfarfodydd mewnol eraill gan gynnwys y Cydbwyllgor Archwilio, y Pwyllgor Moeseg Annibynnol a'r Bwrdd Strategaeth Ystadau.

Adolygwyd strwythur y cyfarfodydd llywodraethu hyn eto yn 2018/19, 2019/20 a 2020/21, er mwyn gwneud rhai newidiadau eraill iddo, ac mae'r diagram isod yn nodi'r strwythur cyfarfodydd diwygiedig oddi fewn i'r Heddlu a rhwng Swyddfa'r Comisiynydd. Fodd bynnag, nid yw'r diagram isod, sy'n adlewyrchu gweithredu arferol, yn cynnwys strwythur cyfarfodydd rheoli Aur/Arian Coronafeirws, a sefydlwyd ar 18 Mawrth 2020 i drefnu ymateb Heddlu Gwent i'r pandemig. Caiff gwaith y grŵp hwn ei esbonio'n fwy manwl yn Rhan Dau.

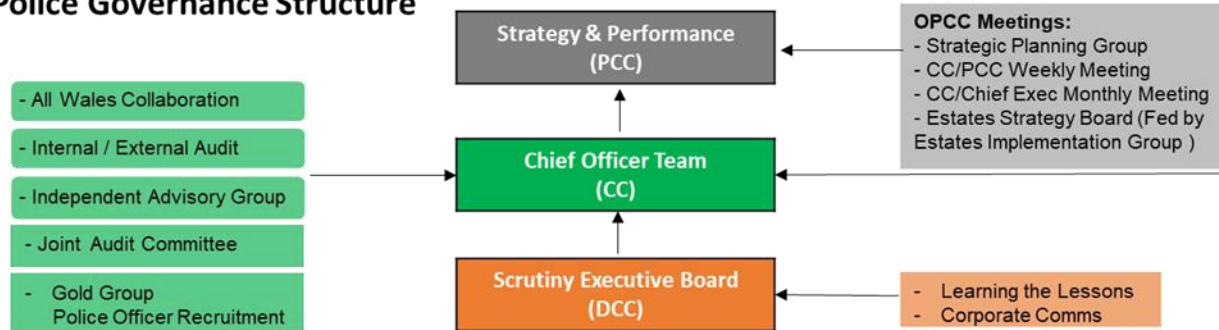
Mae'r allwedd lliw i'r diagram fel a ganlyn:

Gwyrdd	Byrddau Gweithredol;
Oren	Cyfarfod Craffu;
Glas Golau	Byrddau Llywodraethu Thematig;
Melyn	Cyfarfodydd Adrannol a ffynonellau diweddar sy'n cyfrannu at Fyrddau Llywodraethu;
Llwyd	Cyfarfodydd Swyddfa'r Comisiynydd a Byrddau a chyrrff annibynnol sy'n effeithio ar y Strwythur Llywodraethu ac yn cyfrannu at drefniadau llywodraethu.

Gwent Police Governance Structure

v13.2 – 25.06.21

Operational Performance (ACC)		Organisational Resources (ACO-R)		Victims (ACC)		People Strategy (HoPS)		Service Improvement (DCC)		Assurance Board – Quarterly (DCC)	
• East LPA & West LPA	M	• Uniform User	Q	• Victims Care Working Group	M	• Workforce Resource	M	• Project Management	M	• CDI Working Group	B
• Vulnerability	M	• Business Continuity	Q			• Learning & Development	B	• DSD	Q		
• FPOC & Crime Data	M	• Fleet	B			• Absence & Wellbeing	M	• Continuous Improvement	B		
• Coercive Powers Scrutiny	Q	• Estates Implementation Group	Q			• Welsh Language	B	• Futures Group	B		
• JSIU	Q	• Shared Facilities	Q			• Ethics Committee	Q				
• Hate Crime	Q	• Health & Safety	B			• Op Hampshire	Q				
• Custody	M	• Information Assurance	B								
• Criminal Justice	M	• ICT	M								
• Crime Prevention	Q	• Data Performance	M								
• SOC	M										
• SPRG	Q										
• JFU	Q	• Procurement	B								
• Citizens in Policing	Q	• Joint Legal Services	B								
• Neighbourhood Policing on Engagement / Problem Solving	Q	• Information Assurance	B								
• CDI Working Group	B	• Greener Gwent	Q								
		• Finance & Capital Strategy	B								

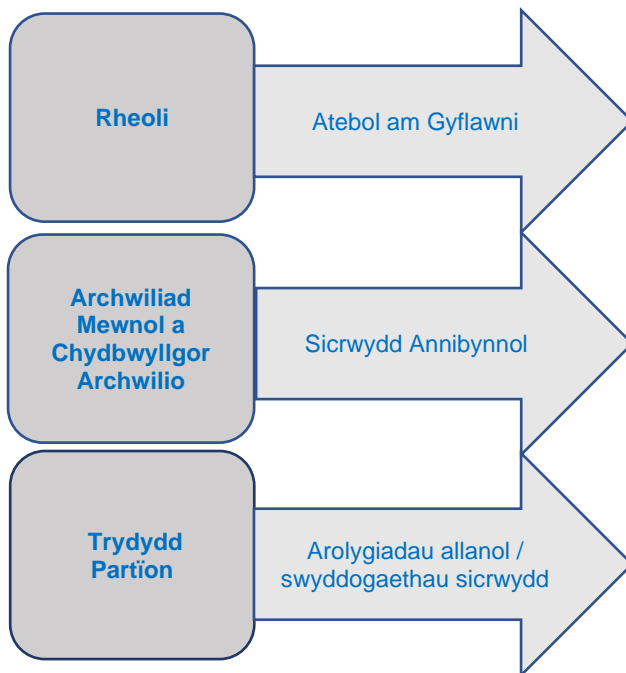
Rhan Dau

Adolygiad o Effeithiolrwydd

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am gwblhau adolygiad, o leiaf unwaith y flwyddyn, o effeithiolrwydd eu fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system reoli fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei lywio gan:

- Waith Prif Swyddogion ac uwch reolwyr sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu;
- Adroddiadau blynyddol ar yr Archwiliadau Mewnol;
- Adroddiad blynyddol y Cyd-bwyllgor Archwilio;
- Barn yr archwilydd allanol trwy'r llythyr archwilio blynyddol;
- Adroddiadau gan arolygiaethau adolygu eraill.

Yn unol â hyn, mae tair prif linell o fethodoleg sicrwydd:

Mae'n bwysig nodi bod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Ar y Cyd a'r gwaith o'i baratoi yn adnodd i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl werthuso eu trefniadau llywodraethu.

Cyflwynir y Datganiad Llywodraethu Blynyddol i'w ystyried gan y Grŵp Cynllunio Strategol Ar y Cyd a'r Cydbwyllgor Archwilio, cyn cael ei gymeradwyo gan Fwrdd Strategaeth a Pherfformiad y Comisiynydd. Hefyd, mae Swyddfa Archwilio Cymru³ yn adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn ystod ei ddatblygiad, gan adrodd (drwy eithriad) os nad yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn cydymffurfio â'r gofynion, fel rhan o'r Adroddiad Archwilio Blynyddol.

Dyma fanylion swyddogaethau'r cyrff gwahanol:

Y Cydbwyllgor Archwilio

Ar y cyd â'r Prif Gwnstabl, sefydlodd y Comisiynydd Gydbwyllgor Archwilio annibynnol sy'n rhoi sicrwydd er mwyn gwella ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yng ngwaith llywodraethu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r dull gweithredu hwn yn gyson â'r Cod Ymarfer ar Reoli Ariannol sy'n nodi y dylai corff cyfun o'r fath ystyried adroddiadau archwilio mewnol ac allanol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Hefyd, mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystyried adroddiadau gan Arolygiaeth Cwnstabl aeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS) mewn perthynas â'r Proffiliau Gwerth am Arian blynyddol ac adroddiadau perthnasol eraill o natur anweithredol. Mae'r

³ Archwilio Cymru yw nod masnachu dau endid cyfreithiol; Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddog Archwilio Cymru. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio ac yn adrodd ar gyfer cyhoeddus Cymru; ac mae Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu staff ac adnoddau eraill ar gyfer gwaith yr Archwilydd Cyffredinol, ac yn monitro ac yn rhoi cyngor i'r Archwilydd Cyffredinol.

Cydbwyllgor Archwilio yn cyngori'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn unol ag egwyddorion llywodraethu da, gan ddarparu:

- Sicrwydd annibynnol i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ynglŷn â digonolrwydd y fframwaith rheoli risg a'r amgylchedd rheoli cysylltiedig;
- Craffu'n annibynnol ar berfformiad ariannol y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd;
- Goruchwylio'r broses adrodd ariannol a fabwysiadwyd o Ganllawiau Ymarferol Pwyllgorau Archwilio ar gyfer Awdurdodau Lleol CIPFA.

Mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn darparu sylwadau, cyngor a sicrwydd ynglŷn â materion sy'n ymwneud ag amgylchedd rheolaeth fewnol yr Heddlu a'r OPCC. Hefyd, mae'n goruchwylio materion llywodraethu cyffredinol. Mae gan y Cydbwyllgor Archwilio gyfrifoldeb penodol i ddarparu sicrwydd annibynnol yn ymwneud â'r trefniadau ar gyfer llywodraethu, gan gynnwys rheoli risg a'r amgylchedd rheoli mewnol. Yn ystod 2020/21, roedd y Cydbwyllgor Archwilio yn cynnwys pum unigolyn a benodwyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl i weithredu fel cyngorwyr annibynnol.

Mae'r Cydbwyllgor Archwilio yn adrodd yn uniongyrchol i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Cynhelir pedwar cyfarfod pwyllgor chwarterol ffurfiol bob blwyddyn yn ogystal â chyfarfod eithriadol i ystyried y Datganiad o Gyfrifon, a Diwrnod Hyfforddi Cymru Gyfan ar gyfer aelodau o'r Cydbwyllgor Archwilio.

Mae gan y Cydbwyllgor Archwilio gylch gorchwyl ffurfiol, sy'n ymdrin â'i swyddogaethau craidd, ac maent wedi'u nodi yn yr MoCG ar y cyd hefyd. Mae'r rhain yn cynnwys cyfeiriad at swyddogaeth y Cydbwyllgor Archwilio mewn perthynas â'r trefniadau llywodraethu corfforaethol, a chynnal trosolwg o'r fframwaith rheoleiddio. Adolygwyd a diwygiwyd cylch gwaith y Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2019/20 mewn ymateb i gyhoeddiad CIPFA 'Audit Committees: Practical Guidance for Local Authorities and Police 2018 Edition'. Caiff y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl eu cynrychioli yn holl gyfarfodydd y Cydbwyllgor Archwilio.

Cadarnhaodd Adroddiad Blynyddol y Cydbwyllgor Archwilio ar gyfer 2020/21 fod y Cydbwyllgor Archwilio yn fodlon o hyd y gellir rhoi sicrwydd i'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl fod y sefyllfa o ran rheolaeth, risg a llywodraethu ar gyfer 2020/21 yn briodol er gwaethaf yr heriau sylweddol yn sgil ymateb i'r pandemig Coronafeirws.

Pwyllgor Moeseg Annibynnol:

Sefydlwyd y pwyllgor hwn ar y cyd gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ym mis Ebrill 2015. Mae'n cynnwys deg aelod annibynnol yn ogystal â swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu. Mae'r Pwyllgor Moeseg Annibynnol yn darparu cyngor, cefnogaeth a chymorth yn ymwneud â heriau moesegol sy'n deillio o faterion gweithredol, gweinyddol neu drefniadol sy'n wynebu Heddlu Gwent. Fel y nodir yn y cynllun gweithredu yn nes ymlaen yn y Datganiad hwn, mae aelodaeth y Pwyllgor Moeseg Annibynnol allanol hwn yn cael ei adolygu ar hyn o bryd. Yn ogystal, mae'r Prif Gwnstabl wedi sefydlu ac yn gadeirydd Pwyllgor Moeseg mewnol.

Archwilio mewnol

Mae'r archwilywyr mewnol yn cwblhau adolygiadau amrywiol sy'n seiliedig ar gynllun archwilio y cytunwyd arno, gan gydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus (PSIAS). Mae'r cynllun archwilio yn ystyried risgiau ac mae'n cydnabod bod angen adolygu systemau ariannol allweddol a meysydd eraill o risg busnes ehangach ar sail gylchol er mwyn darparu sicrwydd o reoli mewnol a systemau llywodraethu. Caiff y cynllun ei gytuno gan Brif Swyddogion Cyllid y ddwy gorfforaeth undyn, ac fe'i cyflwynir i'r Cydbwyllgor Archwilio ar gyfer sylwadau.

Mae Rheoliad 5 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â'r system reoli fewnol sydd angen ei chynnal yn unol ag arferion archwilio mewnol priodol. Mae'r ddwy gorfforaeth undyn (y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl) yn gyfrifol am gyflawni swyddogaeth archwilio mewnol effeithlon. Mae'r PSIAS yn diffinio rôl a safonau Archwilio Mewnol. Mae'r PSIAS yn cwmpasu'r diffiniad o Archwilio Mewnol, Cod Moeseg a'r Safonau Rhyngwladol ar gyfer Ymarfer Proffesiynol Archwilio Mewnol. Mae angen i'r Archwiliad Mewnol roi barn sicrwydd ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol. Hefyd, maent yn rhoi sicrwydd yn ymwneud â rheoli risgiau busnes ariannol a gweithredol, llywodraethu corfforaethol a'r fframwaith rheoli yn ei gyfanrwydd.

Mae'r adolygiad o drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli risg (a gofnodir yn y Gofrestr Risg ar y cyd sy'n cael ei chadw gan y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd) yn cael sylw weithiau yn y cynllun archwilio blynyddol. Hefyd, gall materion llywodraethu corfforaethol a rheoli risg godi trwy adolygiadau eraill a gynhelir gan yr archwilywyr mewnol. Yn yr achosion hyn, bydd y materion yn cael eu trafod i ddechrau yn yr adroddiad archwilio perthnasol.

Wedyn, mae Archwilywyr Mewnol yn cyflwyno eu hadroddiadau ar ddigonolrwydd y rheolaethau yn y systemau a archwiliwyd i'r Cydbwyllgor Archwilio, gan nodi unrhyw feysydd sy'n peri pryder. Bydd y Cydbwyllgor Archwilio'n monitro'r gwaith o roi argymhellion yr archwiliad ar waith nes y bydd wedi'i gwblhau.

Gwaith Archwilio Mewnol yn ystod 2020/21

Roedd y gwaith archwilio mewnol ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf yn seiliedig ar risg ac yn canolbwyntio ar risgiau ariannol a gweithredol sylweddol. TIAA yw'r gwasanaeth archwilio mewnol presennol ar gyfer y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, yn dilyn ei ail benodi ar 1 Ebrill 2019.

Fodd bynnag, oherwydd bod y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn aelodau o'r Gwasanaethau Adnoddau a Rennir (SRS) ar gyfer darparu gwasanaethau Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh) mewn cydweithrediad â Chyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen, Cyngor Sir Fynwy, Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a Chyngor Dinas Casnewydd, o fis Mai 2016 dewiswyd gwasanaeth archwilio mewnol Cyngor Torfaen i gwblhau'r cynllun archwilio ar gyfer yr SRS. Gwnaed hyn er mwyn sicrhau bod dull archwilio cyson yn cael ei fabwysiadu gan holl bartneriaid yr SRS, ac felly cynghorwyd TIAA yn ffurfiol na fyddai disgwyl iddo barhau i ddarparu sicrwydd i'r Cyd-bwyllgor Archwilio ar gyfer y gwasanaethau TGCh sy'n cael eu gweithredu gan Heddlu Gwent.

Mae cynnydd ar gyflwyno'r cynllun archwilio mewnol ar gyfer gwasanaethau TGCh yn cael ei adrodd i'r Cyd-bwyllgor Archwilio ynghyd â'r cynllun archwilio a gyflwynir gan TIAA. Bydd y cyfryw sicrwydd yn cael ei ddarparu gan swyddogaeth archwilio mewnol TCBC, a bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cyfeirio at hynny wrth ystyried y fframwaith rheoli ar gyfer y swyddogaethau TGCh.

Yn ystod 2020/21, cynhaliodd TIAA 22 archwiliad (gan gynnwys 12 a gynhaliwyd yn gydweithredol ar draws pob heddlu yng Nghymru), ac aseswyd bod 10 ohonynt yn darparu sicrwydd sylweddol (7 yn 2019/20), 12 yn darparu sicrwydd rhesymol (10 yn 2019/20) a 0 yn darparu sicrwydd cyfyngedig (2 yn 2019/20).

Rheoli Adnoddau Dynol – Lles	Sylweddol
Gwrth-dwyll - Caffael	Sylweddol
Rhaglen Cyfalaf	Sylweddol
Fetio Contractwyr (Cydweithredol)	Sylweddol
Cynllunio Adnoddau Strategol (Cydweithredol)	Sylweddol
Caffael - Arweiniad Strategol (Cydweithredol)	Sylweddol
Rheoli Cyllidebol (Cydweithredol)	Sylweddol
Camau Cynnar Gyda'n Gilydd (Cydweithredol)	Sylweddol
Credydwyr (Cydweithredol)	Sylweddol
Cyflogres (Cydweithredol)	Sylweddol
Rheoli Ystâd - Strategaeth	Rhesymol
Cyfathrebu Corfforaethol	Rhesymol
Treuliau a Thaliadau Ychwanegol	Rhesymol
Plismona Lleol - Eiddo ac Arian (Ymweliad 1)	Rhesymol
Themâu'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth	Rhesymol
Rheoli Contractau	Rhesymol
Rheoli Perfformiad	Rhesymol
Rheoli Risg - Rheolaethau Lliniaru (Cydweithredol)	Rhesymol
Microsoft Office 365 (Cydweithredol)	Rhesymol
Rheoli Fflyd - Defnydd Tanwydd (Cydweithredol)	Rhesymol
Cyfriflyfr Cyffredinol (Cydweithredol)	Rhesymol
Dyledwyr (Cydweithredol)	Rhesymol

Arweiniodd yr adroddiadau hyn at 54 o argymhellion. Nid oedd dim o'r rhain yn rhai brys, ystyriwyd bod 26 yn bwysig a chafodd 28 eu categoreiddio fel rhai arferol.

Fel rhan o'r rhaglen archwilio, cynhaliodd yr archwilydd mewnol 2 archwiliad dilynol hefyd er mwyn gwirio cynnydd yn erbyn pob Argymhelliad Blaenoriaeth 1 a 2. Trafodwyd yr adroddiadau hyn yn y Cydbwyllgor Archwilio.

Gohiriwyd un archwiliad tan 2021/22 ar gais y rheolwyr (Plismona Lleol – Eiddo ac Arian (Ymweliad 2)).

Barn Flynyddol TIAA oedd ei fod yn fodlon, ar gyfer y meysydd a adolygwyd yn ystod y flwyddyn, bod gan Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent a Phrif Gwnstabl Heddlu Gwent brosesau rheoli risg a llywodraethu rhesymol ac effeithiol ar waith.

Yn ystod 2020/21 cynhaliodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen 9 archwiliad, sy'n cynnwys 1 a ohiriwyd o 2018/19 (Seiberddiogelwch) ac 1 a ohiriwyd o 2019/20 (Swyddfa Gefn (ail enwyd yn Rheolaeth Busnes)). Yn ogystal, cafodd un archwiliad a oedd wedi ei drefnu'n wreiddiol ar gyfer 2020/21 (Rheolaeth TG) ei ohirio tan chwarter cyntaf 2021/22, ar gais y rheolwyr. Mae'r asesiadau o'r 9 archwiliad a gynhaliwyd yn cadarnhau fel a ganlyn: aseswyd bod 7 ohonynt yn darparu sicrwydd sylweddol (5 yn 2019/20), 0 yn darparu sicrwydd rhesymol (5 yn 2019/20), 0 yn darparu sicrwydd cyfyngedig (2 yn 2019/20) ac roedd 2 yn archwiliadau cynghorol nad oedd yn cynnwys unrhyw asesiad.

Rheoli Busnes	Sylweddol
Wal dân	Sylweddol
Canolfan Ddata	Sylweddol
Rheoli Pensaernïaeth Menter	Sylweddol
CCTV/Ystafell Reoli	Sylweddol
Rheoli Asedau Meddalwedd	Sylweddol
Seiberddiogelwch	Sylweddol
Rheoli Risg	Cynghorol
System Rheoli Diogelwch Gwybodaeth	Cynghorol

Arweiniodd yr adroddiadau hyn at 33 o argymhellion. Nid oedd yr un ohonynt yn uchel, roedd 25 ohonynt yn ganolig ac 8 ohonynt wedi'u categoreiddio'n isel ac yn cadarnhau gwelliant sylweddol ar berfformiad archwiliad y flwyddyn flaenorol.

Barn Flynyddol Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen oedd ei fod yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi cael ei gyflawni i arwain at farn gyffredinol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd llywodraethu, rheoli risg a rheoli fframwaith llywodraethu SRS. Roedd Barn Flynyddol Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen yn foddhaol ac roedd yn cydnabod parhad o'r gwelliannau o flynyddoedd blaenorol.

Diffinnir y farn hon fel:

- Efallai bod nifer cyfyngedig o wendidau risg canolig wedi cael eu nodi, ond ar y cyfan dim ond gwendidau risg isel sydd wedi bod mewn aseiniadau unigol;
- Nid oes gan unrhyw un o'r adroddiadau aseiniadau unigol ddsbarthiad cyffredinol o risg uchel neu gritigol.

Archwilio Allanol

Mae'r Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) yn penodi Archwilydd Cyffredinol Cymru i archwilio datganiadau ariannol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Hefyd, mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i Archwilydd Cyffredinol Cymru asesu a yw'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi gwneud trefniadau priodol ar gyfer defnyddio adnoddau mewn ffordd ddarbodus, effeithlon ac effeithiol.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru, ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn archwilio datganiadau ariannol y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, yn ogystal â chyfrifon y Grŵp, ac mae'n adrodd (drwy eithriad) ar y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol Ar y Cyd os nad yw'n cydymffurfio â'r gofynion.

Yn ei hadroddiad archwilio blynnyddol, mae Swyddfa Archwilio Cymru hefyd yn cyflwyno sylwadau ar yr agweddau ariannol ar lywodraethu corfforaethol. Mae hyn yn cynnwys cyfreithlondeb trafodion ariannol, statws ariannol, systemau rheolaeth ariannol fewnol a safonau ymddygiad ariannol, twyll a llygredd.

Caiff cynlluniau ac adroddiadau archwilio allanol o'r fath, gan gynnwys y llythyr archwilio blynyddol, eu hystyried gan y Cydbwyllgor Archwilio ar adegau priodol yn ei gylich blynyddol o gyfarfodydd.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ddyletswydd i ymateb i adroddiadau gan yr archwilydd allanol.

Cyrff Eraill

Mae angen enillion ariannol ar Lywodraeth Cymru, y Swyddfa Gartref a nifer o gyrff eraill er mwyn monitro gwariant ar referniw a chyfalaf. Mae telerau ac amodau llym ar waith i lywodraethu cyllid allanol ychwanegol a dderbynnir gan y cyrff hyn.

Arolygiaeth Cwnstablaieth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS/yr Arolygiaeth)

Swyddogaeth yr HMICFRS (sydd hefyd â chyfrifoldebau Gwasanaeth Tân yn Lloegr yn unig) yw hyrwyddo darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd plismona yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon trwy arolygu sefydliadau a swyddogaethau'r heddlu er mwyn sicrhau bod safonau y cytunwyd arnynt yn cael eu cyflawni a'u cynnal; bod arfer da yn cael ei ledaenu; a bod perfformiad yn gwella. Mae HMICFRS yn arolygu swyddogaethau'r Prif Gwnstabl, nid y Comisiynydd. Hefyd, mae'n darparu cyngor a chymorth i'r partneriaid teirochrog (yr Ysgrifennydd Cartref, y Comisiynydd a'r Prif Gwnstablaiad).

Mae HMICFRS yn annibynnol ar y Comisiynydd, y Prif Gwnstabl, Llywodraethau Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig. Ei gylich gwaith yw asesu gwaith heddluoedd mewn meysydd busnes gwahanol, gan gynnwys plismona yn y gymdogaeth, troseddu difrifol a chyfundrefnol, ymddygiad gwrthgymdeithasol a mynd i'r afael â bygythiadau mawr megis terfysgaeth. Hefyd, mae'r Arolygiaeth yn monitro perfformiad yr Heddlu mewn perthynas â'i gynlluniau i sicrhau cynaliadwyedd gwasanaeth heddlu effeithlon ac effeithiol yn sgil y gostyngiadau sylweddol mewn grantiau yn deillio o Adolygiadau Cynhwysfawr o Wariant diweddar. Hyd yn hyn, mae adroddiadau yn y maes arolygu hwn wedi bod yn gadarnhaol ac yn galonogol. Cyhoeddir adroddiadau ar y wefan ganlynol:

<https://www.justiceinspectrates.gov.uk/hmicfrs/>

Mae adroddiadau'r Arolygiaeth yn cael eu hanfon at y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd er mwyn cael eu hystyried a'u gweithredu'n briodol. Mae'r Arolygiaeth yn chwarae rhan allweddol yn rhoi gwybod i'r Comisiynydd a'r cyhoedd am effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd eu heddluoedd ac, wrth wneud hynny, hwyluso atebolrwydd y Comisiynydd i'r cyhoedd.

Mae gan y Comisiynydd ddyletswydd yn ôl y gyfraith i ymateb i unrhyw adroddiad gan HMICFRS o fewn 56 diwrnod i'w gyhoeddi, gan anfon unrhyw ymateb at yr Ysgrifennydd Cartref a HMICFRS. Dylai ymatebion gynnwys diweddariad ar unrhyw gamau gweithredu y mae'r Heddlu yn eu cymryd/nad yw'n eu cymryd mewn perthynas ag unrhyw argymhellion a wneir o fewn yr adroddiad.

Gwaith Arolygu yn ystod 2020/21

During the on-going Coronavirus pandemic, HMICFRS' activity was suspended between March and July 2020 and then duly recommenced. HMICFRS's reports during 2020/21 supported the monitoring and development of many of the Force's priorities. They also produced a suite of value for money indicators (albeit later than usual due to the Coronavirus pandemic) to challenge areas of exceptional spend, demand and performance, in comparison with Gwent Police's most similar forces. The results of the benchmarks inform the Force's change programme.

Asesiad PEEL gan HMICFRS

Yn ystod 2020/21, cyhoeddodd HMICFRS ei asesiadau o heddluoedd a fyddai'n galluogi'r cyhoedd i ddysgu am berfformiad yr heddlu lleol. Cyfeirir atynt fel **asesiadau** PEEL (ac maent yn ystyried Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu):

- **Effeithiolrwydd:** i ba raddau y mae'r heddlu yn cyflawni ei gyfrifoldebau, gan gynnwys lleihau troseddu, amddiffyn pobl sy'n agored i niwed, mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol ac ymdrin ag argyfyngau a galwadau eraill am wasanaeth;
- **Effeithlonrwydd:** i ba raddau y mae'r heddlu yn darparu gwerth am arian;
- **Cyfreithlondeb:** i ba raddau y mae'r heddlu yn darparu gwasanaeth teg sy'n trin pobl yn briodol ac o fewn y gyfraith.

Mae arolwg/asesiad PEEL nesaf Heddlu Gwent wedi cael ei drefnu ar gyfer Tachwedd 2022 yn awr. Mae'r amserlen hon yn rhoi cyfle i ddatblygu gwaith yn erbyn yr argymhellion sy'n weddill a meysydd i'w gwella a rhoi sylw i unrhyw feysydd mae'r Heddlu wedi eu nodi.

I roi'r cyd-destun, mae'r asesiadau PEEL a roddwyd i Heddlu Gwent o raglen waith 2019/20 fel a ganlyn:

- I ba raddau mae'r Heddlu yn **effeithiol** yn cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu - **Da** ar y cyfan:
 - Atal Troseddu a Mynd i'r Afael ag Ymddygiad Gwrthgymdeithasol - **Da**;
 - Ymchwilio i Droseddau - **Da**;
 - Amddiffyn Pobl sy'n Agored i Niwed - **Da**;
 - Mynd i'r Afael â Throseddau Difrifol a Chyfundrefnol - **Da**.
- I ba raddau mae'r Heddlu yn **effeithlon** yn cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu - **Da** ar y cyfan:
 - Bodloni Galw Presennol a Defnyddio Adnoddau - **Da**;
 - Cynllunio ar gyfer y Dyfodol - **Da**.
- I ba raddau y mae'r heddlu yn **gyfreithiol** yn cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddu - **Angen Gwella** ar y cyfan:
 - Trin y Cyhoedd yn Deg (Stopio a Chwilio) - **Angen Gwella**;
 - Gweithlu Moesegol a Chyfreithlon - **Angen Gwella**;
 - Trin y Gweithlu'n Deg - **Da**.

Mewn perthynas â'r meysydd sydd 'Angen Gwella', mae'r Heddlu yn cydnabod:

- Pwysigrwydd gweithio'n agos gyda chymunedau, a bod swyddogion a staff heddlu'n deall pwysigrwydd trin pobl yn deg a gyda pharch. Serch hynny, cydnabuwyd bod swyddogion rheng flaen a staff heddlu'n amrywio o ran gwybodaeth o ragfarn ddiarwybod;
- Bod y gweithlu yn deall sut a phryd i ddefnyddio 'Stopio a Chwilio', fodd bynnag, mae angen gwella'r gwaith o fonitro 'Stopio a Chwilio'.
- Bod angen gwneud mwy i sicrhau bod holl aelodau'r gweithlu'n cael eu fetio'n briodol ar gyfer y swyddi maent yn eu dal. Yn ogystal, mae angen monitro pobl sy'n ymgeisio am swyddi, i weld a ydynt yn perthyn i grwpiau lleiafrifol gwarchoddedig penodol;
- Bod angen gwella sut mae'n canfod a rheoli risgiau llygredd a sicrhau bod digon o bobl ac adnoddau ar gael i gyflawni'r gwaith hwn.

Hefyd, cynhaliodd HMICFRS nifer o adolygiadau cenedlaethol/thematig yn 2020/21: Roedd Gwent yn destun y canlynol:

- Hydref 2020 - arolwg pandemig Coronafeirws:
 - Roedd adborth cynnar yn gadarnhaol iawn ac mae Heddlu Gwent yn aros am yr adroddiad cenedlaethol terfynol mewn ymateb i'r pandemig.
- Chwefror 2021 - arolwg Twyll dilynol ac ail ymweliad mewn perthynas ag argymhellion a meysydd i'w gwella:
 - Yr adborth a dderbyniwyd oedd bod cynnydd wedi ei wneud yn erbyn yr holl argymhellion a bydd adroddiad yn cael ei gyhoeddi ym mis Mehefin 2021.
- Mawrth 2021 – uwch-gŵyn - Heddlu sy'n cyflawni Cam-drin Domestig:
 - Mae'r adborth dechreuol wedi cael ei rannu gydag arweinyddion yr adran Amddiffyn y Cyhoedd a Safonau Proffesiynol. Bydd Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu yn adolygu'r agwedd ar gamymddygiad ac ymddygiad. Bydd adroddiad yn cael ei gyhoeddi ym mis Hydref 2021.
- Mawrth 2021 - Niwroamrywiaeth yn y System Cyfiawnder Troseddol:
 - Roedd yr adborth dechreuol yn gadarnhaol ac mae Heddlu Gwent yn aros am yr adroddiad troswaol cenedlaethol sy'n cael ei baratoi gan Arolygiaeth Carchardai a Phrawf EM (i fod i gael ei gyhoeddi ym mis Gorffennaf 2021).

Panel yr Heddlu a Throseddu

Mae Panel yr Heddlu a Throseddu (y Panel) yn gyfrifol am gefnogi'r broses o arfer swyddogaethau'r Comisiynydd yn effeithiol trwy adolygu neu graffu ar benderfyniadau a wnaed, neu gamau eraill a gymerwyd, gan y Comisiynydd wrth gyflawni ei swyddogaethau.

Nid yw'r Panel yn craffu ar berfformiad y Prif Gwnstabl a'r Heddlu yn uniongyrchol – dyna rôl y Comisiynydd. Mae'r Panel yn cynnwys deuddeg Cynghorydd lleol, sy'n cynrychioli'r awdurdodau lleol yng Ngwent, ynghyd â dau aelod annibynnol.

Mae cyfrifoldebau a phwerau'r Panel yn cynnwys:

- Llunio adroddiadau a gwneud argymhellion ynglŷn â chymau gweithredu a/neu benderfyniadau'r Comisiynydd;
- Craffu ar y fersiwn drafft o Gynllun yr Heddlu a Throseddu;
- Gofyn i'r Comisiynydd, a'i staff, ateb cwestiynau'r cyhoedd;
- Craffu ar gyllideb yr heddlu a phraesept y dreth gyngor, gan roi feto arnynt o bosibl os oes mwyafrif o ddwy ran o dair;

- Craffu ar benodiad y Prif Gwnstabl, gan roi feto arno o bosibl os oes mwyafrif o ddwy ran o dair;
- Cynnal gwrandawriadau cadarnhau ar gyfer staff uwch y Comisiynydd (gan gynnwys Dirprwy Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu, y Prif Weithredwr a'r Prif Swyddog Cyllid);
- Ymdrin â chwynion lefel is yn erbyn y Comisiynydd.

Mae agendâu a chofnodion y Panel yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ganlynol:
<http://www.gwentpcp.org.uk/cy/hafan/>

Yn ystod 2020/21 roedd gwaith y Panel yn cynnwys ystyried y canlynol:

- Cynllun yr Heddlu a Throseddu;
- Craffu ar dystiolaeth OPCC ar gyfer monitro Perfformiad yr Heddlu;
- Ymateb yr Heddlu a OPCC i'r pandemig Coronafeirws;
- Defnydd Heddlu Gwent o dechnoleg adnabod wynebau awtomatig;
- Rhagamcanion Ariannol Tymor Canolig;
- Cynnig y Praesept ar gyfer 2021/22;
- Strategaeth yr Ystâd;
- Gweithredu Safonau'r Gymraeg ar draws Heddlu Gwent - Adroddiad Blynyddol;
- Adroddiad Blynyddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol;
- Strategaeth Rheoli'r Trysorlys;

Cynhaliwyd 5 cyfarfod o Banel yr Heddlu a Throseddu yn 2020/21.

Strwythur Rheoli Coronafeirws

Yn ogystal â'r gwahanol gyrff a grwpiau sy'n allweddol yn nhermau Llywodraethu yn ystod gweithrediadau arferol, paratodd yr Heddlu ar gyfer Coronafeirws trwy roi strwythur rheoli Aur/Arian newydd ar waith ar draws yr Heddlu cyfan cyn y 'cyfyngiadau symud', ar 18 Mawrth 2020.

Sefydlwyd cyfarfod Aur dyddiol i reoli'r Heddlu, dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl Cynorthwyol, yn ogystal â dau gyfarfod Arian dyddiol (dan gadeiryddiaeth Prif Uwch-arolygydd neu aelod cyfatebol o staff yr heddlu) er mwyn sicrhau dilyniant o ran Plismona Gweithredol a swyddogaethau Cymorth Busnes. Roedd cynrychiolwyr o bob swyddogaeth gweithredol a busnes ar draws yr heddlu'n bresennol ym mhob un o'r cyfarfodydd hyn, ynghyd â'r Cymdeithasau Staff a chynrychiolydd OPCC. Cynhaliwyd cyfarfodydd Aur ac Arian bob dydd tan 15 Mehefin, pan ddaethant yn rhan o fusnes arferol Cyfarfod Rheoli Dyddiol yr Heddlu.

Gofynnwyd i bob adran ledled yr Heddlu (gan gynnwys OPCC) am gynlluniau parhad busnes yn gynnar ym mis Mawrth 2020, i helpu i gynllunio ar gyfer absenoldeb staff ac unrhyw ddiffygion o ran cyflenwadau a chyfarpar. Mae'r rhain wedi cael eu cadw'n gyfredol ac maent yn cael eu hadolygu'n gyson gan benaethiaid adrannau. Roeddent yn effeithiol iawn yn sicrhau bod Heddlu Gwent yn gallu parhau i ddarparu ei ystod lawn o wasanaethau i gymunedau trwy gydol y pandemig.

Cefnogwyd y cynlluniau gan allu TG symudol Heddlu Gwent, a sicraodd fod swyddogion a staff wedi eu paratoi eisoes â ffonau symudol a dyfeisiau gliiniadur. Sicraodd hyn fod staff anweithredol yn gallu gweithio gartref heb gollu gallu. Roedd cyfarfodydd a chyfathrebiadau'n ddi-dor a pharhaodd trefniadau llywodraethu i fod yn gadarn, oherwydd bod Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a'r Heddlu wedi mabwysiadu ateb ar-lein a ddarparwyd gan Microsoft 'TEAMS', yn hytrach na chyswllt wyneb yn wyneb. Rhannwyd y defnydd o TEAMS â'n partneriaid, a sicraodd fod cyfarfodydd a gwaith amlasiantaeth, gan gynnwys diogelu'r rhai sy'n agored i niwed, yn gallu parhau.

Defnyddiwyd staff o'r Adran Gwella Parhaus i gyflwyno Cell Logisteg yn gyflym ac yn effeithlon. Roedd y Gell hon yn cydgyssylltu dyraniad y Cyfarpar Diogelu Personol; yn adolygu echdyniadau dyddiol; yn neilltuo gliiniaduron ychwanegol i staff a oedd yn hunanynysu; ac yn trefnu apwyntiadau profion Coronavirus-19 gyda chanolfannau profi lechyd Cyhoeddus. Hefyd, dechreuodd y Gell lunio adroddiad perfformiad dyddiol newydd ar gyfer y Cyfarfod Aur. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys y data dyddiol diweddaraf am Drosedd, Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, digwyddiadau casineb, cam-drin domestig a meysydd gwaith eraill, fel y gall y sefydliad ymateb i fygythiadau, risgiau neu dueddiadau niwed. Rhoddodd yr adroddiad yr wybodaeth ddiweddaraf gyson i'r staff drwy grynhoi'r diweddiadau diweddaraf oddi wrth lywodraethau cenedlaethol a rhanbarthol a chyrrff plismona. Yr oedd hefyd yn cynnwys canlyniadau'r gwaith craffu ar orwelion yr Heddlu er mwyn sicrhau bod Heddlu Gwent â'u golwg ar ddatblygiadau posibl yn y dyfodol, ac felly'n gallu rhoi cynlluniau priodol ar waith.

Ymatebodd yr Heddlu i'r achosion cychwynnol drwy ddarparu'r holl Gyfarpar Diogelu Personol a oedd ar gael i swyddogion a staff. O ganlyniad i'r prinder cychwynnol y dioddefodd pob asiantaeth ledled y wlad, defnyddiwyd 'Ceir COVID' (cerbydau a oedd â swyddogion a oedd yn gallu cael gafael ar Gyfarpar Diogelu Personol gwell ar unwaith) i ymateb i ddigwyddiadau lle'r oedd amheuaeth ynghylch presenoldeb y feirws. Cydnabuwyd yn genedlaethol bod hyn yn arfer gorau ac mae rhai Heddluoedd yn dal i ddefnyddio'r dull hwn. Yn sgîl hynny, cafodd dull Heddlu Gwent ei wella fel bod gan bob cerbyd Plismona Ymateb ddau becyn Cyfarpar Diogelu Personol gwell, gan droi pob cerbyd yn 'Gar COVID'. Darparwyd Cyfarpar Diogelu Personol yn llwyddiannus drwy sianeli lleol a chenedlaethol er mwyn sicrhau bod digon o gyflenwad o fewn cyfnod byr. Ni chafodd yr Heddlu y cynnydd sydyn

mewn absenoldebau a ragwelwyd o ganlyniad i'r Coronafeirws. Hwyluswyd hyn gan reolaeth ddyddiol gadarn, canllawiau clir a gweithdrefnau cofnodi a gyhoeddwyd trwy strategaeth gyfathrebu fewnol a chyswllt rheolaidd â swyddogion a staff a oedd yn sâl neu â symptomau. Sefydlwyd llinell adrodd ganolog newydd er mwyn i swyddogion a staff allu ffonio os oeddent yn sâl, a symleiddiodd y broses gan wneud y gwaith o adrodd absenoldeb yn fwy effeithlon ac effeithiol.

Darparwyd llety prifysgol i swyddogion a staff a oedd yn pryderu ynglŷn â byw gartref yn ystod yr achosion o'r Coronafeirws, oherwydd eu bod yn byw gydag aelodau o'r teulu a oedd yn agored i niwed. Galluogodd y ddarpariaeth hon swyddogion a staff i barhau i weithio yn ystod y pandemig, gan ddarparu lefel o ddiogelwch i aelodau o'u teulu.

Mae'r Uned Iechyd Galwedigaethol wedi rhoi blaenoriaeth i gymorth lles i swyddogion a staff sydd wedi gweithio'n agos gyda Chell Logisteg yr Heddlu a Grŵp Cydgysylltu Strategol Gwent (fforwm amlasiantaeth sy'n cyfarwyddo ymateb y bartneriaeth i'r argyfwng o dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl Cynorthwyol). Bu pwyslais ar drefnu profion Coronafeirws ar gyfer swyddogion a staff ac ar ddarparu canllawiau clir ynghylch hunanynysu a gwarchod. Roedd Cymdeithasau Staff yn rhan o'r broses ac yn cyfrannu o bell at gyfarfodydd Aur/Arian bob dydd i ddarparu cymorth ychwanegol.

Er mwyn manteisio i'r eithaf ar eu gallu gweithredol, rhoddwyd gliniadur i swyddogion a staff a oedd yn hunanynysu ond a oedd yn gallu gweithio gartref (os nad oedd ganddynt un i'w ddefnyddio eisoes) a rhoddwyd gwaith pwysig i'r sefydliad iddyn nhw ei wneud. Gweithredodd yr Heddlu broses strwythuredig i sicrhau bod y swyddogion a'r staff hynny yn cael eu cefnogi'n briodol a'u bod yn cael gwaith yn effeithiol. Roedd hyn yn cynnwys cyswllt ffôn personol â goruchwylydd, a oedd yn rhoi cyfle i wirio lles ac i asesu sgiliau a galluoedd. Dyma enghreifftiau o'r gwaith a wnaed:

- Defnyddio Swyddogion Cadw yn y Ddalffa a oedd yn gwarchod eu hunain i gwblhau tasgau heb eu cwblhau yn System Rheoli Cofnodion yr Heddlu (Niche);
- Defnyddio Swyddogion Cyswllt Ysgolion mewn meysydd gwaith eraill, megis Ystafell Reoli'r Heddlu; a
- Staff o bob rhan o'r Heddlu, gan gynnwys Swyddogion Cymorth Cymunedol, clericiaid trawsgrifio cyfweliadau, Swyddogion Ymholiadau'r Orsaf a swyddogion cymorth busnes yn:
 - Cynnal adolygiad o gofnodion y ddalffa;
 - Gwella ansawdd y data yn NICHE;
 - Prosesu ôl-groniadau o swyddfeydd tocynnau canolog;
 - Cwblhau trawsgrifiadau cyfweliadau ar dâp;
 - Adolygu ymchwiliadau agored.

Mae canolfan Pwynt Cyswllt Cyntaf Heddlu Gwent (Ystafell Reoli) wedi parhau i weithredu fel arfer ar ôl cael ei hailgynllunio a'i hadleoli i dri safle ar wahân er mwyn sicrhau diogelwch swyddogion a staff.

Bu cynnydd sylweddol yn y galw ar y Ddesg Cyfryngau Cymdeithasol. Mae'r ddarpariaeth hon wedi helpu i sicrhau bod modd parhau i ymdopi â'r galw am gysylltu â'r Heddlu.

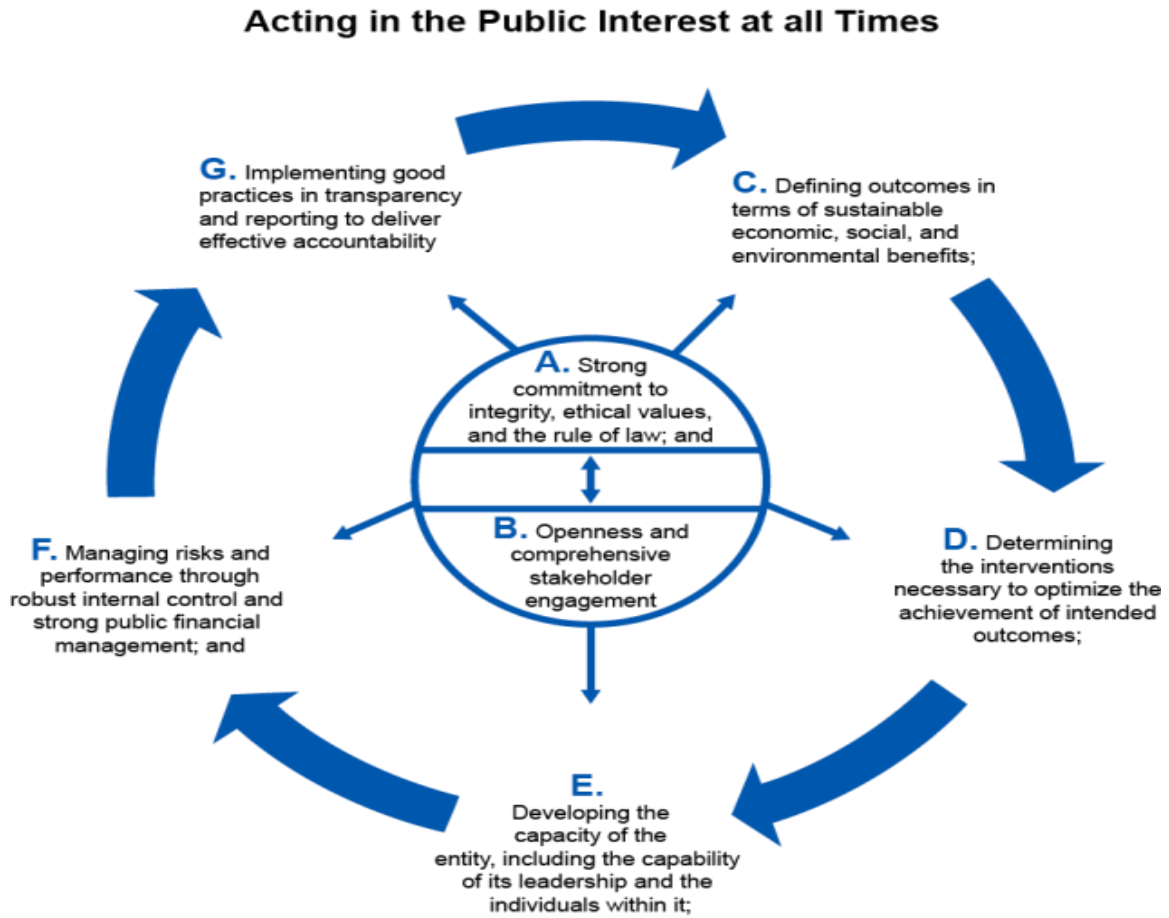
O ran hyfforddi swyddogion, cyflwynodd yr Adran Dysgu a Datblygu 'addysg rithwir' ar-lein ar gyfer y swyddogion dan hyfforddiant newydd a dderbyniwyd ym mis Ionawr 2020. Pan oedd angen dysgu yn yr ystafell ddosbarth o hyd, cyflwynwyd mesurau cadw pellter cymdeithasol a rhannwyd y dosbarthiadau yn grwpiau llai er mwyn darparu amgylchedd mwy diogel. Trefnwyd cyfweliadau 'Skype' ar-lein hefyd ar gyfer y garfan nesaf o ddarpar recriwtiaid i Heddlu Gwent.

Os bydd trydydd cynnydd sydyn yn y pandemig Coronafeirws, bydd y trefniadau uchod sydd wedi'u profi yn cael eu defnyddio unwaith eto er mwyn cyflawni'r ymateb plismona.

Cynlluniau Gweithredu ac Asesu Blynyddol

Saith Egwyddor Graidd Llywodraethu Da

Mae'r diagram isod yn dangos y berthynas rhwng saith egwyddor graidd llywodraethu da. Mae'r ddwy egwyddor ganolog yn sylfaen i'r fframwaith cyfan ac maent yn ymwneud â 'gweithredu er budd y cyhoedd'. Mae'r ddwy egwyddor hyn ymhlyg yn y pum egwyddor arall sy'n ymwneud â 'chyflawni llywodraethu da'.

Roedd yr asesiad o effeithiolrwydd yn ystyried yr ystod o dystiolaeth sydd ar gael: Deunydd mewnol ac allanol sydd wedi'i gyhoeddi; barn broffesiynol annibynnol; a barn uwch reolwyr, Panel yr Heddlu a Throsedd ac arweinwyr proffesiynol. Mae asesiad manwl o dystiolaeth i gefnogi'r asesiad yn cael ei gynnal, ond dim ond y cynllun gweithredol dilynol a gynhyrchir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn

Dangosir crynodeb o asesiad 2020/21 isod:

Categori Llywodraethu Da		Sicrwydd
Gweithredu er Budd y Cyhoedd	Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg	Rhesymol
	Ymddwyn yn Agored ac Ymgysylltu	Rhesymol
Sicrhau Llywodraethu Da	Canlyniadau Cynaliadwy	Rhesymol
	Penderfynu Ymyriadau	Rhesymol
	Gallu ac Arweinyddiaeth	Rhesymol
	Risgiau a Pherfformiad	Rhesymol
	Tryloywder ac Atebolrwydd	Rhesymol

Diffiniadau o Sicrwydd	
Sylweddol	Nodwyd bod gan bob maes a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol a bod gofynion allanol ar waith. Roedd tystiolaeth dda o ymddygiad a chanlyniadau ac mae'r risgiau yn erbyn cyflawni amcanion yn cael eu rheoli'n dda.
Rhesymol	Nodwyd bod gan y rhan fwyaf o'r meysydd a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol a bod gofynion allanol ar waith. Roedd tystiolaeth dda o'r rhan fwyaf o ymddygiad a chanlyniadau, ac yn gyffredinol, mae'r risgiau yn erbyn cyflawni amcanion yn cael eu rheoli'n dda.
Rhannol	Nodwyd nad oedd gan nifer o feysydd a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol ac nad oedd gofynion allanol ar waith. Roedd tystiolaeth dda o rywfaint o ymddygiad a chanlyniadau, ond nid oedd risgiau allweddol yn erbyn cyflawni amcanion yn cael eu rheoli'n dda.
Dim	Nodwyd nad oedd gan nifer sylweddol o feysydd a adolygwyd brosesau corfforaethol effeithiol ac nad oedd gofynion allanol ar waith. Nid oedd tystiolaeth dda o ymddygiad a chanlyniadau ac nid oedd risgiau yn erbyn cyflawni amcanion wedi'u rheoli'n dda.

Cynllun Gweithredu 2020/21

Ni nodwyd unrhyw broblemau llywodraethu sylweddol ar gyfer 2020/21; fodd bynnag, mae'r cynllun gweithredu canlynol yn ymdrin â'r materion a nodwyd:

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2021/22 a Thu hwnt
Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg;	Mae angen i agendau ar gyfer cyfarfodydd ffurfiol OPCC ddatgan bod angen i'r rhai sy'n bresennol yn y cyfarfod sicrhau bod penderfyniadau a thrafodaethau yn y cyfarfod yn cefnogi ac yn parchu: <ul style="list-style-type: none"> • Gwerthoedd OPCC; • Ein cyfrifoldebau o dan Safonau'r Gymraeg; • Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant; ac • Egwyddorion y Cod Moeseg: Atebolrwydd, Uniondeb, Bod yn Agored, Tegwch, Arweinyddiaeth, Parch, Gonestrwydd, Gwrthrychedd ac Anhunanoldeb. 	Bydd hyn yn cael ei roi ar waith o 1 Mehefin 2021.
Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg;	Dylai proses Adolygiad o Berfformiad a Datblygiad (PDR) OPCC gofnodi tystiolaeth o werthoedd ac ymddygiad moesegol.	Bydd hyn yn cael ei roi ar waith ar gyfer proses PDR Chwarter 1 2021/22.
Penderfynu Ymyriadau.	Mae angen mwy o waith i ddangos tystiolaeth bod cyllidebau, cynlluniau gwasanaeth ac amcanion yn cyd-fynd.	Bydd y broses o bennu'r gyllideb flynyddol yn mabwysiadu agwedd 'o'r gwaelod i fyny', gyda gofynion adran/ffrwd gwaith unigol yn cyd-fynd ag anghenion strategol y sefydliad; risgiau strategol; a gofynion cenedlaethol. Yn ogystal, bydd yr Adran Gyllid yn chwarae rhan allweddol yn rhoi Datganiad Rheoli'r Heddlu at ei gilydd. Yn nhermau cynllunio cyd-gysylltiedig yn y tymor byr, bydd cynlluniau busnes adrannau/ffrydiau gwaith yn

	<p>Parhau i ddatblygu strategaethau gadael a datgomisiynu i ddangos y newidiadau.</p>	<p>cael eu datblygu yn ystod 2021/22, a byddant yn cael eu hymgorffori yn y gwaith o bennu cyllideb 2022/23 a Datganiad Rheoli'r Heddlu.</p> <p>Yn ystod 2020/21, cynhaliodd y Comisiynydd adolygiad o'i Fframwaith a Strategaeth comisiynu sy'n ystyried yn fanwl yr agwedd tuag at ddatgomisiynu gwasanaethau. Disgwylir y bydd yr agwedd newydd hon yn cadarnhau effaith penderfyniadau datgomisiynu yn ystod 2021/22.</p>
Risgiau a Pherfformiad	<p>Ar 23 Mawrth 2021, torrwyd trothwy o fewn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys o ran gwerth yr arian yng nghyfrif banc y Comisiynydd. Parti i gontract oedd ar fai am hyn, nad oedd wedi talu benthyciad o £3 miliwn yn ôl ar y diwrnod yr oedd yn ddyledus. Derbyniodd y parti i gontract gyfrifoldeb a thalodd y ffioedd gorddrafft ar gyfer y toriad hwn.</p>	<p>Mae swyddogion yn yr Adran Gyllid wedi atgoffa'r parti i gontract am yr angen i ad-dalu'n brydlon; a bydd swyddogion yn fwy rhagweithiol wrth gysylltu â phartïon i gontract os nad yw arian wedi cael ei ad-dalu erbyn 10am ar y dyddiad dyledus.</p> <p>At hynny, bydd gweithdy Adran Gyllid ehangach yn rhoi sylw i nifer o brosesau Rheoli'r Trysorlys i sicrhau eu bod yn gadarn.</p>
Risgiau a Pherfformiad	<p>Yn ystod 2020/21 ni phrofodd Swyddfa'r Comisiynydd unrhyw achos o fynediad diawdurdod at ddata.</p> <p>Profodd yr Heddlu 61 achos o fynediad diawdurdod at ddata yn ystod 2020/21. Nid ystyriwyd bod unrhyw un o'r achosion hyn yn risg uchel; gan hynny nid oedd angen hysbysu Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth amdanynt - e.e. mae achosion o fynediad diawdurdod at ddata'n cael eu cofnodi ar gyfer pethau megis colli cerdyn adnabod, ffôn symudol neu ddyfais 'camera corff'. Aseswyd a chaewyd pob un o'r 61 achos a rhoddwyd cyngor priodol mewn perthynas â nhw.</p>	<p>Officers and staff will continue to be reminded of the importance of security of data and the wider requirements and implications of the General Data Protection Regulations (GDPR). There are mandatory National Centre for Applied Learning Technologies (NCALT) packages, the completion of which can be monitored.</p> <p>Mae manylion achosion o fynediad diawdurdod, effaith, camau lliniaru a chanlyniadau'n cael eu cofnodi a'u cadw gan y Swyddog Adolygu Cofnodion (OPCC) a'r Swyddog Diogelu Data (Heddlu) yn unol â MOPI a GDPR.</p>
Risgiau a Pherfformiad	<p>Parhau i wella cynlluniau gwireddu Buddiannau a monitro adroddiadau.</p>	<p>Mae'r Heddlu wedi penodi swyddog Gwireddu Buddiannau gyda'r nod o wella gwaith targedu, llunio adroddiadau, monitro a chyflawni gwireddu buddiannau.</p>

Cynnydd yn erbyn Cynllun Gweithredu 2019/20

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2020/21 a Thu hwnt
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; a Gallu ac Arweinyddiaeth.</p>	<p>Mae angen penderfynu pa mor effeithiol yw hyfforddiant ymwybyddiaeth foesegol ac i ba raddau mae'n sail i ddiwylliant sefydliadol. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Bydd y Pwyllgor Moeseg yn sefydlu'r dull mwyaf priodol ar gyfer pennu effeithiolrwydd. Bydd y dull a argymhellir ganddo yn cael ei ddarparu fel cynllun gweithredu trwy gydol 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - mae Pwyllgor Moeseg mewnol wedi cael ei sefydlu (dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl), a fydd yn cwblhau gwaith y Pwyllgor Moeseg allanol (y mae ei aelodaeth yn cael ei adolygu ar hyn o bryd). Bydd cylch gwaith y Pwyllgor Moeseg mewnol newydd yn ystyried pa mor effeithiol yw hyfforddiant ymwybyddiaeth moeseg yn ystod 2021/22.</p>
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; Canlyniadau Cynaliadwy; a Gallu ac Arweinyddiaeth.</p>	<p>Mae angen sicrhau bod polisiau chwythu'r chwiban yn eu lle a'u bod yn gweithio'n effeithiol. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Bydd canfyddiadau Archwiliad Mewnol 2019/20 yn cael eu rhoi ar waith.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Roedd Adroddiad Mewnol 2019/20 yn argymhell Polisi Chwythu'r Chwiban unigol a fyddai hefyd yn mabwysiadu camau ychwanegol i esbonio a ddylid trin pryder fel chwythu chwiban, neu fel ffurf arall ar gŵyn. Mae'r polisi wedi'i ddiweddarau yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd gan yr Adran Safonau Proffesiynol a Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd.</p>
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg;</p>	<p>Mae angen dangos rhyngweithio dwy ffordd rhwng Cynllun Heddlu a Throseddau'r Comisiynydd a chynlluniau cymunedol awdurdodau lleol. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Bydd presenoldeb parhaus staff OPCC ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent yn cynorthwyo i ymgorffori manteision rhyngweithio dwy ffordd rhwng swyddogaethau datganoledig a rhai nad ydynt wedi eu datganoli yng Nghymru.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd - Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith ein bod yn gweithio mewn partneriaeth â chyrrff cyhoeddus ac yn ystyried blaenoriaethau ein gilydd. Mae gwaith cyfredol pob Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus yn dangos y rhyngweithio dwy ffordd hwn.</p> <p>Yn fewnol, mae'r Fframwaith a Strategaeth Comisiynu a ddiwygiwyd yn ddiweddar yn penderfynu'n rhagweithiol ar y cydberthnasau effeithiol a chanlyniadau cyflawniadau rhwng OPCC a'i bartneriaethau sy'n cael eu hariannu.</p>

<p>Canlyniadau Cynaliadwy, Rheoli Risgiau a Thryloywder ac Atebolrwydd.</p>	<p>Mae angen dangos bod Heddlu Gwent yn gweithredu yn unol ag asesiadau ac argymhellion HMICFRS. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Caiff hyn ei gyflawni trwy'r strwythur cyfarfodydd diwygiedig o fewn yr Heddlu a rhwng yr OPCC.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd - Mae adroddiadau Meysydd y mae angen eu Gwella'n cael eu cynhyrchu ar gyfer cyfarfod misol y Bwrdd Craffu ac Effeithiolrwydd.</p>
<p>Risgiau a Pherfformiad</p>	<p>Mae angen asesu pa mor effeithiol yw gwaith cynllunio ar gyfer parhad busnes yn sgil y pandemig Coronafeirws a'r trosglwyddiad i'r 'norm newydd'.</p> <p>Ar 30 Mehefin 2020, costau uniongyrchol ymateb i'r feirws ers mis Mawrth 2020 oedd £650,000:</p> <p>£433,000 - Prynianau cyfarpar diogelu personol; £71,000 – Profion; £62,000 - Costau TGCh; £53,000 - Goramser; £19,000 - Costau ystâd (gan gynnwys mesurau glanhau ac iechyd a diogelwch); £9,000 - Costau fflyd; a £4,000 - Canslo hyfforddiant</p> <p>Ym mis Gorffennaf 2020, cadarnhaodd y Swyddfa Gartref y byddai'r heddlu yn cael addaliad am gostau cyfarpar diogelu personol.</p> <p>Disgwylir y gellir gosod y costau uchod yn rhannol yn erbyn arbedion mewn meysydd eraill yn y gyllideb megis teithio a chynhaliaeth, cyfleustodau ac ati, yn rhinwedd y cyfyngiadau symud.</p> <p>Gan edrych ar y tymor hirach, bydd angen i Gynllun yr Heddlu a Throseddur Comisiynydd a Chynllun Cyflawni'r Heddlu adlewyrchu'r byd gwahanol a fydd yn ymddangos ar ôl Coronafeirws.</p> <p>(OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Terfynu argymhellion archwilio mewnol presennol yn y cynllun parhad busnes.</p> <p>Y Grŵp Cymorth Busnes Arian fydd yn rheoli adferiad Heddlu Gwent. Mae pob adran (gan gynnwys OPCC) yn datblygu cynlluniau a fydd yn arwain at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ailddechrau busnes fel arfer; • Rhagweld a chynllunio ar gyfer normal newydd; • Darparu prosesau a gweithdrefnau gweithredu gwell sydd wedi'u trawsnewid; adeiladu ar y gwersi a ddysgwyd a chasglu ac ymgorffori arfer da; a • Gwerthfawrogi'r hyn mae costau uniongyrchol tymor byr, tymor canolig a hirdymor Coronafeirws yn ei olygu i Heddlu Gwent. <p>Yn ogystal, bydd uwch-reolwyr OPCC a'r Heddlu yn asesu amhariad a chanlyniadau tymor hirach y pandemig Coronafeirws, megis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr effaith tymor canolig i'r hirdymor ar Grant y Llywodraeth; incwm Praesept; rhagamcanion gwariant; a hawl i fenthyca. • Yr effaith ar Strategaeth yr Ystâd y Comisiynydd (nid yw'r gwaith o adeiladu'r pencadlys newydd wedi cael ei effeithio llawer gan y pandemig ac mae ei ddefnydd yn y dyfodol yn sicr hefyd, yn seiliedig ar newidiadau arfaethedig cyfredol i arferion gweithio); • Dibyniaeth ar systemau TGCh yn y dyfodol i gefnogi gweithio ystwyth; a • Yr effaith ar y Strategaeth Pobl i adlewyrchu'r ffordd y mae arferion gweithio wedi newid o ganlyniad i'r pandemig.

		<p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - Mae'r Heddlu a OPCC wedi dod trwy'r ddwy don gyntaf o'r pandemig Coronafeirws yn llwyddiannus. Fel y nodwyd uchod, cynhaliodd HMICFRS arolwg pandemig Coronafeirws ym mis Hydref 2020. Roedd adborth cynnar yn gadarnhaol iawn ac mae Heddlu Gwent yn aros am yr adroddiad cenedlaethol terfynol mewn ymateb i'r pandemig.</p>
Risgiau a Pherfformiad	<p>Oherwydd tarfiad annisgwyl ar y rhyngwyd ym mis Awst 2019, nid oedd y Cyfrifydd Cynorthwyol (Trysorlys) yn gallu trosglwyddo arian i Gronfa Marchnad Arian y diwrnod hwnnw. O ganlyniad, cadwodd y Comisiynydd arian yn y cyfrif banc (£5.5 miliwn), a oedd yn uwch na'r lefel a benderfynwyd yn y Strategaeth Rheoli Trysorlys (£2 filiwn). Cafodd y mân doriad hwn o Strategaeth Rheoli Trysorlys y Comisiynydd ei unioni'r diwrnod canlynol. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Dylid adolygu cynlluniau wrth gefn ar gyfer digwyddiadau sydd y tu allan i reolaeth yr Adran Gyllid, i osgoi torri Strategaethau, Rheoliadau a Gweithdrefnau Ariannol.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd - adolygwyd cynlluniau wrth gefn ac maent yn dal yn addas i'r diben.</p>
Risgiau a Pherfformiad	<p>Yn ystod 2019/20, profodd OPCC un achos o fynediad diawdurdod at ddata, pan gollwyd ffôn symudol. Oherwydd y nodweddion diogelwch a'r gallu i ddileu cynnwys y ffôn o bell, nid oedd yr achos hwn yn ddigon arwyddocaol i hysbysu Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ei gylch.</p> <p>Ymhellach, profodd yr Heddlu 65 achos o fynediad diawdurdod at ddata yn ystod 2019/20. Mae manylion achosion o fynediad diawdurdod, effaith, camau lliniaru a chanlyniadau'n cael eu cofnodi a'u cadw gan y Swyddog Adolygu Cofnodion yn unol â MOPI a GDPR.</p>	<p>Atgoffir swyddogion a staff yn barhaol am bwysigrwyd diogelwch data a gofynion a goblygiadau ehangach y Rheoliad Cyffredinol ar Reoli Data (GDPR). Mae pecynnau NCALT gorfodol ar gael, y gellir monitro eu cwblhad.</p> <p>Mae manylion achosion o fynediad diawdurdod, effaith, camau lliniaru a chanlyniadau'n cael eu cofnodi a'u cadw gan y Swyddog Adolygu Cofnodion (OPCC) a'r Swyddog Diogelu Data (Heddlu) yn unol â MOPI a GDPR.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd - mae swyddogion a staff (Heddlu a OPCC) wedi ymgymryd â hyfforddiant diweddar blynyddol.</p>
Tryloywder ac Atebolrwydd	<p>Mae angen penderfynu pa mor effeithiol yw'r trefniadau llywodraethu ar gyfer cytundebau cydweithio. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Mae Swyddog Archwilio Cymru'n cynnal adolygiad o'r trefniadau llywodraethu ar gyfer meysydd gwaith cydweithredol ar draws lluoedd Heddlu Cymru. Bydd adroddiad ar y canfyddiadau'n barod yn ystod 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd - cafwyd adroddiad ar ganfyddiadau adolygiad Cymru gyfan, a chawsant eu derbyn a'u cwblhau gan Fwrdd Cydweithredu Cymru Gyfan.</p>

Cynnydd yn erbyn Cynllun Gweithredu 2018/19

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2019/20 a Thu hwnt
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; Ymddwyn yn Agored ac Ymgysylltu;a Phenderfynu Ymyriadau.</p>	<p>Mae angen eglurder ynglŷn â fframwaith a gweithdrefnau 'gwneud penderfyniadau', gan gynnwys sut y cesglir tystiolaeth bod y gwerthoedd a rennir yn llywio'r broses o wneud penderfyniadau. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Ystyried y fframwaith a'r gweithdrefnau ar gyfer Gwneud Penderfyniadau.</p> <p>Diweddariad 2019/20 Wedi'i gwblhau yn rhannol - mae diwrnodau cwrdd i ffwrdd OPCC wedi ystyried diben a gwerthoedd OPCC ac egwyddorion Nolan hefyd. Ategwyd hyn gan esboniad o ddisgrifiad swydd a phortffolios ar gyfer y tîm gweithredol. Bydd angen amser i'r strwythur cyfarfodydd newydd yn yr Heddlu a rhwng OPCC 'wreiddio' cyn penderfynu ar ei effeithiolrwydd.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd yn rhannol - Mae'r strwythur cyfarfodydd newydd yn yr Heddlu a rhwng OPCC yn gweithio'n effeithiol.</p> <p>Mae diwygiadau i'r trefniadau llywodraethu ar gyfer cyfarfodydd mewnol OPCC wedi cael eu hadolygu a bydd y newidiadau a argymhellwyd yn cael eu mabwysiadu o ail chwarter 2021/22. Yn ogystal, bydd agendau ar gyfer cyfarfodydd ffurfiol OPCC yn datgan yn awr y dylai'r rhai sy'n bresennol sicrhau bod penderfyniadau a thrafodaethau yn y cyfarfod yn cefnogi gwerthoedd OPCC.</p>
<p>Ymddwyn ag Uniondeb a Moeseg; Ymddwyn yn Agored ac Ymgysylltu;a Phenderfynu Ymyriadau.</p>	<p>Sefydlu protocolau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth, gan gynnwys sut y caiff gwerthoedd eu gwreiddio a'u dangos. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Datblygu protocolau gweithio mewn partneriaeth.</p> <p>Diweddariad 2019/20 Parhaus - Mae angen sefydlu'r protocolau ffurfiol. Trosglwyddo i Gynllun Gweithredu 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - mae nifer o drefniadau gweithio mewn partneriaeth presennol (megis Cytundebau Adran 22a, Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth, Cytundeb Rhannu Gwybodaeth) yn cynnwys protocolau o'r fath. Bydd trefniadau cyfredol ac yn y dyfodol yn cael eu hadolygu i sicrhau dull cyson a chyflawn. Yn ogystal, yn unol â datblygiad agenda cyfarfod OPCC i roi sylw i werthoedd a moeseg, bydd hyn yn cael ei ehangu i gwmpasu cyfarfodydd partneriaeth hefyd.</p>

<p>Penderfynu Ymyriadau; a Risgiau a Pherfformiad.</p>	<p>Nid yw'r Fframwaith a'r Mesurau Rheoli Perfformiad ar gyfer Cynllun yr Heddlu a Throseddu wedi'u cwblhau eto. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Cwblhau'r Fframwaith a'r Mesurau Rheoli Perfformiad ar gyfer Cynllun yr Heddlu a Throseddu a darparu tystiolaeth o gamau unioni (lle bo angen).</p> <p>Diweddariad 2019/20 Parhaus - Gwnaed cynnydd sylweddol ac mae'r byrddau llywodraethu'n cael eu hysbysu. Mae penderfyniad terfynol ar y fformat ar fin cael ei wneud. Trosglwyddo i Gynllun Gweithredu 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Cwblhawyd - Mae trefniadau rheoli a monitro perfformiad ar waith, er mwyn rhoi adroddiadau cadarn i'r Comisiynydd a'r Panel Heddlu a Throseddu.</p>
<p>Penderfynu Ymyriadau.</p>	<p>Nid yw'r Cynlluniau Busnes yn ystyried 'Gwerth Cymdeithasol'. (OPCC a'r Heddlu)</p>	<p>Dylid ystyried ymgorffori'r cysyniad o 'werth cymdeithasol' ar draws yr OPCC a'r Heddlu.</p> <p>Diweddariad 2019/20 Parhaus - mae'r Fframwaith Comisiynu a'r Strategaeth Caffael yn ystyried yr elfennau cymdeithasol ehangach ac yn ymroi yn gyffredinol i werth cyhoeddus. Yn ogystal, mae Heddlu Gwent wedi ymrwmo i God Ymarfer Llywodraeth Cymru ar gadwyni cyflenwi moesegol. Gellid ymgorffori'r syniad hwn ymhellach trwy ddatblygu Polisi Gwerth Cymdeithasol. Trosglwyddo i Gynllun Gweithredu 2020/21.</p> <p>Diweddariad 2020/21: Parhaus - bydd y gofyniad hwn yn cael ei gynnwys yn y broses cynllunio busnes a'r strategaeth gwireddu buddiannau, sy'n cael eu datblygu yn ystod 2021/22.</p>

Y Cod Rheolaeth Ariannol

Wrth ddatblygu'r Cod Rheolaeth Ariannol, mae CIPFA wedi ystyried ei uchelgais; yr amserlen ar gyfer ei roi ar waith; a'r heriau ehangach o ran adnoddau sy'n wynebu cyrff cyhoeddus perthnasol o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws. O ganlyniad, ystyriodd CIPFA y dylai dyddiad rhoi'r Cod Rheolaeth Ariannol ar waith, sef Ebrill 2020, fod ar gyfer blwyddyn gysgodol ac erbyn 31 Mawrth 2021 y dylai cyrff cyhoeddus perthnasol (gan gynnwys Heddlu Gwent) allu dangos eu bod yn gweithio tuag at roi'r Cod Rheolaeth Ariannol ar waith yn llawn. Felly 2021/22 fydd y flwyddyn lawn gyntaf ar gyfer cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.

Oherwydd bod angen i Heddlu Gwent weithredu gofynion y Cod Rheolaeth Ariannol o 1 Ebrill 2020, roedd proses pennu cyllideb 2020/21 yn gyfle i asesu elfennau'r Cod Rheolaeth Ariannol cyn Ebrill 2020 ac yn darparu llwyfan ar gyfer arddangos llywodraethu a rheolaeth ariannol da trwy gydol 2020/21.

Disgwyliad y Cod Rheolaeth Ariannol yw y bydd rhaid i gyrrff cyhoeddus perthnasol gydymffurfio â'r holl safonau rheoli ariannol, os ydynt am ddangos eu bod yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol. Mae'n bwysig nodi fodd bynnag er bod cydymffurfio â safonau rheoli ariannol CIPFA yn orfodol, nid yw'r Cod Rheolaeth Ariannol yn argymhell sut y gellir cyflawni hyn. Mae hyn yn bwysig gan fod CIPFA yn cydnabod bod arferion plismona yn wahanol i arferion cyrff cyhoeddus eraill fel awdurdodau lleol. Rhaid nodi hefyd nad yw cydymffurfiaeth â'r Cod Rheolaeth Ariannol wedi bod yn destun archwiliad gan Archwilio Cymru.

Yn unol â disgwyliadau'r flwyddyn gysgodol, isod mae manylion asesiad Heddlu Gwent 2020/21 yn erbyn safonau rheoli ariannol y Cod Rheolaeth Ariannol. Mae asesiad manwl o dystiolaeth i gefnogi'r asesiad yn cael ei gynnal, ond dim ond y cynllun gweithredol dilynol a gynhyrchir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Adrannau a Safonau'r Cod Rheolaeth Ariannol		Egwyddor	Sicrwydd
Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid a'r Tîm Arwain	Mae'r tîm arwain yn gallu dangos bod y gwasanaethau a ddarperir gan yr awdurdod yn darparu gwerth am arian.	Arweinyddiaeth	Rhesymol
	Mae'r awdurdod yn cydymffurfio â <i>Datganiad CIPFA ar Rôl y Prif Swyddog Cyllid mewn Llywodraeth Leol</i> .	Arweinyddiaeth	Sylweddol
Arddull llywodraethu a rheolaeth ariannol	Mae'r tîm arwain yn dangos ei gyfrifoldeb dros lywodraethu a rheolaeth fewnol yn ei weithredoedd a'i ymddygiad.	Sicrwydd	Sylweddol
	Mae'r awdurdod yn defnyddio <i>Fframwaith Darparu Trefniadau Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol CIPFA/SOLACE (2016)</i> .	Atebolrwydd	Sylweddol
	Mae arddull rheolaeth ariannol yr awdurdod yn cefnogi cynaliadwyedd ariannol.	Cynaliadwyedd	Rhesymol
Rheolaeth ariannol hirdymor i'r tymor canolig	Mae'r awdurdod wedi cynnal asesiad credadwy a thryloyw o gadernid ariannol.	Sicrwydd	Rhannol
	Mae'r awdurdod yn deall ei ddisgwyliadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y tymor hirach ac mae wedi hysbysu hyn yn glir i'w aelodau.	Cynaliadwyedd	Sylweddol
	Mae'r awdurdod yn cydymffurfio â <i>Chod Cyllid Cyfalaf Darbodus mewn Awdurdodau Lleol CIPFA</i>	Safonau	Sylweddol
	Mae gan yr awdurdod gynllun ariannol aml flwyddyn tymor canolig treigl gyda chynlluniau gwasanaeth cynaliadwy.	Cynaliadwyedd	Rhesymol
Y gyllideb flynyddol	Mae'r awdurdod yn cydymffurfio â'i rwymedigaethau statudol mewn perthynas â'r broses pennu cyllideb.	Safonau	Sylweddol
	Mae'r adroddiad cyllideb yn cynnwys datganiad gan y Prif Swyddog Cyllid ar gadernid y rhagamcanion a datganiad ar	Safonau	Sylweddol

	ddigonoldeb y cronfeydd wrth gefn arfaethedig.		
Ymgysylltu rhanddeiliaid chynlluniau busnes	Mae'r awdurdod wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol ble y bo'n briodol wrth ddatblygu ei strategaeth ariannol hirdymor, cynllun ariannol tymor canolig a'r gyllideb flynyddol.	Tryloywder	Sylweddol
	Mae'r awdurdod yn defnyddio methodoleg arfarnu opsiynau priodol, wedi'i ddogfennu, i ddangos gwerth am arian ei benderfyniadau.	Tryloywder	Rhannol
Monitro perfformiad ariannol	Mae'r tîm arwain yn defnyddio adroddiadau i adnabod a chywiro risgiau sy'n dod i'r amlwg o ran ei strategaeth cyllideb a chynaliadwyedd ariannol.	Sicrwydd	Rhesymol
	Mae'r tîm arwain yn monitro'r elfennau hynny o'i fantolen sy'n peri risg sylweddol i'w gynaliadwyedd ariannol.	Arweinyddiaeth	Sylweddol
Adroddiadau ariannol allanol	Mae gan y Prif Swyddog Cyllid gyfrifoldeb personol a statudol dros sicrhau bod y datganiad o gyfrifon a gynhyrchir gan yr awdurdod lleol yn cydymffurfio â gofynion adrodd y <i>Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y DU</i> .	Atebolrwydd	Sylweddol
	Mae cyflwyniad y ffigyrau alldro terfynol ac amrywiadau i'r gyllideb yn galluogi'r tîm arwain i wneud penderfyniadau ariannol strategol.	Atebolrwydd	Sylweddol
Diffiniadau o Sicrwydd			
Sylweddol	Canfuwyd bod pob maes o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.		
Rhesymol	Canfuwyd bod y rhan fwyaf o feysydd o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.		
Rhannol	Canfuwyd nad oedd y rhan fwyaf o feysydd o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.		
Dim	Canfuwyd nad oedd unrhyw un o'r holl feysydd o drefniadau rheolaeth ariannol y sefydliad a adolygwyd yn cydymffurfio â'r Cod Rheolaeth Ariannol.		

Cynllun Gweithredu 2020/21

Ni nodwyd unrhyw wendidau sylweddol ar gyfer 2020/21: fodd bynnag, mae'r cynllun gweithredu canlynol yn ymdrin â'r materion a nodwyd:

Categori	Maes Risg / Gwendid	Camau i'w Cyflawni yn 2021/22 a Thu hwnt
Mae'r tîm arwain yn gallu dangos bod y gwasanaethau a ddarperir gan Heddlu	A yw Heddlu Gwent yn gallu dangos y camau mae wedi eu cymryd i hybu	Parhau'r angen i gofnodi buddiannau ac arbedion yn arbennig mewn perthynas ag

<p>Gwent yn darparu gwerth am arian.</p>	<p>gwerth am arian a'r hyn mae wedi ei gyflawni?</p>	<p>adolygiadau ar ôl eu rhoi ar waith ac adroddiadau i'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth.</p> <p>Datblygu'r cysylltiadau rhwng Datganiad Rheoli'r Heddlu, gwaith pennu cyllideb, sefydlu pobl a monitro perfformiad a'u hymgorffori'n llwyr.</p> <p>Parhau i ganolbwyntio ar arbedion trwy grwpiau llywodraethu a chyfarfodydd Tîm Prif Swyddogion.</p>
<p>Mae dull rheolaeth ariannol Heddlu Gwent yn cefnogi cynaliadwyedd ariannol.</p>	<p>A yw rheolwyr ar draws Heddlu Gwent yn ddigon hyddysg yn ariannol i ddarparu gwasanaethau cost-effeithiol ac i gael eu dwyn i gyfrif am wneud hynny?</p>	<p>Datblygu sgiliau rheolaeth ariannol ar draws yr heddlu trwy hyfforddiant mewnol a gweithdai cam 2 Cyflawni Rhagoriaeth Ariannol mewn Plismona CIPFA.</p>
<p>Mae Heddlu Gwent wedi cynnal asesiad hygred a thryloyw o gadernid ariannol.</p>	<p>A yw Heddlu Gwent wedi cynnal Aseiad o Gadernid Ariannol?</p> <p>A yw'r Aseiad wedi rhoi prawf ar gadernid cynlluniau ariannol Heddlu Gwent mewn perthynas ag amrywiaeth o senarios gwahanol?</p> <p>A yw Heddlu Gwent wedi cymryd camau priodol i roi sylw i unrhyw risgiau a ganfuwyd yn rhan o'r asesiad?</p>	<p>Nid yw pecyn cymorth Aseiad o Gadernid Ariannol CIPFA yn cynnwys cyrff plismona lleol. Mae'r is-grŵp Rheolaeth Ariannol sy'n ceisio cyflawni Rhagoriaeth Ariannol mewn Plismona yn ymdrechu i gynhyrchu pecyn cymorth ond nid yw wedi cael ei brofi eto. Bydd adolygiad yn cael ei gynnal cyn gynted ag y bydd y pecyn cymorth yn barod.</p>
<p>Mae gan Heddlu Gwent gynllun ariannol aml flwyddyn tymor canolig treigl sy'n gyson â chynlluniau gwasanaeth cynaliadwy.</p>	<p>A yw'r cynllun ariannol tymor canolig yn gyson ac yn cyd-fynd â chynlluniau gwasanaeth perthnasol a'i strategaeth cyfalaf?</p>	<p>Mae llawer o waith wedi cael ei wneud dros y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau bod y cynllun ariannol tymor canolig yn cyd-fynd â Datganiad Rheoli'r Heddlu ac mae'n cael ei ystyried ochr yn ochr â'r Strategaethau Cronfeydd wrth Gefn a Chyfalaf. Mae gwaith pellach ar y gweill i wella'r cysylltiad rhwng cynlluniau gweithredol ac adnoddau a strategaethau.</p>
<p>Mae Heddlu Gwent yn defnyddio methodoleg a dogfen briodol ar gyfer arfarnu opsiynau i ddangos gwerth am arian yn ei benderfyniadau.</p>	<p>A oes gan yr awdurdod fethodoleg ar gyfer arfarnu opsiynau sy'n gyson gyda'r canllawiau a amlinellir yng nghyhoeddiad IFAC/PAIB 'Project and Investment Appraisal for Sustainable Value Creation: Principles in Project and Investment Appraisal'?</p>	<p>Mae trefniadau ar gyfer asesu newidiadau sylweddol yn ddatblygedig ac yn cael eu goruchwylio gan adran Gwella Gwasanaeth. Mae prosiectau'n cael eu rheoli yn defnyddio rhaglenni Prince2, Llyfr Gwyrdd Llywodraeth y DU a chanllawiau a phrosesau perthnasol eraill. Mae gan bob rhaglen gofnod asesiad o effaith / buddiannau ar bob cam, gydag adroddiadau rheolaidd yn ystod y prosiect ac adolygiad ar ôl ei roi ar waith ac mae byrddau llywodraethu'n cael eu hysbysu, yn bennaf y Bwrdd Gwella Gwasanaeth. Parhau i ddatblygu templedi</p>

	<p>A yw'r awdurdod yn cynnig arweiniad i swyddogion o ran pryd y dylid arfarnu opsiynau?</p> <p>A yw agwedd yr awdurdod tuag at arfarnu opsiynau yn cynnwys dulliau addas ar gyfer rhoi sylw i risg ac ansicrwydd?</p>	<p>arfarnu opsiynau a thempledi busnes i gyflwyno goblygiadau i Adnoddau Dynol a Chyllid yn fwy eglur.</p> <p>Mae'r adran Gwella Gwasanaeth wedi creu swydd bwrpasol ar gyfer swyddog Gwireddu Buddiannau yn ddiweddar i sicrhau bod rhaglenni newid yn cyflawni canlyniadau disgwylidiedig.</p> <p>Mae trefniadau'n gadarn ond gellid eu gwneud yn fwy clir er mwyn i bob prosiect / achos busnes a gyflwynir i'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth gael ei adolygu gan yr adran Gwella Gwasanaeth. Bydd cyfathrebu'n cael ei atgyfnerthu.</p> <p>Mae risgiau cysylltiedig yn cael eu hystyried trwy gydol y broses. Fodd bynnag, mae angen gwaith pellach i adlewyrchu effaith ariannol ac anariannol risg yn y prosesau arfarnu.</p>
<p>Mae'r tîm arwain yn defnyddio adroddiadau i adnabod a chywiro risgiau sy'n dod i'r amlwg o ran ei strategaeth cyllideb a chynaliadwyedd ariannol.</p>	<p>A yw'r tîm arwain yn hapus gyda'r adroddiadau mae'n eu derbyn a gyda'i allu i ddefnyddio'r adroddiadau hyn i gymryd camau priodol?</p>	<p>Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i ddarparu adroddiadau ariannol manylach a gallu amserol i ail fuddsoddi mewn gwargedion blwyddyn.</p>

Casgliad a Barn

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, bod cyfrif priodol amdano; a'i fod yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd ddarvoudus, effeithlon ac effeithiol. Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, maent yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith ar gyfer llywodraethu eu materion, gan hwyluso'r broses o arfer eu swyddogaethau yn effeithiol, gan gynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

Ar adeg llofnodi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn, nid yw'r pandemig Coronafeirws wedi cael effaith andwyol ar y trefniadau llywodraethu sydd ar waith. Yn wir, mae buddsoddiad diweddar mewn technoleg ddigidol a symudol, ynghyd â buddsoddiad 'diwylliannol' mewn arferion gweithio ystywyth, wedi galluogi'r ddwy gorfforaeth undyn i leihau effaith y pandemig ar waith, cynnal 'busnes fel arfer' ac adnabod cyfleoedd i wneud mwy o arbedion.

Nod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn yw rheoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni'r amcanion hyn; felly mae'n gallu darparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn unig, yn hytrach na sicrwydd absoliwt.

Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad uchod o ffynonellau ac effeithiolrwydd sicrwydd a nodir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn, mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn fodlon bod ganddynt drefniadau llywodraethu '**Rhesymol**' ar waith, gan gynnwys systemau rheoli mewnol a rheoli risg priodol, sy'n hwyluso'r broses o arfer eu swyddogaethau yn effeithiol.

Yn ystod y flwyddyn sy'n dod, mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn bwriadu cymryd camau i fynd i'r afael â'r camau Llywodraethu a amlinellir yn y cynllun gweithredu, er mwyn gwella'r trefniadau llywodraethu presennol. Bydd y broses o weithredu'r camau hyn yn cael ei monitro fel rhan o'r adolygiad blynyddol nesaf.

Jeff Cuthbert.....
Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent

Darren Garwood-Pask

.....
Prif Swyddog Cyllid (Comisiynydd)

Sian Curley

.....
Prif Weithredwr (Comisiynydd)

Pamela Kelly

.....
Prif Gwnstabl Gwent

Nigel Stephens

.....
Prif Swyddog Cyllid (Prif Gwnstabl)

Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant

Mae'r Dadansoddiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant (CIES) yn dangos cost cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n cael eu derbyn yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm a ariennir trwy drethiant. Mae'r datganiad hwn yn adlewyrchu'r adnoddau a ddefnyddiwyd gan y Prif Gwnstabl yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021. Yn ymarferol, mae'r holl gostau cysylltiedig yn cael eu talu gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddau ac mae'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn cynnwys addasiad rhyng-grŵp i adlewyrchu hyn, gan olygu mai £dim yw'r gost gyffredinol ar gyfer gwasanaethau Heddlu. Mae'r fformat wedi cael ei ddiwygio eleni i adlewyrchu'r fformat ar gyfer creu adroddiadau mewnol yn y cyfrifon rheoli. Yn flaenorol roedd Cyflogau a Lwfansau Staff yr Heddlu a Swyddogion Cymorth Cymunedol yn cael eu dangos ar wahân, ond maent wedi cael eu cyfuno ar un llinell yn awr. Mae'r un newid wedi cael ei wneud mewn perthynas â Goramser a Thaliadau Chwyddo Staff yr Heddlu a Swyddogion Cymorth Cymunedol.

Mae Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau yn codi trethiant ar gyfer gwariant yn unol â gofynion statudol; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Dangosir y sefyllfa o ran trethiant yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid a'r Datganiad Symud Cronfeydd Wrth Gefn.

2019/20				2020/21		
Ailddatgan Gwariant	Ailddatgan Incwm	Ailddatgan Net		Gwariant	Incwm	Net
£000	£000	£000	Nodia dau	£000	£000	£000
86,730	0	86,730		86,750	0	86,750
35,118	0	35,118		35,554	0	35,554
2,474	0	2,474		2,521	0	2,521
1,447	0	1,447		1,610	0	1,610
(3,010)	0	(3,010)		3,464	0	3,464
7,389	0	7,389		6,302	0	6,302
3,798	0	3,798		3,837	0	3,837
25,242	0	25,242		22,891	0	22,891
472	0	472		412	0	412
145	0	145		186	0	186
159,805	0	159,805		163,527	0	163,527
0	(198,479)	(198,479)	8	0	(196,107)	(196,107)
0	0	0		0	0	0
41,960	(3,286)	38,674	7	35,338	(2,758)	32,580
0	0	0		0	0	0
201,765	(201,765)	0		198,865	(198,865)	0
		(164,071)	17			199,846
		164,071				(199,846)
		0				0
		0				0

Mantolen

Gwerth net Mantolen y Prif Gwnstabl yw £dim. Mae hyn oherwydd bod y PCC yn berchen ar yr holl gronfeydd wrth gefn. Felly, mae unrhyw asedau a rhwymedigaethau o fewn mantolen y Prif Gwnstabl yn cael eu gwrthbwysu gan ddyledwr cyfatebol, sy'n adlewyrchu bod rhwymedigaethau pensiwn yn cael eu hariannu gan y PCC.

31 Mawrth 2020		31 Mawrth 2021	
£000	Nodiadau		£000
1,444,332		Dyledwyr Hirdymor	1,680,744
1,444,332		Asedau Hirdymor	1,680,744
474	9	Rhestrau	451
12,422	8	Dyledwyr Tymor Byr	12,828
0		Arian Parod a Chyferwerth ag Arian Parod	0
12,896		Asedau Cyfredol	13,279
0		Benthyca Tymor Byr	0
(12,896)	10	Credydwyr Tymor Byr	(13,279)
(12,896)		Rhwymedigaethau Cyfredol	(13,279)
0		Credydwyr Hirdymor	0
0		Darpariaethau	0
(1,444,332)	11	Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	(1,680,744)
(1,444,332)		Rhwymedigaethau Hirdymor	(1,680,744)
0		Asedau Net	0
0		Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio	0
0		Cronfeydd Na Ellir eu Defnyddio	0
0		Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	0

Cyfrif Pensiynau'r Heddlu

Dyma fanylion Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu ar 31 Mawrth 2021 isod

2019/20 £000		2020/21 £000
	Contributions Receivable:	
(14,066)	Employer Contributions	(14,730)
(1,676)	Injury Pensions including Gratuities Paid	(1,683)
(241)	Early Retirements (Capital Equivalent Charges)	(504)
0	Un-authorized Backdated Lump Sum Tax Payments (Home Office funding)	0
(364)	Transfers in from other Schemes	(13)
(6,079)	Members Contributions	(6,367)
(22,426)	Net Income	(23,297)
	Benefits Payable:	
32,043	Pensions Paid	33,409
20	Refunded Contributions	13
7,642	Lump Sum Benefits	5,411
0	Un-authorized Backdated Lump Sum Tax Payments	0
74	Lump Sum Death Benefits	0
2	Transfers out to other Schemes	5
39,781	Net Expenditure	38,838
17,355	Net Amount Payable for the Year	15,541
(17,355)	Additional Contribution from the Police & Crime Commissioner	(15,541)
0	(Surplus)/Deficit on Fund	0

Asedau Net Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu ar 31 Mawrth 2021 yw:

31 March 2020 £000		31 March 2021 £000
	Current Assets:	
2,430	Prepaid Pension Benefits	2,475
3,027	Funding to meet deficit due from Police & Crime Commissioner/Home Office	2,820
0	Recovery of Pension Benefits	0
	Current Liabilities:	
0	Provision for Backdated Lump Sums	0
(4,527)	Overdrawn Pension Cash Position	(4,862)
(930)	Unpaid Pension Benefits	(433)
0	Total	0

Nodiadau i Gyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

- Mae'r polisiâu cyfrifyddu a ddilynwyd a'r tybiaethau a wnaed mewn perthynas â Chyfrif Pensiynau'r Heddlu yn cyd-fynd â'r rhai sydd wedi'u nodi yn Nodyn 1, Polisiâu Cyfrifyddu;
- Gweinyddir Cynllun Pensiwn yr Heddlu gan Capita Ccc. dan contract;
- Nid oes unrhyw asedau buddsoddi yn y gronfa. Caiff y taliadau i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn eu cydbwysu i ddim bob blwyddyn trwy dderbyn cyfraniadau ychwanegol gan Gronfa Gyffredinol yr Heddlu, sydd yn ei thro'n cael ei had-dalu gan grant penodol gan y Swyddfa Gartref (Grant Atodol); a
- Nid yw datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystyried rhwymedigaethau pensiwn yn y dyfodol ar ôl 31 Mawrth 2021. Fodd bynnag, maent wedi'u cynnwys yn y Fantolen o dan Rwymedigaeth Pensiwn Net gyda datgeliadau manwl yn Nodyn 17, Cynlluniau Pensiwn Buddiannau Diffiniedig.

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol ar gyfer y Prif Gwnstabl

Mae'r nodiadau hyn yn cynrychioli nodiadau cyfunol y Datganiad o Gyfrifon ar gyfer 2020/21.

Nodyn 1- Polisiâu Cyfrifo

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodion y Prif Gwnstabl ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 a'i sefyllfa erbyn y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021. Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl baratoi Datganiad o Gyfrifon blynyddol yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio 2015, sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. Yn bennaf, mae'r arferion hyn yn cynnwys y Cod Ymarfer (y Cod) ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y DU 2020/21 a Chod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth CIPFA 2020/21, a ategir gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Cost hanesyddol yn bennaf yw'r arfer cyfrifyddu sydd wedi'i fabwysiadu yn y Datganiad o Gyfrifon, wedi'i addasu trwy ailbriso rhai categorïau o asedau nad ydynt yn gyfredol ac offerynnau ariannol. Mae'r Datganiad o Gyfrifon wedi'i baratoi ar sail busnes gweithredol.

1.2 Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir am weithgarwch yn y flwyddyn y mae'n digwydd, nid dim ond pan fydd taliadau arian parod yn cael eu gwneud neu'n cael eu derbyn. Yn benodol: -

Cydnabyddir referniw o werthu nwyddau pan fydd y Prif Gwnstabl yn trosglwyddo risgiau a gwobrwyon sylweddol perchenogaeth i'r prynwr, a'i bod yn debygol y bydd manteision economaidd neu botensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo i'r Prif Gwnstabl.

Cydnabyddir referniw o ddarparu gwasanaethau pan fydd y Prif Gwnstabl yn gallu mesur mewn ffordd ddibynadwy canran y trafodion sy'n cael eu cwblhau, a'i bod yn debygol y bydd manteision economaidd neu botensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo i'r Prif Gwnstabl.

Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan fyddant yn cael eu defnyddio - os oes bwlch rhwng dyddiad derbyn y cyflenwadau a'u defnydd, cânt eu cofnodi fel rhestr eiddo yn y Fantolen.

Cofnodir treuliau sy'n ymwneud â gwasanaethau a dderbynnir (gan gynnwys gwasanaethau a ddarperir gan weithwyr cyflogedig) fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan fydd taliadau'n cael eu gwneud.

1.3 Dibrisiant

Mae asedau sefydlog yn cael eu cadw o fewn cyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd, fodd bynnag, ailgodir tâl i gyfrifon y Prif Gwnstabl mewn perthynas â dibrisiant sydd wedi'i godi ar asedau'r Comisiynydd er mwyn adlewyrchu defnydd y Prif Gwnstabl o'r asedau hyn.

1.4 Buddion Gweithwyr Cyflogedig

Buddion sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Mae buddiannau tymor byr gweithwyr cyflogedig i fod i gael eu talu o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl a goramser ar y cerdyn, ac maent yn cael eu cydnabod fel traul ar gyfer gwasanaethau yn y flwyddyn y mae gweithwyr cyflogedig yn darparu gwasanaeth i'r Prif Gwnstabl. Gwneir cronïad ar gyfer cost hawliau gwyliau (neu unrhyw fath o absenoldeb, oriau hyblyg a goramser ar y cerdyn) y mae gweithwyr cyflogedig wedi'u hennill ond nad ydynt wedi'u cymryd cyn diwedd y flwyddyn. Gall gweithwyr cyflogedig eu trosglwyddo i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r cronïad yn cael ei wneud ar y cyfraddau cyflog sy'n berthnasol ar ddiwedd y cyfnod cyfrifyddu perthnasol. Codir am y cronïad i'r Costau Gwasanaethau a chofnodir y rhwymedigaeth ym mantolen Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd a Grŵp y PCC yn ei gronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio gan fod darpariaethau statudol yn golygu na all y Prif Gwnstabl ddal cronfeydd wrth gefn.

Buddion Terfynu Swydd

Mae buddion terfynu yn symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Prif Gwnstabl i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyflogedig cyn y dyddiad ymdeol arferol, neu benderfyniad gweithiwr cyflogedig i dderbyn diswyddiad gwirfoddol yn gyfnewid am y buddion hynny. Pan fydd y Prif Gwnstabl yn dangos ymrwymiad i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyflogedig neu grŵp o weithwyr cyflogedig, neu pan fydd yn gwneud cynnig i annog diswyddiad gwirfoddol, codir y costau hyn ar sail cronïadau i'r llinell wasanaeth briodol yn y CIES.

Buddion ôl-gyflogaeth

Mae'r costau pensiwn sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon wedi'u penderfynu'n unol â rheoliadau perthnasol y Llywodraeth. Mae IAS 19 yn ei gwneud yn ofynnol i rwymedigaethau pensiwn presennol ac yn y dyfodol ymddangos yng nghyfrifon sefydliadau (cyhoeddus a phreifat). Mae'n nodi bod angen cydnabod yr ased/rhwymedigaeth yn llawn; bod cronfa pensiwn yn ymddangos yn y Fantolen; a bod cofnodion yn y CIES yn nodi symudiadau yn yr ased/rhwymedigaeth.

Mae'r Prif Gwnstabl yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn ôl-gyflogaeth, sef Cynllun Pensiwn yr Heddlu ar gyfer Swyddogion yr Heddlu, a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf (Torfaen), ar gyfer Staff yr Heddlu. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig ar gyfer aelodau e.e. cyfandaliadau ymdeol a phensiynau sydd wedi'u hennill gan weithwyr cyflogedig sy'n gweithio i'r Prif Gwnstabl, neu ar gyfer partion cysylltiedig.

Mae darpariaethau statudol yn datgan na all Datganiad o Gyfrifon y Prif Gwnstabl gynnwys Cronfeydd Wrth Gefn. Gan hynny mae'r rhwymedigaeth pensiwn a'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn cael eu dangos yn Natganiad o Gyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Grŵp y PCC.

O safbwynt buddion ymdeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans Cronfa'r Heddlu dalu'r swm sy'n daladwy gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm sydd wedi'i gyfrifo yn ôl y safonau cyfrifyddu perthnasol, yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae hyn yn golygu bod yna ddyraniadau i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiynau er mwyn dileu'r debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer buddion ymdeol, a'u disodli â debydau am yr arian parod a dalwyd i'r gronfa bensiwn ac i bensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy ond nad ydynt wedi'u talu erbyn diwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n dilyn yn y Gronfa Bensiynau yn mesur yr effaith fanteisiol ar y Gronfa Gyffredinol sy'n deillio o'r angen i fod yn atebol am fuddion ymdeol ar sail llif arian parod yn hytrach na fel buddion sy'n cael eu hennill gan weithwyr cyflogedig.

Buddion yn ôl Disgresiwn

Mae gan y Prif Gwnstabl bwerau cyfyngedig i ddyfarnu buddion ymdeol yn ôl ei disgresiwn mewn achosion o ymdeoliad cynnar. Mae unrhyw rwymedigaethau yr amcangyfrifir y byddant yn codi o ganlyniad i ddyfarniad i unrhyw aelod o staff yn cael eu cronni yn y flwyddyn y penderfynwyd gwneud y dyfarniad a chânt eu cyfrif yn defnyddio'r un polisiau ac a ddefnyddir yn y Cynllun Llywodraeth Leol.

Buddion Anafiadau

Hefyd, mae'r Prif Gwnstabl yn talu buddion anafiadau i Swyddogion yr Heddlu sydd wedi ymdeol am resymau meddygol ar ôl cael anaf wrth gyflawni eu dyletswyddau. Telir symiau fel rhan o bensiwn misol y swyddogion, ond yn hytrach na bod yn eitem o gost yng Nghyfrif Pensiynau'r Heddlu, mae'r symiau hyn yn cael eu trosglwyddo i CIES ac maent yn dâl yn erbyn balans Cronfa Gyffredinol yr Heddlu.

1.5 Rhestr Eiddo a Chontractau Hirdymor

Mae'r Prif Gwnstabl yn cadw stoc o wisgoedd, arfwisg a chydrannau cerbydau. Mae stociau o ddisel, eitemau'r ddalfa a nwyddau traul cyfrifiadurol wedi'u dileu o'r Fantolen a'u trosglwyddo i'r CIES yn ystod y flwyddyn gan nad ystyriwyd bod y balansau a oedd yn cael eu cadw yn berthnasol. Mae gwerth stociau sy'n cael eu cadw ar ddiwedd y flwyddyn yn cael ei gofnodi yn y cyfrifon yn unol â'r gost gyfredol, ac eithrio cydrannau cerbydau, sy'n cael eu cofnodi fel cost hanesyddol.

1.6 Dadansoddiad a Gorbenion Gwariant Gwasanaethau

Arweiniodd y fenter ddatgelu 'Adrodd y Stori' at ddiwygio Cyflwyno Datganiadau Ariannol IAS 1.

Mae'r diwygiadau wedi dileu'r gofyniad i ddadansoddi gwariant ac incwm (Costau Net Gwasanaethau Heddlu) yn unol â'r Cod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth (SERCOP). Yn ogystal, cafodd y gofyniad i ailddyrranu gwasanaethau cymorth a gorbenion ar draws categorïau gweithgareddau plismona SERCOP gorfodol CIPFA ei ddileu hefyd.

O ganlyniad, ers 2017/18, mae Cost Net Gwasanaethau Heddlu wedi'i hadrodd yn unol ag adroddiadau rheoli mewnol ar gyfer y Prif Gwnstabl. Nid yw'r cyflwyniad yn segmentol ac nid yw costau gorbenion a gwasanaethau cymorth wedi cael eu hailddyrranu. Fodd bynnag, mae'r fformat yn cyd-fynd â threfniadau Prif Gwnstabl Heddlu Gwent ar gyfer atebolrwydd a pherfformiad ariannol.

1.7 Prydlesi

Codir y rhenti sy'n daladwy o dan brydlesi gweithredol i'r CIES ar sail cronadau.

1.8 Buddiannau mewn Is-gwmnïau, Partneriaethau Cyswllt ac endidau a Reolir ar y Cyd gan gynnwys Trefniadau ar y Cyd

Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Gwnstabl ddatgelu unrhyw fuddiannau perthnasol mewn is-gwmnïau, partneriaethau cyswllt ac endidau a reolir ar y cyd mewn cyfres o gyfrifon grŵp. Mae'r gofyniad hwn yn golygu cydgrynhoi trafodion a balansau is-gwmnïau a buddiannau mewn partneriaethau cyswllt a mentrau ar y cyd. Nid yw'r Prif Gwnstabl yn dal unrhyw fuddiannau perthnasol mewn is-gwmnïau, partneriaethau cyswllt nac endidau a reolir ar y cyd y mae angen eu cydgrynhoi. Polisi'r Prif Gwnstabl yw datgelu manylion unrhyw gwmnïau cysylltiedig mewn nodyn i'r datganiadau ariannol.

Os yw'r Prif Gwnstabl wedi ymrwymo i drefniadau cydweithredol gyda Chomisiynwyr/Heddluoedd eraill, mae asesiad wedi'i wneud yn erbyn Trefniadau ar y Cyd IFRS 11 i benderfynu'r llwybr cyfrifyddu priodol. Mae IFRS11 ei gwneud yn ofynnol i'r holl drefniadau o'r fath gael eu dosbarthu'n Fentrau ar y Cyd neu'n Weithrediadau ar y Cyd.

1.9 Addasiadau Cyfnod Blaenorol, Newidiadau mewn Polisiau Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau i'r cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiau cyfrifyddu neu er mwyn cywiro gwall perthnasol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu mewn ffordd ragolygol, h.y. yn y flwyddyn bresennol a blynyddoedd y dyfodol y mae'r newid yn effeithio arnynt, ac nid ydynt yn arwain at addasiad cyfnod blaenorol.

Nid yw polisiau cyfrifyddu'n cael eu newid oni bai bod angen gwneud hynny gan arferion cyfrifyddu priodol neu os yw'r newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau sefyllfa ariannol neu berfformiad y Prif Gwnstabl. Os oes newid yn cael ei wneud, fe'i cyflwynir yn ôl-weithredol (oni nodir yn wahanol) trwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi bod ar waith erioed.

Caiff gwallau perthnasol a ganfuwyd mewn ffigurau cyfnod blaenorol eu cywiro yn ôl-weithredol trwy ddiwygio balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod.

1.10 Treth Ar Werth (TAW)

Nid yw Incwm a Gwariant yn cynnwys unrhyw symiau sy'n ymwneud â TAW gan fod yr holl TAW yn cael ei hanfon i/o Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi. Felly, mae'r Datganiadau Ariannol Craidd wedi'u paratoi heb gynnwys TAW.

1.11 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau ffafriol ac anffafriol rhwng diwedd y cyfnod adrodd a dyddiad awdurdodi cyhoeddi'r Datganiad o Gyfrifon. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

Digwyddiadau sy'n darparu tystiolaeth o'r amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath;

Digwyddiadau sy'n arwydd o amodau a gododd ar ôl diwedd y cyfnod adrodd – nid yw'r Datganiad o Gyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond pe bai categori o ddigwyddiadau'n cael effaith berthnasol, datgelir natur y digwyddiadau a'u heffaith ariannol bosibl yn y nodiadau.

1.12 Eitemau Eithriadol

Pan fydd eitemau incwm a threuliau yn berthnasol, datgelir eu natur a'u maint ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor berthnasol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Prif Gwnstabl.

Nodyn 2 - Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond nad ydynt wedi'u mabwysiadu eto

O dan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020/21 (y Cod), mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl ddatgelu gwybodaeth sy'n nodi effaith newid mewn cyfrifyddu sy'n ofynnol gan safon gyfrifo newydd sydd wedi'i chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu eto gan y Cod.

Mae paragraff 3.3.2.13 y Cod yn ei gwneud yn ofynnol i newidiadau mewn polisi cyfrifyddu gael eu cyflwyno mewn ffordd ôl-weithredol oni bai bod trefniadau trosiannol amgen wedi'u nodi yn y Cod.

Yn ogystal, mae paragraff 3.3.4.3 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod ddatgelu gwybodaeth yn ymwneud ag effaith newid cyfrifyddu a fydd yn ofynnol gan safon newydd sydd wedi'i chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol:

IFRS 16 - Prydlesi, a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2019. Gohiriwyd mabwysiadu'r safon hon nes Cod 2022/23.

IFRS 3 - Cyfuniadau Busnes, diwygiad i'r diffiniad o fusnes.

Diwygio Meincnod Cyfraddau Llog: Addasiadau i IFRS 9, IAS 39 a IFRS 7.

Diwygio Meincnod Cyfraddau Llog - Cam 2: Addasiadau i IFRS 9, IAS 39, IFRS 4, IFRS 7 a IFRS 16.

Ar sail yr uchod, nid yw Grŵp y PCC yn rhagweld y bydd angen unrhyw ddatgeliadau ychwanegol yn natganiadau ariannol 2020/21 mewn perthynas â newidiadau cyfrifyddu a gyflwynwyd yng Nghod 2020/21.

Nid oes unrhyw safonau cyfrifyddu newydd nad ydynt wedi'u cyhoeddi eto ond a fydd yn cael effaith sylweddol ar adroddiadau ariannol mewn blynyddoedd i ddod.

Nodyn 3 - Dyfarniadau critigol wrth gyflwyno polisïau cyfrifyddu

Wrth gyflwyno'r polisïau cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn Nodyn 1, nid oedd angen i'r Prif Gwnstabl wneud unrhyw ddyfarniadau critigol yn ymwneud â thrafodion cymhleth neu drafodion sy'n ymwneud ag ansicrwydd ynghylch digwyddiadau yn y dyfodol.

Nodyn 4 - Rhagdybiaethau a wnaed am ffynonellau ansicrwydd amcangyfrifon y dyfodol, a ffynonellau ansicrwydd amcangyfrifon eraill

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigurau bras sy'n seiliedig ar ragdybiaethau'r Prif Gwnstabl ynglŷn â'r dyfodol, neu sy'n ansicr fel arall. Gwneir amcangyfrifon sy'n ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol iawn i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon. Mae'r eitemau ym Mantolen y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2021, y mae risg sylweddol yn berthnasol iddynt, yn sgil addasiadau perthnasol yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw'r canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i ragdybiaethau
Rhwymedigaeth pensiynau'r heddlu	Mae amcangyfrif o'r rhwymedigaeth i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd y disgwylir i gyflogau gynyddu, newidiadau mewn oeddrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau a'r enillion disgwylidig ar asedau'r gronfa pensiwn. Gofynnwyd i Adran Actiwari'r Llywodraeth (GAD) roi cyngor arbenigol i Grŵp y PCC ar y rhagdybiaethau sydd i'w defnyddio.	<p>Gellir mesur yr effeithiau ar rwymedigaeth pensiwn net y newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol. Er enghraifft, byddai cynnydd o 0.5% yng nghyfradd y cynnydd mewn cyflogau yn creu cynnydd o £19 miliwn yn Rhwymedigaeth Cynllun Pensiwn yr Heddlu.</p> <p>Byddai cynnydd blwyddyn mewn disgwyliad oes Pensiwnwyr yr Heddlu yn arwain at gynnydd o £54 miliwn yn Rhwymedigaeth Pensiwn yr Heddlu.</p> <p>Fodd bynnag, mae'r rhagdybiaethau yn rhyngweithio mewn ffyrdd cymhleth a sensitif. Yn ystod 2020/21, dywedodd GAD fod y rhwymedigaeth pensiynau net wedi cynyddu £165.84 miliwn oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd. Yn y flwyddyn ariannol flaenorol, roedd y rhwymedigaeth pensiwn net wedi gostwng £99 miliwn, a briodolwyd i newidiadau mewn Rhagdybiaethau ariannol.</p> <p>Nododd adroddiad IAS19 yr actiwari ar Gynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu fod y cynllun newydd ddod i rym yn 2015 ac y gallai hyn effeithio ar batrymau ymddeol. Fodd bynnag, nid oes unrhyw ddata ar gael eto ar brofiad y cynllun a fyddai'n amlygu'r newid hwn. Byddai unrhyw addasiad posibl yn oddrychol iawn, felly nid oes unrhyw addasiad wedi'i wneud.</p>
Absenoldebau Cronedig	Mae amcangyfrif o'r rhwymedigaeth mewn perthynas â gwyliau blynyddol heb eu cymryd, oriau hyblyg, diwrnodau gorffwys ar gyfer adfer a goramser ar y cerdyn yn ei gwneud yn ofynnol i ddefnyddio dulliau samplu i lunio amcangyfrif dibynadwy o'r rhwymedigaeth berthnasol. Gall maint a methodoleg y sampl gael effaith ar yr atebolrwydd terfynol a amcangyfrifir.	Mae effaith cynnydd o 1% mewn absenoldebau cronedig heb eu cymryd yn arwain at gynnydd o £21,000 yn y rhwymedigaeth wedi'i hamcangyfrif.

Nodyn 5 -Eitemau Incwm a Gwariant Perthnasol

Nid oes unrhyw eitemau materol o incwm a gwariant sy'n gofyn am ddatgeliad ar wahân.

Nodyn 6 -Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen

Awdurdodwyd cyhoeddi'r Datganiad o Gyfrifon Drafft gan y Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau ar 28 Mai 2021. Nid oes unrhyw ddigwyddiadau addasu neu nad ydynt wedi'u haddasu.

Nodyn 7 - Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddi

Cyllid, incwm a gwariant buddsoddi (dangosir yn net) yn codi o gostau llog pensiynau ac enillion disgwylidig yn y cyfnod ar y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig net (ased).

2019/20 £000		2020/21 £000
0	Llog taladwy a thaliadau tebyg	0
38,674	Llog net ar y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig (ased)	32,580
0	Llog derbyniadwy ac incwm tebyg	0
38,674	Cyfanswm	32,580

Nodyn 8 - Addasiadau Rhyng-grŵp

Mae'r tabl isod yn dangos y symudiad trwy'r cyfrif addasiad Rhyng-grŵp o fewn Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant y PCC a'r Prif Gwnstabl (CIES) a'r Fantolen yn ystod y flwyddyn. Mae angen gwneud addasiadau rhyng-grŵp yn y CIES gan na all y Prif Gwnstabl gadw unrhyw gronfeydd wrth gefn, sy'n golygu bod angen trosglwyddo unrhyw warged neu ddiffyg o ran darparu gwasanaethau ac unrhyw enillion neu golledion actiwaraid ar asedau a rhwymedigaethau pensiwn i'r PCC. Mae credydwy'r rhestrau eiddo tymor byr (stociau) yn cael eu cydnabod ym Mantolen y Prif Gwnstabl. Fodd bynnag, gan na all y Prif Gwnstabl gadw cronfeydd wrth gefn, a bod yn rhaid iddi gael Mantolen heb werth net, mae angen gwneud addasiad rhyng-grŵp i sicrhau mai dim yw balans yr asedau net a'r cronfeydd wrth gefn.

Addasiadau Rhyng-grŵp CIES

PCC 2019/20 £'000	Prif Gwnstabl 2019/20 £'000	Grŵp PCC / 2019/20 £'000		PCC 2020/21 £'000	Prif Gwnstabl 2020/21 £'000	Grŵp PCC / 2020/21 £'000
(9,009)	159,805	150,796	Cost Net Gwasanaethau	(11,580)	163,527	151,947
1,359	38,674	40,033	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	(189)	32,580	32,391
(19,148)	0	(19,148)	Gwariant Gweithredu Arall	(16,898)	0	(16,898)
198,479	(198,479)	0	Addasiad rhyng-grŵp	196,107	(196,107)	0
171,681	0	171,681	Cyfanswm	167,440	0	167,440
(389)	(164,071)	(164,460)	(Enillion) / colledion actiwaraid ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn	1,344	199,846	201,190
(164,071)	164,071	0	Addasiad rhyng-grŵp	199,846	(199,846)	0
(164,460)	0	(164,460)	Cyfanswm	201,190	0	201,190

Mantolen Addasiadau

PCC 2019/20 £'000	Prif Gwnstabl 2019/20 £'000	Grŵp PCC / 2019/20 £'000		PCC 2020/21 £'000	Prif Gwnstabl 2020/21 £'000	Grŵp PCC / 2020/21 £'000
0	474	474	Rhestrau	0	451	451
(868)	(12,896)	(13,764)	Credydwy'r	(1,952)	(13,279)	(15,231)
(12,422)	12,422	0	Addasiad rhwng-grŵp	(12,828)	12,828	0
(13,290)	0	(13,290)	Cyfanswm	(14,780)	0	(14,780)

Nodyn 9 – Rhestrau Eiddo

Yr hyn sy'n dilyn yw gwerth agor rhestrau eiddo'r Prif Gwnstabl:

	Storfeydd Nwyddau Traul		Deunyddiau Cynnal a Chadw		Cyfanswm	
	2019/20 £000	2020/21 £000	2019/20 £000	2020/21 £000	2019/20 £000	2020/21 £000
Balans sy'n weddill ar ddechrau'r flwyddyn	487	415	72	59	559	474
Pryniannau	506	426	324	303	830	729
Nodwyd fel traul yn y flwyddyn	(578)	(464)	(337)	(288)	(915)	(752)
Balans sy'n Weddill ar Ddiwedd y Flwyddyn	415	377	59	74	474	451

Nodyn 10 - Credydwy

Balansau Credydwy Tymor Byr y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2021:

31 Mawrth 2020 £000		31 Mawrth 2021 £000
(6,835)	Symiau masnach taladwy	(5,721)
(6,061)	Symiau taladwy eraill	(7,558)
(12,896)	Cyfanswm Credydwy	(13,279)

Nodyn 11 – Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill

Rhwymedigaeth Pensiwn Net

31 Mawrth 2020		31 Mawrth 2021	
£000		£000	
1,569,969	Balans 1 Ebrill	1,444,332	
(164,071)	Ail-fesur buddion y (rhwymedigaeth)/ased diffiniedig net	199,846	
76,305	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol a gafodd eu debydu neu eu credydu i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	73,208	
(37,871)	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	(36,642)	
0	Symudiadau eraill	0	
1,444,332	Balans 31 Mawrth	1,680,744	

Mae'r Gronfa Bensiynau Wrth Gefn a'r rhwymedigaeth pensiwn net cyfatebol yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifo am fuddion ôl-gyflogaeth yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Prif Gwnstabl yn cyfrif am fuddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant gan fod y buddion yn cael eu hennill wrth i weithwyr cyflogedig gronni blynyddoedd o wasanaeth, diweddarau'r rhwymedigaethau a gydnabyddir er mwyn adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac enillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau sydd wedi'u neilltuo i dalu'r costau.

Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i fuddiannau a enillir gael eu hariannu, gan fod Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau yn gwneud cyfraniadau cyflogwr at gronfeydd pensiwn neu'n talu unrhyw bensiynau y mae'n gyfrifol amdanynt yn uniongyrchol yn y pen draw. Felly, mae balans debyd y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion sydd wedi'u hennill gan weithwyr cyflogedig presennol a gweithwyr cyflogedig y gorffennol, a'r adnoddau y mae Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent wedi'u neilltuo i'w bodloni. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd cyllid wedi'i neilltuo adeg talu'r buddion.

Mae'n ofynnol bod unrhyw Gronfeydd Wrth Gefn Statudol sy'n ymwneud a Rhwymedigaethau Pensiwn yn cael eu cyfrif yn Natganiad Cyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau a Grŵp y PCC. Gan hynny, mae Dyledwr Hirdymor wedi cael ei sefydlu rhwng Datganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl a Datganiad Cyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau (lle ceir cofnod cyfrifyddu Credydwr Hirdymor) er mwyn cydnabod mai Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau sy'n ariannu unrhyw rwymedigaethau pensiwn yn y pen draw.

Nodyn 12 - Lwfansau Aelodau

Yn 2020-21 cafodd £4,706 a dalwyd i Aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ei rannu'n gyfartal gyda'r Comisiynydd.

31 Mawrth 2020		31 Mawrth 2021	
£		£	
0	Cyflogau	0	
3,292	Lwfansau	2,350	
125	Treuliau	4	
3,417	Cyfanswm Lwfansau Aelodau	2,354	

Nodyn 13 -Tâl Swyddogion Heddlu a Staff Heddlu

Nifer Swyddogion yr Heddlu a Staff yr Heddlu

	2019/20	2020/21
Swyddogion Heddlu:		
Uwchben rheng Cwnstabl	287	303
Cwnstabl	1,048	1,085
Cyfanswm	1,335	1,388
Staff yr Heddlu:		
Amser llawn	706	768
Rhan amser	141	154
Cyfanswm	847	922

Y rhifau uchod yw'r rhifau ar 31 Mawrth 2021

Tâl a dderbyniwyd

Yr hyn a nodir isod yw nifer y Swyddogion a'r Staff a gyflogwyd gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu, ond sydd o dan gyfarwyddyd a rheolaeth y Prif Gwnstabl, a dderbyniodd dâl dros £60,000 yn ystod y flwyddyn. Mae'r tabl yn dangos lluosrifau mewn bandiau o £5,000. Mae'r diffiniad o dâl yn cynnwys cyflogau a lwfansau blynyddol, a didyniadau aberthu cyflog, ond nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr. Mae'r ffigurau'n cynnwys Swyddogion y manylir ar eu swyddi yn y nodyn Datgelu Tâl.

2019-20	Band Cyflog	2020-21
11	£60,000 - £64,999	26
4	£65,000 - £69,999	7
4	£70,000 - £74,999	2
6	£75,000 - £79,999	5
4	£80,000 - £84,999	4
2	£85,000 - £89,999	2
0	£90,000 - £94,999	4
1	£95,000 - £99,999	1
2	£100,000 - £104,999	1
2	£105,000 - £109,999	0
1	£110,000 - £114,999	1
1	£115,000 - £119,999	0
0	£120,000 - £124,999	1
0	£125,000 - £129,999	0
0	£130,000 - £134,999	0
0	£135,000 - £139,999	1
0	£140,000 - £144,999	0
1	£145,000 - £149,999	0
0	£150,000 - £154,999	0
0	£155,000 - £159,999	1

Perthynas Tâl

Mae'n ofynnol i gyrrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng y 'Swyddog Gweithredol' sy'n ennill y cyflog mwyaf yn y sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad yn ystod blwyddyn y cyfrifon. Mae tâl yn seiliedig ar dâl blyneddol llawn amser taladwy, ac fe'i pennir ar sail y cyflog ar 31 Mawrth 2021 ynghyd â'r buddion mewn nwyddau a thaliadau eraill a wnaed yn ystod y cyfnod.

	2019/20	2020/21
Tâl Prif Gwnstabl	154,769	160,735
Tâl Canolrifol Staff y Prif Gwnstabl	29,064	30,411
Cymhareb Tâl Canolrifol	5.33	5.29

Datgelu Tâl

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r datgeliad tâl ar gyfer Swyddogion yr Heddlu perthnasol (safle Prif Swyddog) a Staff Uwch (safle sy'n cyfateb i Brif Swyddog), sydd â chyflog o £60,000 y flwyddyn neu fwy. Mae'r rheoliad yn ei gwneud yn ofynnol i enwi unigolion sydd â chyflog dros £150,000 y flwyddyn.

Mae lwfansau treuliau yn cynnwys lwfans cyfandaliad ar gyfer car "defnyddiwr hanfodol", ac mae buddiant mewn nwyddau yn cynnwys gwerth arian buddion sy'n cael eu derbyn nad ydynt yn arian parod e.e. defnydd preifat o un o asedau'r Heddlu. Mae taliadau eraill yn cynnwys lwfansau sy'n berthnasol i Swyddogion yr Heddlu yn unig, fel lwfans rhent a grant digolledu. Yn ystod y flwyddyn, ni thalwyd unrhyw symiau mewn perthynas ag iawndal am golli gwaith. Mae datgeliad cyfatebol wedi'i ddarparu ar gyfer y flwyddyn flaenorol 2019/20.

Tâl Uwch Swyddogion yr Heddlu ac Uwch Aelodau Staff yr Heddlu Perthnasol

Tâl Uwch Swyddogion yr Heddlu ac Uwch Aelodau Staff yr Heddlu Perthnasol am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021.

2020/21

Post Holder Information (Post Title)	Note	Salary £	Post Related Pay £	Bonus £	Expenses £	Benefits in Kind £	Other Payments £	Total Remuneration excluding Pension £	Employers Pension Contributions £	Total Remuneration including Pension Contributions £
Chief Constable		148,389	0	0	0	10,822	0	159,211	46,001	205,212
Deputy Chief Constable		122,392	0	0	0	9,185	3,685	135,262	37,941	173,203
Assistant Chief Constable (1)		114,230	0	0	0	8,548	0	122,778	35,411	158,189
Assistant Chief Constable (2)	1	12,914	2,048	0	0	0	647	15,609	4,003	19,612
Assistant Chief Constable (3)	2	51,201	8,891	0	0	0	2,742	62,834	15,872	78,706
Assistant Chief Officer Resources		112,109	0	0	0	0	0	112,109	19,955	132,064

Nodiadau

- 1 Cafodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (2) ddyrchafiad dros dro o Brif Uwch-arolygydd o 7 Mehefin tan 26 Gorffennaf 2020, gan ddewis derbyn lwfans tâl cysylltiedig â swydd amhensiynadwy ar sail swydd blynyddol o £15,306 a lwfans cyfandaliad car ar sail blynyddol o £4,839.
- 2 Cafodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (3) ddyrchafiad dros dro o Brif Uwch-arolygydd ar 7 Medi 2020, gan ddewis derbyn lwfans tâl cysylltiedig â swydd amhensiynadwy ar sail swydd blynyddol o £15,690 a lwfans cyfandaliad car ar sail blynyddol o £4,839.
- 3 Talwyd cyfraniad pensiwn y cyflogwr mewn perthynas â Swyddogion Heddlu ar gyfradd o 31%. Talwyd yr holl Uwch Gyflogeion eraill ar gyfradd o 17.8%.
- 4 Ymysg taliadau eraill mae: Lwfans Car £4,839 y flwyddyn ac unrhyw hawl rhent/tai yn unol â Rheoliadau'r Heddlu.

Post Holder Information (Post Title)	Note	Salary	Post Related Pay	Bonus	Expenses	Benefits in Kind	Other Payments	Total Remuneration excluding Pension	Employers Pension Contributions	Total Remuneration including Pension Contributions
		£	£	£	£	£	£	£	£	£
Chief Constable (1)	1	35,672	0	0	0	0	2,221	37,893	0	37,893
Chief Constable (2)	2	106,275	941	0	0	6,385	0	113,601	32,945	146,546
Deputy Chief Constable (1)	3	29,423	0	0	0	2,128	0	31,551	9,121	40,672
Deputy Chief Constable (2)	4	49,401	0	0	0	1,235	0	50,636	15,314	65,950
Deputy Chief Constable (3)	5	50,264	0	0	0	814	1,535	52,613	15,582	68,195
Assistant Chief Constable (1)	6	8,686	1,994	0	0	0	828	11,508	2,693	14,201
Assistant Chief Constable (2)	7	17,310	0	0	0	508	0	17,818	5,366	23,184
Assistant Chief Constable (3)	8	44,392	6,701	0	0	0	3,923	55,015	13,761	68,776
Assistant Chief Constable (4)	9	36,384	0	0	0	0	2,789	39,172	11,279	50,451
Assistant Chief Constable (5)	10	66,223	14,638	0	0	0	6,245	87,106	20,529	107,635
Assistant Chief Constable (6)	11	36,554	0	0	0	987	0	37,541	11,332	48,873
Assistant Chief Officer Resources		109,375	0	0	0	0	0	109,375	19,469	128,844

Nodiadau

- 1** Ymddeolodd Prif Gwnstabl (1) ar 30 Mehefin 2019.
- 2** Penodwyd Prif Gwnstabl (2) a dechreuodd yn y swydd ar 1 Gorffennaf 2019 gyda chyflog blynyddol o £146,256.
- 3** Gadawodd Dirprwy Brif Gwnstabl (1) ei swydd ar 30 Mehefin 2019 i gymryd swydd y Prif Gwnstabl.
Cafodd Dirprwy Brif Gwnstabl (2) ddyrchafiad dros dro o Brif Gwnstabl Cynorthwyol i Ddirprwy Brif Gwnstabl dros dro o 1 Gorffennaf 2019 tan 30 Tachwedd 2019 gan gynnwys mis o gyfnod trosglwyddo i'r Dirprwy Brif Gwnstabl (3) a benodwyd ar 1 Tachwedd 2019.
- 4** Penodwyd Dirprwy Brif Gwnstabl (3) a dechreuodd yn y swydd ar 1 Tachwedd 2019 gyda chyflog blynyddol o £120,633.
- 6** Gadawodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (1) y swydd ar 6 Mai a dychwelodd i'w swydd arferol o Brif Uwch-arolygydd.
- 7** Penodwyd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (2) a dechreuodd yn y swydd ar 29 Ebrill 2019 gyda chyflog blynyddol o £100,509.
Cafodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (3) ddyrchafiad dros dro o Brif Uwch-arolygydd o 1 Gorffennaf tan 31 Rhagfyr 2019 i lenwi swydd yn ystod dyrchafiad dros dro'r Prif Gwnstabl Cynorthwyol i Ddirprwy Brif Gwnstabl gan dderbyn lwfans tâl ar sail swydd blynyddol o £13,182.
- 9** Cafodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (4) ddyrchafiad dros dro o Brif Uwch-arolygydd o 31 Gorffennaf tan 30 Tachwedd 2019 gyda chyflog blynyddol o £109,662.
Cafodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (5) ddyrchafiad dros dro o Brif Uwch-arolygydd i Brif Gwnstabl Cynorthwyol Dros Dro (Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan) o 1 Ebrill tan 31 Rhagfyr 2019 gan dderbyn lwfans tâl ar sail swydd blynyddol o £13,182.
- 11** Dychwelodd Prif Gwnstabl Cynorthwyol (6) o'i swydd dros dro fel Dirprwy Brif Gwnstabl i'w swydd arferol fel Prif Gwnstabl Cynorthwyol ar 1 Rhagfyr 2019.
- 12** Talwyd cyfraniad pensiwn y cyflogwr mewn perthynas â Swyddogion Heddlu ar gyfradd o 31%. Talwyd yr holl Uwch Gyflogaion eraill ar gyfradd o 17.8%.
- 13** Ymysg taliadau eraill mae: Lwfans Car £4,839 y flwyddyn ac unrhyw hawl rhent/tai yn unol â Rheoliadau'r Heddlu.

Nodyn 14 - Buddion Terfynu Swydd

Mae Rhestr o becynnau ymadael y cytunwyd arnynt ar 31 Mawrth 2021 i'w gweld yn y tabl isod gyda ffigyrau cymharol ar gyfer y flwyddyn flaenorol.

Band cost y pecyn ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt		Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost		Cyfanswm cost y pecynnau ymadael ym mhob band	
	2019/20	2020/21	2019/20	2020/21	2019/20	2020/21	Ailddatgan	
							2019/20	2020/21
£0 - £20,000	3	1	0	0	3	1	52,574	13,195
£20,001 - £40,000	7	0	0	0	7	0	172,498	0
£40,001 - £60,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£60,001 - £80,000	1	1	0	0	1	1	69,102	68,148
£80,001 - £100,000	4	0	0	0	4	0	361,140	0
£100,001 - £150,000	0	1	0	0	0	1	0	122,530
Cyfanswm	15	3	0	0	15	3	655,314	203,873

Cytunwyd ar yr holl becynnau ymadael ac fe gawsant eu talu hyd at 31 Mawrth 2021.

Mae ffigurau 2019/20 wedi cael eu hailddatgan i gynnwys y costau straen a dalwyd yn 2019/20 (£324,390) a oedd yn wreiddiol yn rhan o'r naratif yn Natganiadau Ariannol 2019/20.

Y gost straen yn y ffigyrau uchod ar gyfer 2020/21 yw £118,543.

Nodyn 15 - Costau Archwilio Allanol

Ysgwyddodd y PCC a'r Prif Gwnstabl ffioedd archwilio allanol ychwanegol Swyddfa Archwilio Cymru ar y cyd.

Mae'r gost wedi cael ei rhannu'n gyfartal rhwng Datganiad Cyfrifon Grŵp y PCC a Datganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi codi ffioedd ychwanegol o £3,360 i gwblhau archwiliad allanol o gyfrifon 2019-20. Dechreuodd Swyddfa Archwilio Cymru archwiliad o'r Gwasanaeth Adnoddau a Rennir (SRS) yn 2019-20 ond oherwydd pandemig Coronafeirws nid yw'r gwaith hwn wedi'i gwblhau. Amcan cost y gwaith yw £11,984 a chaiff ei dalu yn ystod blwyddyn ariannol 2021-22. Mae'r ddau gost yn ychwanegol at y ffioedd a ddangosir yn y tabl isod.

2019/20		2020/21
£000		£000
41	Ffioedd sy'n daladwy i archwilwyr allanol ar gyfer gwasanaethau archwilio allanol a gwblhawyd gan yr archwilydd penodedig ar gyfer y flwyddyn	41
41	Cyfanswm	41

Nodyn 16 - Partïon Cysylltiedig

Mae IAS 24 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Gwnstabl ddatgelu'r holl drafodion perthnasol â phartïon cysylltiedig, sef cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i ddylanwadu ar y Prif Gwnstabl neu i gael eu rheoli a'u dylanwadu gan y Prif Gwnstabl. Mae datgelu'r trafodion hyn yn caniatáu i'r darlennydd weld i ba raddau y gallai'r Prif Gwnstabl fod wedi'i chyfyngu yn ei gallu i weithredu'n annibynnol, neu i ba raddau y gallai fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd â'r Prif Gwnstabl. Mae'r nodyn datgelu hwn wedi'i baratoi ar sail datganiadau penodol rhwng Ebrill 2020 a Mawrth 2021, mewn perthynas â thrafodion partïon cysylltiedig.

Aelodau

Dangosir cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a dalwyd i Aelodau yn ystod y flwyddyn yn Nodyn 12.

Manylir ar drafodion â'r awdurdodau unedol y mae aelodau o Banel yr Heddlu a Throseddau yn eu cynrychioli yn nodyn 12 o Ddatganiad Cyfrifon Grŵp y PCC – Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol.

Cyflogir aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio gan Police Mutual Assurance Ltd, sy'n cynnig cynhyrchion gwasanaethau ariannol i swyddogion a staff yr heddlu presennol, swyddogion a staff yr heddlu sydd wedi ymddeol, a'u teuluoedd. Yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21, talodd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent gyfanswm o £726,828 i Police Mutual Assurance Ltd (2019/20 £716,877). Ni dderbyniwyd unrhyw incwm.

Hefyd, mae aelod arall o'r Cydbwyllgor Archwilio yn Aelod Lleyg Annibynnol o Gyngor (a Lllys) Prifysgol Caerdydd ac yn Ymddiriedolwr Prifysgol Caerdydd. Yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21, talodd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent gyfanswm o £92,721 i Brifysgol Caerdydd (2019/20 £36,657) am Wasanaethau Fforensig. Ni dderbyniwyd unrhyw incwm.

Swyddogion

Y Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau yw Ysgrifennydd y Cwmni i Ymddiriedolaeth Ffilm Annibynnol Gwent (GIFT) Cyf. Gweler Nodyn 42 – Ymddiriedolaeth Ffilm Annibynnol Gwent (GIFT) am wybodaeth ychwanegol. Yn ogystal, mae'r Prif Swyddog Cynorthwyol - Adnoddau wedi bod yn ffrind i Reolwr Masnachol BAM Construction Ltd (BAM) ers blynyddoedd. Mae gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent gydberthnasau cytundebol gyda BAM mewn perthynas ag adeiladu'r pencadlys newydd. Yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21, talodd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau Gwent gyfanswm o £15,672,471 i BAM (2019/20: £2,838,752) a balans credydwr o £1,519,032 (2019/20: £0) ar 31 Mawrth 2021. Ni dderbyniwyd unrhyw incwm.

Nodyn 17- Cynllun Pensiwn Buddion Diffiniedig

Dyfarniad McCloud / Sargeant

Ar hyn o bryd, mae gan Brif Gwnstabl Gwent, ynghyd â Phrif Gwnstabiadaid eraill a'r Swyddfa Gartref, 148 o hawliadau wedi'u cyflwyno yn eu herbyn mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon sy'n deillio o ddarpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau hyn yn erbyn Cynllun Pensiwn yr Heddlu (achos Aarons) wedi aros y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant yn flaenorol, ond maent wedi cael eu codi mewn gwrandawriad rheoli achos a gynhaliwyd ar 25 Hydref 2019. Roedd y Gorchymyn dilynol ar 28 Hydref 2019 yn cynnwys datganiad interim bod gan yr hawlwr hawl i gael eu trin fel pe baent wedi derbyn amddiffyniad trosiannol llawn a'u bod wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Mae'r datganiad interim hwn yn berthnasol i hawlwr yn unig. Serch hynny, gwnaeth y Llywodraeth yn glir y bydd y rheini nad ydynt yn gwneud hawliad sydd yn yr un sefyllfa â'r hawlwr yn cael eu trin yn deg er mwyn sicrhau nad ydynt yn colli allan. Cafodd hyn ei ail adrodd yn Natganiad Ysgrifenedig y Gweinidog ar 25 Mawrth 2020.

Ar 16 Gorffennaf 2020 cyhoeddodd y Trysorlys ei Ymgynghoriad ar Gynlluniau Pensiwn Gwasanaeth Cyhoeddus: newidiadau i'r cytundeb trosiannol i gynllun 2015, a oedd yn cynnwys y cam unioni arfaethedig. Ar 4 Chwefror 2021 cyhoeddodd y Trysorlys ei ymateb i'r ymgynghoriad. Roedd yr ymateb hwn yn cadarnhau y byddai cynlluniau gwaddol yn cau o 31 Mawrth 2022, y byddai cam unioni'n cael ei gyflwyno ar gyfer y cyfnod 2015 i 2022 yn seiliedig ar ddewis gohiriedig, a meini prawf dilysrwydd i aelodau gael mynediad at y cam unioni.

Effaith ar Rwymedigaethau Pensiwn

Byddai caniatáu i'r holl aelodau aros yn eu cynllun presennol fel ar 1 Ebrill 2015 yn arwain at gynnydd yn rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Mae actiwariadaid y cynllun wedi amcangyfrif bod y cynnydd posibl yn rhwymedigaethau'r cynllun ar gyfer Heddlu Gwent tua 4.4% neu £62.860 miliwn o rwymedigaethau cynllun pensiwn. Adlewyrchir y cynnydd hwn yn y Datgeliad IAS19 fel Cost Gwasanaeth yn y Gorffennol yng nghyfrifon 2018/19. Yn 2019-20, mae actiwariadaid y cynllun wedi adolygu'r rhagdybiaethau hyn ar lefel heddlu ac wedi amcangyfrif gostyngiad o £185 miliwn yn rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Amcangyfrifir mai £311.57 miliwn yw'r cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun yn 2020/21. Mae'r cynnydd hwn yn adlewyrchu newid mewn rhagdybiaethau ac felly'n cynrychioli enillion ail fesur a nodir yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant (CIES).

Mesurir effaith cynnydd mewn rhwymedigaethau'r cynllun yn sgil dyfarniad McCloud/Sargeant trwy'r broses prisiau pensiynau, sy'n pennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr a gweithwyr cyflogedig. Bwriedir adrodd ar y prisiau Pensiwn yr Heddlu nesaf yn 2023/24, er y gall yr amserlen hon newid.

Caiff effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol sy'n deillio o ddyfarniad achos McCloud / Sargeant ei phennu trwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rheoliadau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod heddlu gynnal cronfa pensiwn yr heddlu sy'n derbyn cyfraniadau gan swyddogion a'r cyflogwr ac yn gwneud taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa pensiwn yr heddlu ddigon o arian i dalu costau pensiynau yn ystod y flwyddyn, bydd y swm sy'n ofynnol i dalu'r diffyg yn cael ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i'r awdurdod heddlu ar ffurf grant atodol gan y Llywodraeth ganolog.

Hawliadau am lawndal

Mae hawlwr wedi cyflwyno hawliadau ar gyfer iawndal. Mae achosion prawf ar gyfer yr hawliadau hyn i fod i gael eu clywed gan y Tribiwnlys Cyflogaeth ym mis Rhagfyr 2021. Mae hawliadau am golledion ariannol wedi eu hatal dros dro er mwyn rhoi amser i ystyried ymateb Trysorlys EM i'r ymgynghoriad. Ar 31 Mawrth 2021, nid yw'n bosibl amcangyfrif graddau na thebygrwydd llwyddiant yr hawliadau hyn ac felly nid yw'r cyfrifon hyn yn adnabod unrhyw rwymedigaethau mewn perthynas â hawliadau am iawndal.

Cymryd rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth Swyddogion yr Heddlu a Staff yr Heddlu, mae'r Prif Gwnstabl yn cyfrannu tuag at gost buddion ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy nes bod gweithwyr cyflogedig yn ymddeol, mae Grŵp y PCC yn ymrwymo i wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) a'u datgelu pan fydd gweithwyr cyflogedig yn ennill eu hawl yn y dyfodol.

Mae'r Prif Gwnstabl yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth:

(i) Cynllun Pensiwn yr Heddlu ar gyfer Swyddogion yr Heddlu - cynllun heb ei ariannu yw hwn, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi'u cronni i dalu'r rhwymedigaethau pensiwn, ac mae'n rhaid cynhyrchu arian parod ar gyfer taliadau pensiwn gwirioneddol yn y flwyddyn pan fyddant yn ddyledus yn y pen draw.

(ii) Mae pensiynau a buddion ar gyfer Staff yr Heddlu yn cael eu darparu o dan Gronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) (Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol). Cynllun wedi'i ariannu yw hwn, sy'n golygu bod y Prif Gwnstabl a gweithwyr cyflogedig yn talu cyfraniadau i mewn i'r gronfa, a gyfrifir ar lefel sy'n ceisio sicrhau cydbwysedd rhwng rhwymedigaethau'r pensiwn ac asedau buddsoddi.

Trafodion yn ymwneud â buddion ôl-gyflogaeth

Cydnabyddir cost buddion ymddeol yn y gost a gofnodir yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant am wasanaethau pan gânt eu hennill gan weithwyr cyflogedig, yn hytrach na phan fydd y buddiannau'n cael eu talu fel pensiynau yn y pen draw. Fodd bynnag, mae'r tâl sy'n ofynnol yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly mae cost wirioneddol buddion ôl-gyflogaeth/ymddeol yn dod allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn gan gynnwys datgeliad o wir gyfraniadau'r cyflogwr yn ystod y flwyddyn:

Trafodion y Gronfa Gyffredinol

2019/20			2020/21		
LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm	LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm
£000	£000	£000	£000	£000	£000
Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant					
Cost Gwasanaethau					
Cost y gwasanaeth yn cynnwys:					
9,385	34,460	43,845	8,564	31,870	40,434
207	(6,530)	(6,323)	59	13	72
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
109	0	109	122	0	122
Gwariant Gweithredu Arall:					
0	0	0	0	0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi					
2,044	36,630	38,674	1,620	30,960	32,580
11,745	64,560	76,305	10,365	62,843	73,208
Cyfanswm a godir ar Gwarged a Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau					

Buddiannau ôl-gyflogaeth eraill a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant

£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ail-fesur y rhwymedigaeth buddion diffiniedig net gan gynnwys:					
17,086	0	17,086	(33,838)	0	(33,838)
Enillion ar asedau'r cynllun (ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys yn y costau llog net)					
(11,652)	(57,820)	(69,472)	(1,960)	(740)	(2,700)
Enillion a cholledion actiwaraidd -profiad					
(9,039)	(43,430)	(52,469)	3,772	0	3,772
Enillion a cholledion actiwaraidd sy'n deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig					
(13,996)	(45,220)	(59,216)	66,772	165,840	232,612
Enillion a cholledion actiwaraidd sy'n deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol					
0	0	0	0	0	0
0 Symudiadau eraill yn y rhwymedigaeth/(ased)					

(17,601)	(146,470)	(164,071)	Cyfanswm a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant arall	34,746	165,100	199,846
(5,856)	(81,910)	(87,766)	Cyfanswm a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	45,111	227,943	273,054
2019/20						
LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm		LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
(11,745)	(64,560)	(76,305)	Gwrthdroi'r taliadau net a wnaed i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(10,365)	(62,844)	(73,209)
			Swm gwirioneddol a godir yn erbyn balans y gronfa gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:			
4,241	33,630	37,871	Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun	4,462	32,180	36,642
Asedau a Rhwymedigaethau Pensiynau a Gydnyddir yn y Fantolen						
2019/20						
LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm		LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
(186,537)	(1,375,970)	(1,562,507)	Gwerth presennol y rhwymedigaeth ddiffiniedig	(266,540)	(1,571,733)	(1,838,273)
118,175	0	118,175	Gwerth teg asedau'r cynllun	157,529	0	157,529
(68,362)	(1,375,970)	(1,444,332)	Gwerth Asedau / Rhwymedigaethau	(109,011)	(1,571,733)	(1,680,744)
0	0	0	Symudiadau eraill yn y (rhwymedigaeth) / ased	0	0	0
(68,362)	(1,375,970)	(1,444,332)	(Rhwymedigaeth) /ased net sy'n deillio o'r rhwymedigaeth buddion diffiniedig	(109,011)	(1,571,733)	(1,680,744)
Symudiad yng Ngwerth Asedau'r Cynllun						
2019/20						
LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm		LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
129,700	0	129,700	Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	118,175	0	118,175
3,286	0	3,286	Incwm llog	2,758	0	2,758
			Enillion/(colledion) ail-fesur:			
(17,086)	0	(17,086)	- Yr enillion ar asedau'r cynllun, ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys yn y costau llog net	33,838	0	33,838
0	0	0	- Effaith newidiadau mewn cyfraddau cyfnewidfa dramor	0	0	0
0	0	0	Enillion/(colledion) eraill	0	0	0
4,241	33,630	37,871	Cyfraniadau gan y cyflogwr	4,462	32,180	36,642

1,425	6,090	7,515	Cyfraniadau gan weithwyr cyflogedig i'r cynllun	1,591	6,360	7,951
0	0	0	Trosglwyddiadau i mewn	0	0	0
(3,282)	(39,720)	(43,002)	Buddion / trosglwyddiadau a dalwyd	(3,173)	(38,540)	(41,713)
(109)	0	(109)	Treuliau gweinyddu	(122)	0	(122)
0	0	0	Asedau a Ddiddymwyd ar Setliadau	0	0	0
118,175	0	118,175	Gwerth terfynol asedau'r cynllun	157,529	0	157,529

2019/20			Symudiadau yng Ngwerth Teg Rhwymedigaethau'r Cynllun	2020/21		
LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm		LGPS ar gyfer CC	Pensiwn yr Heddlu	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
(208,159)	(1,491,510)	(1,699,669)	Balans Agoriadol ar 1 Ebrill	(186,537)	(1,375,970)	(1,562,507)
(9,385)	(34,460)	(43,845)	Cost gwasanaeth cyfredol	(8,564)	(31,870)	(40,434)
(5,330)	(36,630)	(41,960)	Cost llog	(4,378)	(30,960)	(35,338)
(1,425)	(6,090)	(7,515)	Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	(1,591)	(6,360)	(7,951)
			Enillion a cholledion ail-fesur:			
11,652	57,820	69,472	- Enillion/(colledion) actiwaraidd - profiad	1,960	740	2,700
9,039	43,430	52,469	- Enillion/(colledion) actiwaraidd o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	(3,772)	0	(3,772)
13,996	45,220	59,216	- Enillion/(colledion) actiwaraidd o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	(66,772)	(165,840)	(232,612)
0	0	0	0 - Arall	0	0	0
(207)	6,990	6,783	Cost gwasanaeth blaenorol	(59)	0	(59)
0	0	0	0 Enillion / (colledion) ar gwtogiadau	0	0	0
0	0	0	0 Rhwymedigaethau ar gyfuniadau endid	0	0	0
0	(460)	(460)	Trosglwyddiadau i mewn	0	(13)	(13)
3,282	39,720	43,002	Buddion / trosglwyddiadau a dalwyd	3,173	38,540	41,713
0	0	0	0 Rhwymedigaethau a ddyddymwyd ar setliadau	0	0	0
(186,537)	(1,375,970)	(1,562,507)	Balans ar 31 Mawrth	(266,540)	(1,571,733)	(1,838,273)

Mae'r rhwymedigaethau yn dangos yr ymrwymadau sylfaenol sydd gan y Prif Gwnstabl i dalu buddion ymddeol yn y pen draw. Mae cyfanswm y rhwymedigaeth gwerth £1.838 biliwn (2019/20: £1.562 biliwn) yn cael effaith sylweddol ar werth net y Prif Gwnstabl fel y'i cofnodir yn y Fantolen, gan arwain at falans cyffredinol negyddol o £1.681 biliwn (2019/20: £1.444 biliwn).

Fodd bynnag, mae trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl yn parhau i fod yn iach:

(1) Bydd y diffyg ar y Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei dalu trwy gynyddu cyfraniadau dros weddill bywyd gwaith gweithwyr cyflogedig, yn unol ag asesiad Actiwari'r Cynllun; a

(2) Dim ond pan fydd y pensiynau'n cael eu talu y mae angen darparu ar gyfer pensiynau'r Heddlu.

Nid yw'r Prif Gwnstabl yn agored i rwymedigaethau endidau eraill dan delerau ac amodau cynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu a chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Pe byddai'r Prif Gwnstabl yn gadael y cynlluniau hyn, byddai'r asedau a rhwymedigaethau sy'n berthnasol i swyddogion a staff yr Heddlu yn unig, yn y gorffennol a'r presennol, yn cael eu cyfrifo a'u trosglwyddo i unrhyw gynllun newydd.

Sylfaen ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Nid oes angen nodi'r enillion disgwylidig ar asedau yn IAS19 gan fod y gyfradd ddisgownt (2.0% ar gyfer Llywodraeth Leol a 2.0% ar gyfer yr Heddlu) bellach yn cael ei defnyddio gan yr Actiwari i gyfrifo'r costau rhagamcanol ar gyfer y flwyddyn nesaf a phennu'r enillion disgwylidig ar asedau.

Mae'r rhaniad bras o asedau ar gyfer y Gronfa yn ei chyfanrwydd (yn seiliedig ar ddata sydd wedi'i ddarparu gan yr Actiwari) i'w weld isod:

Rhaniad Asedau

(Grŵp) Llywodraeth Leol

	2019/20 £000	2019/20 %	2020/21 £000	2020/21 %
Rhaniad Asedau				
Sicrhad Ecwiti	17,535	14.0%	23,373	14.0%
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Unedau	96,987	82.0%	129,285	82.0%
Eiddo Tirol	2,984	3.0%	3,977	3.0%
Arian Parod a Chyfrifwrth ag Arian Parod	1,042	1.0%	1,389	1.0%
Cyfanswm	118,548	100%	158,024	100%

Mae'r amcangyfrif o'r rhwymedigaethau buddion diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwaraidd a nodir yn y tabl uchod. Mae'r dadansoddiadau o sensitifrwydd isod yn seiliedig ar newidiadau rhesymol posibl i'r rhagdybiaethau ar ddiwedd y cyfnod adrodd, ac ar gyfer pob newid maent yn rhagdybio bod y rhagdybiaeth sydd wedi'i dadansoddi yn newid tra bod yr holl ragdybiaethau eraill yn aros yn gyson. Er enghraifft, mae'r rhagdybiaethau mewn hirhoedledd yn tybio bod disgwylidig oes yn cynyddu neu'n gostwng ar gyfer dynion a menywod. Yn ymarferol, mae hyn yn annhebygol o ddigwydd, a gall newidiadau mewn rhai o'r rhagdybiaethau fod yn gysylltiedig. Mae'r amcangyfrifon yn y dadansoddiad o sensitifrwydd wedi dilyn y polisïau cyfrifo ar gyfer y cynllun, h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu credyd unedau. Roedd y dulliau a'r mathau o ragdybiaethau a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiad o sensitifrwydd isod yr un fath â'r rhai yn y cyfnod blaenorol.

Pensiwn yr Heddlu

(Grŵp) Llywodraeth Leol

	Blynyddoedd 2019/20	Blynyddoedd 2020/21	Blynyddoedd 2019/20	Blynyddoedd 2020/21
Rhagdybiaethau marwolaeth				
Hirhoedledd yn 65 ar gyfer pensiynwyr presennol:				
Dynion	21.90	22.00	20.60	20.70
Menywod	23.60	23.70	22.90	23.40
Hirhoedledd yn 65 ar gyfer pensiynwyr y dyfodol:				
Dynion	23.60	23.70	21.60	22.10
Menywod	25.20	25.30	24.60	25.40

Police Pension

Local Government (Group)

	2019/20 %p.a.	2020/21 %p.a.	2019/20 %p.a.	2020/21 %p.a.
Rate of increase in salaries (Long term)	4.00%	4.15%	2.20%	3.15%
Rate of increase in salaries (Short term)	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Rate of increase in pensions	2.00%	2.40%	1.90%	2.85%
Rate for discounting scheme liabilities	2.25%	2.00%	2.30%	2.00%
Rate of CARE revaluation	3.25%	3.65%	0.00%	0.00%

	Police Pension		Local Government	
	Approximate increase/(decrease) in assumption		Approximate % increase to Employer Liability	Approximate monetary amount
	%	£000	%	£000
0.5% increase in the Real Discount Rate	-10.0%	(155,000)		
0.5% decrease in the Real Discount Rate			13.0%	33,923
1 year increase in member life expectancy	3.5%	54,000		
0.5% increase in the Salary Increase Rate	1.0%	19,000	2.0%	4,415
0.5% increase in the Pension Increase Rate	9.0%	144,000	11.0%	28,718

Yn dilyn y Prisiad Tair Blynedd ar 31 Mawrth 2019, dyma'r Cyfraddau Cyfraniadau ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r 2 flynedd nesaf:

LGPS Certified Rates for the Year Ending

31 March 2022	17.8%
31 March 2023	17.8%
31 March 2024	17.8%

Nodyn 18 - Asedau a Rhwymedigaethau Amodol

Nid oes gan y Prif Gwnstabl unrhyw asedau amodol neu rwymedigaethau amodol.

Nodyn 19 – Cydweithio

Mae gan heddluoedd yng Nghymru hanes hir a llwyddiannus o gydweithio i ddatblygu meysydd plismona arbenigol. Roedd hyn yn cynnwys meysydd a oedd yn rhan o gylch gwaith Cydbwyllgor Awdurdodau Heddlu Cymru gynt. Bydd cydweithio yn y dyfodol yn cael ei lywio gan yr angen i fodloni'r Gofyniad Plismona Strategol a gan ganlyniadau'r Asesiad Strategol Rhanbarthol o fgythiadau, risgiau a niwed i ranbarth deheuol Cymru. Bydd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau ar gyfer pob heddlu yn gyfrifol am sicrhau bod y gofyniad plismona strategol yn cael ei fodloni. Fel rhan o hyn, byddant yn ceisio gweithio gyda'r Comisiynwyr a'r heddluoedd eraill i ddarparu'r gwasanaeth mwyaf effeithiol posibl. Rheoleiddir cytundebau o'r fath gan Adran 22A o Ddeddf yr Heddlu 1996, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mae'r gwasanaethau cydweithredol a'u cyllid yn parhau o dan drefniadau Llywodraethu'r Comisiynydd a'r Heddlu diwygiedig. I bob diben, mae'r rhain yn cael eu hystyried yn 'Gyllidebau Cyfun' gyda chytundebau ar gyfer Cyfraniadau Ariannu sy'n cael eu gwneud a'u hamrywio o bryd i'w gilydd, a rhai Grantiau Penodol y Llywodraeth. Mae'r cyllidebau cyfun yn cael eu cynnal gan y Comisiynydd a'r Heddlu ar gyfer Heddlu De Cymru ar ran y pedwar heddlu yng Nghymru. Dangosir crynodeb o gost y gwasanaethau cydweithredol amrywiol sydd i'w priodoli i Grŵp y PCC yn y tabl canlynol ac mae'n cynnwys y Gwasanaethau Caffael ar y Cyd a gafodd eu rhoi ar waith yn ffurfiol yn ystod blwyddyn ariannol 2020/21.

Costau 2020/21 y gwasanaethau cydweithredol amrywiol y gellir eu priodoli i Grŵp y PCC.

CYFRAN GWASANAETHAU CYDWEITHREDOL	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth (CTIU)	Cynghorwyr Arbenigol Gwrthderfysgaeth (CTSA)	Porth Gwrthderfysgaeth / Diogelwch Pwrpasol (DSP)	Uned Troseddau Cyfundrefnol Rhanbarthol (ROCU)	Tasglu Rhanbarthol (RTF)	Adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd (JLS)	Uned Ymchwil Gwyddonol (JSIU)	Uned Arfau Tanio ar y Cyd (JFU / CTSFO)	Gwasanaethau Caffael ar y Cyd	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Mantais gwasanaethu cydweithredol											
2020/21											
Gwariant Gros											
Heddlu De Cymru	2,839	229	1,065	4,204	1,062	2,838	879	4,347	7,088	229	24,780
Heddlu Dyfed Powys	1,102	89	413	1,631	402	0	0	0	4,253	0	7,890
Heddlu Gwent	1,260	102	472	1,865	514	1,528	439	1,991	2,835	229	11,235
Heddlu Gogledd Cymru	1,483	120	2,424	0	0	0	0	0	0	0	4,027
Cyfanswm	6,684	540	4,374	7,700	1,978	4,366	1,318	6,338	14,176	458	47,932
Cyfanswm Incwm a Grantiau											
Heddlu De Cymru	(2,839)	(229)	(1,065)	(2,543)	(7)	0	0	(3)	(655)	0	(7,341)
Heddlu Dyfed Powys	(1,102)	(89)	(413)	(986)	(2)	0	0	0	(393)	0	(2,985)
Heddlu Gwent	(1,260)	(102)	(472)	(1,128)	(3)	0	0	(2)	(262)	0	(3,229)
Heddlu Gogledd Cymru	(1,483)	(120)	(2,424)	0	0	0	0	0	0	0	(4,027)
Cyfanswm	(6,684)	(540)	(4,374)	(4,657)	(12)	0	0	(5)	(1,310)	0	(17,582)

O ganlyniad i ofyniad IFRS11, mae gwariant gros yn y CIES wedi cynyddu £0.817 miliwn ac mae incwm gros wedi cynyddu £1.193 miliwn. Roedd gostyngiad net mewn gwariant o £ 0.376 m (2019/20: gostyngiad o £0.198 miliwn mewn gwariant). Mae'r gostyngiad net hwn wedi cael ei wrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd heb unrhyw effaith ar Gronfa'r Heddlu.

Costau 2019/20 y gwasanaethau cydweithredol amrywiol y gellir eu priodoli i Grŵp y PCC.

CYFRAN GWASANAETHAU CYDWEITHREDOL Mantais gwasanaethu cydweithredol 2019/20	Uned Cudd- wybodaeth Gwrthderfysga eth (CTIU)	Cynghorwyr Arbenigol Gwrthderfysga eth (CTSA)	Porth Gwrthderfysga eth / Diogelwch Pwrpasol (DSP)	Uned Troseddau Cyfundref nol Rhanbarth ol (ROCU)	Tasglu Rhanbart hol (RTF)	Adran Gwasanaeth au Digidol	Gwasanaeth au Cyfreithiol ar y Cyd (JLS)	Uned Ymchwil Gwyddon ol (JSIU)	Uned Arfau Tanio ar y Cyd (JFU / CTSFO)	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant Gros										
Heddlu De Cymru	5,032	237	1,058	4,137	1,165	3,237	851	4,126	6,138	25,981
Heddlu Dyfed Powys	1,959	92	412	1,610	441	0	0	0	4,235	8,749
Heddlu Gwent	2,235	105	470	1,838	563	1,743	426	1,890	3,248	12,518
Heddlu Gogledd Cymru	2,640	124	2,313	0	0	0	0	0	0	5,078
Cyfanswm	11,866	559	4,253	7,586	2,169	4,980	1,277	6,016	13,621	52,326
Cyfanswm Incwm a Grantiau										
Heddlu De Cymru	(5,032)	(237)	(1,058)	(2,485)	(12)	0	(4)	(5)	(616)	(9,449)
Heddlu Dyfed Powys	(1,959)	(92)	(412)	(967)	(4)	0	0	0	(425)	(3,859)
Heddlu Gwent	(2,235)	(105)	(470)	(1,104)	(6)	0	(2)	(2)	(326)	(4,250)
Heddlu Gogledd Cymru	(2,640)	(124)	(2,313)	0	0	0	0	0	0	(5,078)
Cyfanswm	(11,866)	(559)	(4,253)	(4,556)	(22)	0	(6)	(7)	(1,367)	(22,636)

Cydweithio - Canolfan Gwasanaethau Adnoddau a Rennir

Ym mis Mai 2011, ymrwymodd Awdurdod Heddlu Gwent i drefniant cydweithredol yn y sector cyhoeddus, sef Gwasanaeth Adnoddau a Rennir (SRS), gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen a Chyngor Sir Fynwy. Yn ystod 2017-18, ymunodd Cyngor Dinas Casnewydd a Chyngor Sir Blaenau Gwent â'r trefniant cydweithio.

Mae memorandwm cyd-ddealltwriaeth ar waith i ddarparu trefniadau llywodraethu cadarn. Nid yw'r trefniant yn endid cyfreithiol ar wahân ac mae perchnogaeth o safle'r SRS yn eiddo i Gyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen. Yn 2020/21, roedd cyfraniadau'r partneriaid yn ddigon i dalu'n llawn am y gwariant a ysgwyddwyd.

Nodyn 20 - Ymddiriedolaeth Ffilm Annibynnol Gwent (GIFT)

Mae'r Prif Gwnstabl yn tanysgrifio i Femorandwm ac Erthyglau Cymdeithasu GIFT (Gwent), sef Cwmni Cyfyngedig drwy Warant (Rhif Cofrestru'r Cwmni 7327539) ac elusen gofrestredig (Rhif Cofrestru Elusen 1141278).

Amcanion yr Elusen yw hyrwyddo datblygiad addysg y cyhoedd ar gyfer materion fel ymddygiad gwrthgymdeithasol, diogelwch ar y ffyrdd, diogelwch personol a diogelwch cymunedol er mwyn ceisio lleihau nifer y damweiniau ar y ffordd, a'u difrifoldeb, a lleihau achosion trosedd.

Ar 31ain Mawrth 2021 roedd gan GIFT (Gwent) ddau ymddiriedolwr. Mae Nigel Stephens, Prif Swyddog Cynorthwyol Adnoddau, sy'n aelod o staff y Prif Gwnstabl, yn gweithredu fel Ymddiriedolwr/Cyfarwyddwr, ac mae ail Ymddiriedolwr, Rhodri Williams yn gweithredu fel Cadeirydd annibynnol.

Mae atebolrwydd aelodau wedi'i gyfyngu i £1, sef y swm y mae pob aelod yn ymrwymo i'w gyfrannu at asedau'r Elusen os bydd yn cael ei ddirwyn i ben. Os diddymir yr Elusen, mae'n rhaid i'r asedau (os oes rhai) sy'n weddill ar ôl gwneud darpariaeth ar gyfer ei holl rwymedigaethau gael eu defnyddio at un neu fwy o'r dibenion canlynol:

- (i) Trwy drosglwyddo i un neu fwy o gyrff eraill a sefydlwyd at ddibenion elusennol yn unig, yn unol â'r Gwrthrychau neu'n debyg iddynt;
- (ii) Yn uniongyrchol i'r Gwrthrychau neu'r dibenion elusennol yn unol â'r Gwrthrychau neu'n debyg iddynt; neu
- (iii) Mewn modd arall sy'n gyson â statws elusennol fel y mae'r Comisiwn yn ei gymeradwyo'n ysgrifenedig ymlaen llaw.

Mae'r strwythur newydd yn golygu bod GIFT (Gwent) bellach yn un o is-gwmnïau Prif Gwnstabl Gwent a Grŵp y PCC. Fodd bynnag, nid oes unrhyw asedau neu rwymedigaethau'r elusen wedi'u cynnwys ym Mantolen y Prif Gwnstabl a Grŵp y PCC ar sail perthnasedd.

Roedd yr adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol archwiledig ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2020 yn datgelu asedau cyfredol net o £9,925 (2019/20: £25,811) ac yn cadw colled am y flwyddyn o £15,887 (2019/20 elw o £125).

Term	Diffiniad
2020/21	Mae hyn yn cyfeirio at gyfnod y cyfrifon hyn - 1 Ebrill 2020 tan 31 Mawrth 2021.
2019/20	Mae hyn yn cyfeirio at gyfnod ariannol y flwyddyn flaenorol at ddibenion cymharu - 1 Ebrill 2019 tan 31 Mawrth 2020
Polisiâu Cyfrifyddu	Cyfres o reolau a chodau ymarfer yw'r rhain sy'n cael eu defnyddio gan y Prif Gwnstabl wrth baratoi'r cyfrifon.
Croniadau	Y driniaeth gyfrifyddu sy'n cofnodi incwm a gwariant pan gaiff ei ennill neu ei ysgwyddo, nid pan gaiff yr arian ei dderbyn neu ei dalu.
Enillion a Cholledion Actiwaraid	Ar gyfer cynllun pensiwn â buddion diffiniedig, y newidiadau mewn diffygion neu wargedion actiwaraid sy'n codi: <ul style="list-style-type: none"> • Oherwydd nad yw digwyddiadau wedi cyfateb i'r rhagdybiaethau actiwaraid a wnaed yn y prisiad diwethaf; neu • Mae'r rhagdybiaethau actiwaraid wedi newid.
Amorteiddiad	Mae hyn yn mesur treulio, defnyddio neu ostyngiad arall yn oes ddefnyddiol asedau anniriaethol.
Mantolen	Mae hyn yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl. Mae asedau net y Prif Gwnstabl (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r cronfeydd wrth gefn sy'n cael eu cadw gan y Prif Gwnstabl.
Cyfrif Addasiad Cyfalaf	Cyfrif sy'n cronni (ar yr ochr ddebyd) y broses o ddileu cost hanesyddol asedau sefydlog wrth iddynt gael eu defnyddio gan ddibrisiant ac amhariadau, neu eu dileu ar warediad, ac (ar yr ochr gredyd) yr adnoddau sydd wedi'u neilltuo er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.
Gwariant Cyfalaf	Gwariant ar gaffael ac adeiladu asedau, neu wariant sy'n ychwanegu at werth ased sy'n bodoli eisoes, sydd â gwerth hirdymor i'r Grŵp, e.e. tir ac adeiladau.
Derbyniadau Cyfalaf	Incwm o werthu asedau sefydlog, y gellir ond eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu ad-dalu dyledion sydd heb eu talu ar asedau sydd wedi'u hariannu o fenthyciadau. Mae derbyniadau cyfalaf y gellir eu defnyddio yn dderbyniadau cyfalaf nad ydynt wedi'u neilltuo at ddibenion penodol ond sydd ar gael i'w defnyddio ar gyfer unrhyw bryniannau cyfalaf.
Gwerth Cario	Gwerth cario ased neu rwymedigaeth a gofnodir yn y Fantolen.
CIPFA	Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth, un o'r cyrff cyfrifyddiaeth proffesiynol yn y DU. Mae CIPFA yn arbenigo mewn gwasanaethau cyhoeddus ac mae'n gyfrifol am bennu safonau cyfrifyddu ar gyfer y gwasanaethau hyn.
Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost gyfrifyddu yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol.
Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI)	Mesur swyddogol lefel gyffredinol chwyddiant fel y'i hadlewyrchir ym mhris manwerthu nwyddau a gwasanaethau - ac eithrio taliadau llog morgais, y dreth gyngor a chostau tai eraill.
Asedau neu Rwymedigaethau Digwyddiadol	Dyma'r symiau a allai fod yn ddyledus i neu gan unigolion neu sefydliadau sy'n gallu codi yn y dyfodol ond na ellir eu pennu'n fanwl ar hyn o bryd, ac nad oes darpariaeth wedi'i gwneud ar eu cyfer yng nghyfrifon y Prif Gwnstabl.
Credydwyr	Unigolion neu sefydliadau y mae'n rhaid i'r Prif Gwnstabl dalu arian iddynt ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn y tymor byr (o fewn 12 mis) a'r hirdymor.
Asedau Cyfredol	Mae asedau cyfredol yn eitemau y gellir eu trosi'n hawdd yn arian parod. Yn ôl confensiwn, trefnir yr eitemau trwy gyfeirio at ba mor hawdd y gellir trosi'r eitemau yn arian parod.
Rhwymedigaethau Cyfredol	Mae rhwymedigaethau cyfredol yn eitemau sy'n ddyledus ar unwaith neu yn y tymor byr.
Cost Gwasanaeth Cyfredol (pensiynau)	Amcangyfrif o gost economaidd wirioneddol cyflogi pobl mewn blwyddyn ariannol. Mae'n mesur y rhwymedigaeth lawn yr amcangyfrifir ei bod wedi'i chreu yn ystod y flwyddyn.

Term	Diffiniad
Cwtogi	Newidiadau mewn rhwymedigaethau sy'n ymwneud â gweithredoedd sy'n rhyddhau'r cyflogwr o brif gyfrifoldeb am rwymedigaeth pensiwn (e.e. grŵp o weithwyr yn cael ei drosglwyddo i gynllun arall) neu ddigwyddiadau sy'n lleihau blynyddoedd disgwylidig gwasanaeth gweithwyr cyflogedig yn y dyfodol neu'n lleihau cronïad buddion diffiniedig dros eu gwasanaeth yn y dyfodol ar gyfer rhai gweithwyr cyflogedig (e.e. cau uned fusnes).
Dyledwyr	Unigolion neu sefydliadau y mae arnynt arian i'r Prif Gwnstabl ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn y tymor byr (o fewn 12 mis) a'r hirdymor. Sylwer bod pob Dyledwr Masnachol yn cael ei gofnodi ym Mantolen Grŵp y PCC.
Cynllun Buddion Diffiniedig	Pensiwn neu gynllun buddion ymddeol arall ac eithrio cynllun cyfraniadau diffiniedig. Fel arfer, mae rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddion yn annibynnol ar y cyfraniadau sy'n daladwy, ac nid oes gan y buddion gysylltiad uniongyrchol â buddsoddiadau'r cynllun. Gallent fod yn gynlluniau wedi'u hariannu neu heb eu hariannu.
Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig	Pensiwn neu gynllun buddion ymddeol arall y mae cyflogwr yn talu cyfraniadau rheolaidd iddo ar sail swm neu ganran tâl. Ni fydd ganddo unrhyw rwymedigaeth gyfreithiol nac adeiladol i dalu rhagor o gyfraniadau os nad oes gan y cynllun ddigon o asedau i dalu'r holl fuddion sy'n ymwneud â gwasanaeth gweithiwr cyflogedig yn y cyfnodau presennol a blaenorol.
Dibrisiant	Mae hyn yn mesur treulio, defnyddio neu ostyngiad arall yn oes economaidd defnyddiol Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar.
Gwerth Teg	Gwerth teg ased yw'r pris y gellid ei gyfnewid mewn trafodiad hyd braich llai, lle y bo'n berthnasol, unrhyw grantiau sy'n dderbyniadwy tuag at brynu'r ased.
Les Cyllid	Les sy'n trosglwyddo holl risgiau a buddion perchenogaeth ased sefydlog i'r lesdeiliad. Gellir rhagdybio y bydd trosglwyddo risgiau a buddion yn digwydd os bydd gwerth presennol taliadau sylfaenol y les, gan gynnwys unrhyw daliad cychwynnol, yn cyfateb i werth teg yr ased sy'n cael ei lesio yn y dechrau.
Offeryn Ariannol	Unrhyw gontract sy'n arwain at ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti endid arall. Mae offeryn ariannol deilliadol yn gontract ariannol sy'n deillio o newidiadau mewn asedau neu fynegrifau sylfaenol.
Asedau Sefydlog	Mae'r rhain yn eitemau fel tir, adeiladau, cerbydau ac eitemau cyfarpar mawr, sy'n rhoi budd i'r Prif Gwnstabl dros fwy na blwyddyn. Sylwer bod yr holl Asedau Sefydlog yn cael eu dal gan y PCC.
FRS	Safonau Adrodd Ariannol, fel y'u cytunwyd gan y proffesiwn cyfrifyddiaeth yn y DU ac yn rhyngwladol, a gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiadau o Arfer Cyfrifyddu Safonol (SSAPs) a Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).
Cronfa Gyffredinol	Dyma brif gronfa refeniw Grŵp y PCC ac mae'n cynnwys cost net yr holl wasanaethau sy'n cael eu hariannu gan drethdalwyr lleol a grantiau'r Llywodraeth. Mae'r holl Gronfeydd Wrth Gefn yn cynnwys y Gronfa Gyffredinol yn cael eu dal gan y PCC.
Grŵp	Mae'r term yn cyfeirio at uno Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a'r Prif Gwnstabl.
Amhariad	Gostyngiad yng ngwerth ased sefydlog, o dan ei swm cario yn y fantolen. Mae ffactorau'n cynnwys tystiolaeth bod yr ased wedi darford neu wedi dioddef niwed ffisegol.
Asedau Anniriaethol	Nid oes gan asedau o'r fath sylwedd ffisegol ond gellir eu hadnabod a'u rheoli gan y Prif Gwnstabl. Mae enghreifftiau'n cynnwys meddalwedd, trwyddedau a phatentau. Sylwer bod yr holl Asedau Anniriaethol yn cael eu dal gan y PCC.
Cost Llog (Pensiynau)	Ar gyfer cynllun buddiannau diffiniedig, y cynnydd disgwylidig yn ystod y cyfnod yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun gan fod y buddion un cyfnod yn nes at y setliad.
Rhestrau	Symiau stociau nas defnyddiwyd sy'n cael eu cadw gan fod ddisgwyl eu defnyddio yn y dyfodol ar ddyddiad y Fantolen.
Costau Prydlesu	Dyma lle caiff rhent ei dalu am ddefnyddio ased am gyfnod penodol. Mae dau fath o les yn bodoli: lesau cyllid a lesau gweithredu.
Perthnasedd	Byddai eitem yn cael ei hystyried yn berthnasol i'r datganiadau ariannol pe na byddai'r datganiadau ariannol, trwy hepgor neu beidio â datgelu'r eitem, yn dangos darlun gwir a theg.

Term	Diffiniad
Darpariaeth Isafswm Refeniw	Y swm doeth y mae'n ofynnol yn statudol i'r Prif Gwnstabl ei neilltuo o gronfeydd refeniw i ad-dalu benthyciadau sy'n cefnogi buddsoddiad cyfalaf. Sylwer mai'r PCC sy'n ei ddarparu.
Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Mae'r datganiad ariannol hwn yn cyflwyno'r symudiad mewn cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio a'r rhai na ellir eu defnyddio.
Gwerth Llyfr Net (NBV)	Swm asedau sefydlog yn y fantolen h.y. eu cost hanesyddol neu eu gwerth cyfredol llai'r symiau cronnus a ddarperir ar gyfer dibrisiant.
Gwerth Gwiredadwy Net (NRV)	Gwerth marchnad agored ased yn ei ddefnydd presennol (neu ei werth ar y farchnad agored os yw'n ased anweithredol) llai'r costau i'w hysgwyddo wrth wireddu'r ased.
Prydles Weithredu	Mae prydles weithredu yn golygu bod y lesddeiliad yn talu rhent am logi ased am gyfnod sy'n llai o lawer na'i oes economaidd ddefnyddiol. Mae'r lesydd yn cadw'r rhan fwyaf o risgiau a buddion perchenogaeth.
Cost Gwasanaeth Blaenorol	Ar gyfer cynllun buddiannau diffiniedig mae'r rhain yn deillio o benderfyniadau sydd wedi'u gwneud yn y flwyddyn gyfredol ond y mae eu heffaith ariannol yn deillio o flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd blaenorol.
PCC	Y talfyriad ar gyfer Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau. Mae'r PCC yn gorfforaeth undyn ar wahân a sefydlwyd ar 22 Tachwedd 2012 o dan Ddeddf yr Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011. Cyfeirir ato fel Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau hefyd.
Menter Cyllid Preifat (PFI)	Menter gan y Llywodraeth ganolog sy'n ceisio cynyddu lefel y cyllid sydd ar gael i wasanaethau cyhoeddus trwy ddenu ffynonellau cyllid preifat.
Praesept	Y swm sy'n cael ei godi a'i gasglu gan bum Awdurdod Gwent (Casnewydd, Caerffili, Blaenau Gwent, Sir Fynwy a Thorfaen) a'i dalu i Grŵp y PCC.
Darpariaethau	Gall y Prif Gwnstabl neilltuo symiau fel darpariaethau i dalu am rwymedigaethau neu golledion sy'n debygol o godi yn y dyfodol. Mae unrhyw ddarpariaethau a wneir yn cael eu cofnodi yn Natganiad Cyfrifon Grŵp y PCC.
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB)	Mae'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn sefydliad a ariennir gan y Llywodraeth. Mae'n benthycia arian i awdurdodau'r heddlu ar delerau penodol fel y gallant brynu eitemau cyfalaf.
Partïon Cysylltiedig	Y Llywodraeth Ganolog, Awdurdodau Lleol (praeseptio), is-gwmnïau a chwmnïau cysylltiedig. Aelodau etholedig, uwch swyddogion o lefel Gyfarwyddwr ac uwch, a'r Cronfeydd Pensiwn. Ar gyfer unigolion a nodir fel partïon cysylltiedig: aelodau'r teulu agos, neu aelodau o'r un aelwyd; a phartneriaethau, cwmnïau, ymddiriedolaethau neu endidau eraill y mae gan yr unigolyn, neu aelod o'i deulu agos neu'r un aelwyd, fuddiant rheoli ynddynt.
Cronfeydd Wrth Gefn	Balansau sy'n cynrychioli adnoddau a neilltuir at ddibenion fel cronfeydd wrth gefn cyffredinol a rheoli llif arian. Mae cronfeydd wedi'u clustnodi yn cael eu neilltuo at ddibenion polisi penodol. Mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn ar gronfeydd wrth gefn y Prif Gwnstabl. Sylwer nad yw'r Prif Gwnstabl yn dal Cronfeydd wrth Gefn. Mae'r rhain yn dod dan reolaeth y PCC.
Cronfa Ailbrisió	Swm sy'n cynrychioli enillion cronedig asedau sefydlog y Prif Gwnstabl sy'n deillio o gynnydd mewn gwerth, o ganlyniad i chwyddiant a ffactorau eraill, i'r graddau nad yw'r enillion hyn wedi'u colli oherwydd symudiadau dilynol mewn gwerth. Sylwer mai'r PCC sy'n berchen ar yr holl Gronfeydd Wrth Gefn.
Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI)	Mesur swyddogol lefel gyffredinol chwyddiant fel y'i hadlewyrchir ym mhris manwerthu basged o nwyddau a gwasanaethu, gan gynnwys costau morgesei, y dreth gyngor a chostau cartref eraill.
Cyllideb Refeniw	Amcangyfrif o'r gofynion incwm a gwariant blynyddol sy'n nodi goblygiadau ariannol polisiâu Grŵp y PCC a sylfaen y praesept blynyddol i'w godi ar gronfeydd casglu.
Grant Cynnal Refeniw (RSG)	Grant cyffredinol gan y Llywodraeth sy'n cefnogi gwariant awdurdodau lleol (gan gynnwys Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddau) a'i bennu bob blwyddyn mewn perthynas â lefelau gwariant.
Gweithwyr Cyflogedig Lefel Uwch	Gweithiwr cyflogedig sy'n ennill cyflog dros £150,000 y flwyddyn neu o leiaf £60,000 y flwyddyn (wedi'i gyfrifo pro rata ar gyfer gweithiwr cyflogedig rhan-amser) ac sy'n bennaeth dynodedig y gwasanaeth cyflogedig ac yn brif swyddog statudol. Fel arfer, mae'n cynnwys Prif Weithredwr y Comisiynydd a Phrif Swyddogion statudol.

Term	Diffiniad
Cod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth (SerCOP)	Cod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth CIPFA sy'n dangos Cost Net Gwasanaethau'r Heddlu gan gynnwys gwasanaethau cymorth yn ôl categorïau gorfodol o wasanaethau neu weithgareddau plismona (a adolygir yn flynyddol).
Y Cod	Mae'r Cod yn cynnwys canllawiau yn unol ag IFRS, IPSAS a Safonau Cyfrifyddu GAAP y DU. Mae'n nodi'r arfer cyfrifyddu priodol i'w fabwysiadu ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon er mwyn sicrhau eu bod yn 'cyflwyno'n deg ' sefyllfa ariannol y Cyngor. Mae gan y Cod statws statudol trwy ddarpariaeth Deddf Llywodraeth Leol 2003.